

Kommunförbundet
Kalmar län

Ungas livsvillkor i Borgholm

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken 2018 i Kalmar län och
Eksjö kommun

ENKÄTFABRIKEN

BoU Barn- och
ungdomsnätverket
Kalmar län

Sammanställd av Enkätfabriken
Maj 2019

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Bakgrund och syfte.....	6
A. Bakgrundsfrågor.....	8
B. Fritid.....	11
C. Skola.....	20
D. Delaktighet och inflytande.....	31
E. Trygghet.....	41
F. Hälsa.....	51
G. Arbete.....	63
H. Framtid.....	67
Referenser.....	76

**Rapporten är
färgkoordinerad!**

Hitta den del du vill
läsa genom att titta
på färgen i
avsnittens kant.

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning i regionernas och kommunernas arbete i alla förvaltningar. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. Genom att göra en Lupp-undersökning får regioner och kommuner en bättre bild av ungdomarnas livsvillkor.

I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av resultatet för Borgholms kommun. Speciellt fokus läggs vid skillnader till tidigare Lupp-resultat och resultat som sticker ut bland vissa grupper (exempelvis utifrån kön eller ålder). För att få en mer heltäckande bild av ungas livsvillkor i kommunen rekommenderar vi dock att läsa hela rapporten. Observera att resultatet från tidigare år endast gäller årskurs 8.

Fritid

Inom området fritid kan vi se att en hög andel unga, totalt 92 %, i Borgholms kommun svarar att de är nöjda med sin fritid. Totalt svarar 70 % att det finns ganska eller väldigt mycket saker att göra på fritiden. Ungdomarna i Borgholms kommun är nöjdare med fritiden och med utbudet av aktiviteter vid en jämförelse med regionsnitt och riksnitt.¹

Det som ungdomarna i högst grad saknar att göra på fritiden är olika sporter, fler platser för att utöva sport, gallerior/köpcenter, kreativa aktiviteter samt en ungdomsgård/fritidsgård som erbjuder fler aktiviteter. Några nämner även att de saknar innebandy och fotboll specifikt för tjejer.

Skola

I skolavsnittet ser vi att en hög andel, 86 % totalt i kommunen, är generellt sett nöjda med skolan. Det är en något högre andel jämfört med regionsnitt och riksnitt. Mellan 93–96 % totalt är dessutom nöjda med undervisningen och tillgången till datorer och över 80 % är nöjda med skolmiljön, skolbiblioteket, lärarna och elevhälsan. En liknande andel uppger att de trivs med stämningen i skolan samt att elever och lärare bemöter varandra med respekt.

Killar instämmer i högst grad att våld förekommer i deras skola och tjejer i högst grad att rasism, mobbning och sexuella trakasserier förekommer. Andelen som instämmer i att de olika problemen förekommer är dock lägre i Borgholm än i regionen och riksnittet.

Delaktighet och inflytande

Inom området delaktighet och inflytande framgår det att intresset för politik, samhällsfrågor och vad som händer i andra länder tydligt ökat över tid bland högstadiungdomarna. Flest unga i kommunen, 55 % totalt, är intresserade av vad som händer i andra länder. Det framgår också att 44 % svarar att de vill vara med och påverka om olika frågor som rör kommunen.

En andel om totalt 23 % av ungdomarna i Borgholms kommun svarar att de har mycket eller ganska stora möjligheter att påverka.

¹ Riksnittet är resultatet för alla kommuner som gjort Lupp-undersökningen år 2018. Regionsnittet är resultatet för Kalmar län samt Eksjö kommun 2018.

Sedan år 2015 har andelen högstadieungdomar som ser sig ha möjligheter att påverka minskat. Vidare framgår att den vanligaste formen för politiskt engagemang bland unga är att gilla/dela inlägg på internet.

Trygghet

En majoritet av unga i kommunen känner sig trygga på de flesta efterfrågade platser i kommunen och på internet. En andel om totalt 95 % känner sig trygga i hemmet och i sitt bostadsområde. Över 90 % känner sig därutöver trygga på väg till eller från skolan, i skolan, på internet och på träningen. Över tid har inga stora förändringar skett. Högstadietjejerna känner sig dock något tryggare i flera utav frågorna, speciellt på ungdomens hus/fritidsgård.

I avsnittet om trygghet framgår även att andelen högstadieungdomar som utsatts för hot ökat sedan 2015, speciellt bland killarna. Vad som också framgår är att utsatthet för stöld är klart vanligare bland killar än bland tjejer medan utsatthet för sexuellt våld/utnyttjande är något vanligare bland tjejer än bland killar.

Utsatthet för mobbning har också ökat bland högstadiekillarna jämfört med 2015. Bland högstadietjejerna har utsatthet för mobbning däremot minskat. I årets resultat svarar totalt 19 % att de utsatts för mobbning det senaste sex månaderna.

Hälsa

De flesta ungdomar i Borgholms kommun mår bra. Vad som framgår är dock att killar i högre grad än tjejer svarar att de mår mycket eller ganska bra. Vidare svarar 11–12 % av tjejerna att de mår mycket eller ganska dåligt. Från år 2015 har dock en viss positiv utveckling skett bland högstadietjejerna. Gällande högstadiekillarnas mående har det däremot skett en negativ utveckling.

Vad gäller psykosomatiska besvär kan vi se att en relativt stor andel av både tjejer och killar uppger att de har problem med stress flera gånger i veckan eller oftare, totalt 56 % av tjejerna och 30 % av killarna. Det har även skett en tydlig ökning över tid gällande besvär med stress bland högstadieungdomarna. Andelen som svarar att de har besvär med stress flera gånger i veckan eller oftare har ökat från totalt 26 % år 2015 till 41 % i årets mätning.

Arbete och Framtid

Totalt svarar 17 % i årskurs 8 och 32 % i årskurs 2 att de har ett extrajobb. En andel om totalt 67 % svarar därutöver att de hade ett sommarjobb den senaste sommaren. Det är en betydligt högre andel än i regionsnitt och rikssnitt där andelen unga som hade ett sommarjobb den senaste sommaren ligger på 42–43 % . Bland högstadieungdomarna har en tydlig ökning skett jämfört med 2015.

En hög andel, 80 % av högstadieungdomarna i Borgholms kommun, tror att de kommer att läsa vidare efter grundskolan. Ingen av ungdomarna svarar att de inte tror att de kommer att läsa vidare medan 20 % svarar att de inte vet. På gymnasiet svarar 65 % av tjejerna och 56 % av killarna att de tror att de kommer att studera vidare efter gymnasiet. Det finns alltså en könsskillnad i frågan.

Det framgår också att en hög andel, 90 % av ungdomarna i Borgholms kommun, har en positiv framtidssyn. Andelen unga med en positiv framtidssyn i Borgholms kommun har dock minskat över tid bland högstadieungdomarna, speciellt bland tjejerna.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2018 genomförts i Kalmar län samt Eksjö kommun. Undersökningen genomfördes under hösten 2018 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunerna med hjälp av MUCF och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Kommunförbundet Kalmar län.

Lupp står för "lokal uppföljning av ungdomspolitik" och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitik. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13–16 år, gymnasiet 16–19 år och unga vuxna 19–25 år.

Urval och svarsfrekvens

I denna rapport redovisas resultatet för Borgholms kommun. Alla ungdomar i årskurs 8 på högstadiet och årskurs 2 på gymnasiet ingår i urvalet för Lupp-undersökningen. Observera att gymnasieungdomar som går gymnasiet i en annan kommun än de bor i har sorterats till att tillhöra sin boendekommun i databasen. Totalt har 4 045 elever i regionen svarat på undersökningen. I Borgholms kommun har totalt 143 svar inkommit. I årskurs 8 har 91 av 99 elever svarat, vilket ger en svarsfrekvens om 92 %.

Eftersom ingen aktuell information finns om urvalsstorlek för eleverna på gymnasiet kan inte svarsfrekvensen redovisas för den åldersgruppen. Detta eftersom eleverna sorterats utifrån boendekommun och inte utifrån skola.

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

Fördelning av antal elever* och antal svar per kommun totalt och per årskurs

	Antal elever: Åk 8	Antal svar: Åk 8	Svarsfrekvens: Åk 8	Antal svar** Åk 2	Antal svar: Totalt
Borgholm	99	91	92%	52	143
Eksjö	185	159	86%	160	319
Emmaboda	97	87	90%	56	143
Hultsfred	158	121	77%	90	211
Högsby	61	56	92%	45	101
Kalmar	766	658	86%	361	1019
Mönsterås	142	77	54%	86	163
Mörbylånga	149	144	97%	78	222
Nybro	219	146	67%	100	246
Oskarshamn	280	254	91%	259	513
Torsås	90	68	76%	30	98
Vimmerby	182	177	97%	148	325
Västervik	363	331	91 %	211	542
Regionen	2791	2369	85 %	1676	4045

*Information om antal elever i årskurs 8 är hämtat från Skolverkets databas och baseras på 2018 års siffror

** Uppgifter om antal i urval för årskurs 2 saknas och därav redovisas inte svarsfrekvensen

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder (högstadiet årskurs 8 och gymnasiet årskurs 2), kön och kommun. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna.

Observera att svaren i alla avsnitt, inklusive avsnittet om skolan, inte redovisas utifrån vilken kommun ungdomarna går i skolan utan utifrån var de bor.

Jämförelser över tid

För att kunna mäta utvecklingen över tid görs jämförelser med Lupp-resultaten från tidigare år. I Borgholms kommun har Lupp-enkäten tidigare gjorts år 2009, 2012 och 2015. Från tidigare år finns dock endast svar från årskurs 8. Detta beror på att svaren tidigare år har redovisats utifrån vilken kommun ungdomarna går i skolan, medan svaren i år redovisas utifrån var de svarat att de bor. Utvalda frågor analyseras därmed över tid för årskurs 8 i rapporten.

Avseende jämförelser till tidigare år bör noteras att en omfattande omarbetning av Lupp-enkäten gjordes av MUCF under 2015, vilket innebär att jämförelser till resultat år 2014 eller tidigare inte är möjligt på relativt många ställen. Exempelvis har nästan alla instämmerkalor i enkäten justerats från en femgradig till en fyragradig skala, vilket gör att resultatet inte är jämförbart. I andra fall har frågan eller svarsalternativen omformulerats eller justerats. Därav finns det på flera ställen endast jämförelser till år 2015.

Jämförelser till rikssnitt för Lupp 2018

I den löpande texten berörs även på olika ställen jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2018). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2018. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se länets och kommunernas resultat i en större kontext.

Det som i rapporten benämns som regionsnitt är resultatet för Kalmar läns region samt Eksjö kommun totalt.

Läsanvisningar

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. För fullständig redovisning av alla frågor och svarsalternativ hänvisar vi till MUCF:s Lupp-portal. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön. Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj. Som det framgår av bilden nedan var 53 % av de som svarade killar och 44 % tjejer. Då få angett "annan könsidentitet" kommer denna grupp inte redovisas nedbrutet i rapporten.

En andel om totalt 89 % svarar att de är födda i Sverige medan 4 % är födda i Europa och 7 % utanför Europa.

I diagram A4 på följande sida framgår att en andel om mellan 2-12 % av ungdomarna som deltagit i undersökningen har en nedsatt funktion eller långvarig sjukdom.

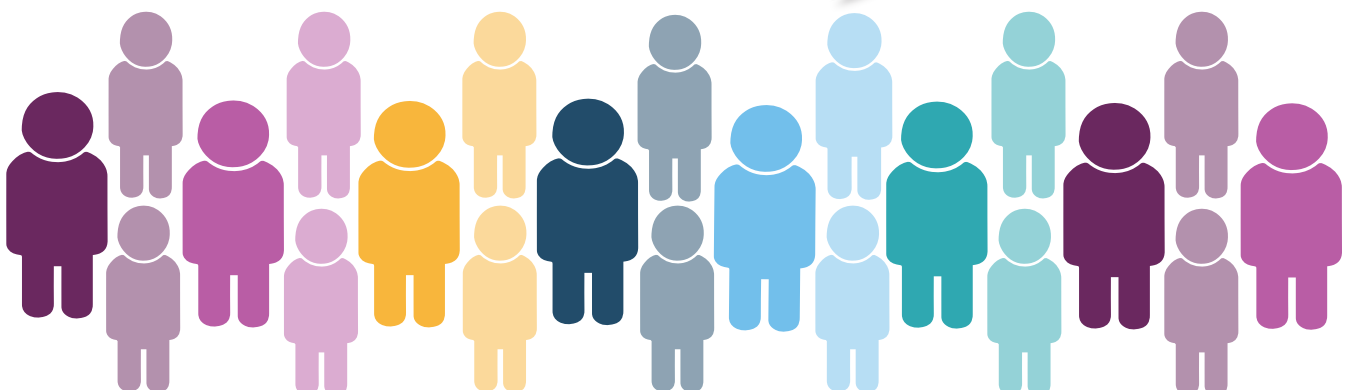
Vi har svarat på Lupp-enkäten!

44 % tjejer
53 % killar
3 % annan
könsstillhörighet

8 % totalt har en nedsatt
funktion eller långvarig
sjukdom

88 % heterosexuella
1 % bisexuella
1 % homosexuella
9 % osäker/annat/ vill
inte definiera

89 % födda i Sverige
1 % födda i Norden
4 % födda i Europa
7 % födda utanför
Europa

A2. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	89%	1%	4%	7%
Förälder a	88%	0%	3%	8%
Förälder b	85%	1%	2%	11%

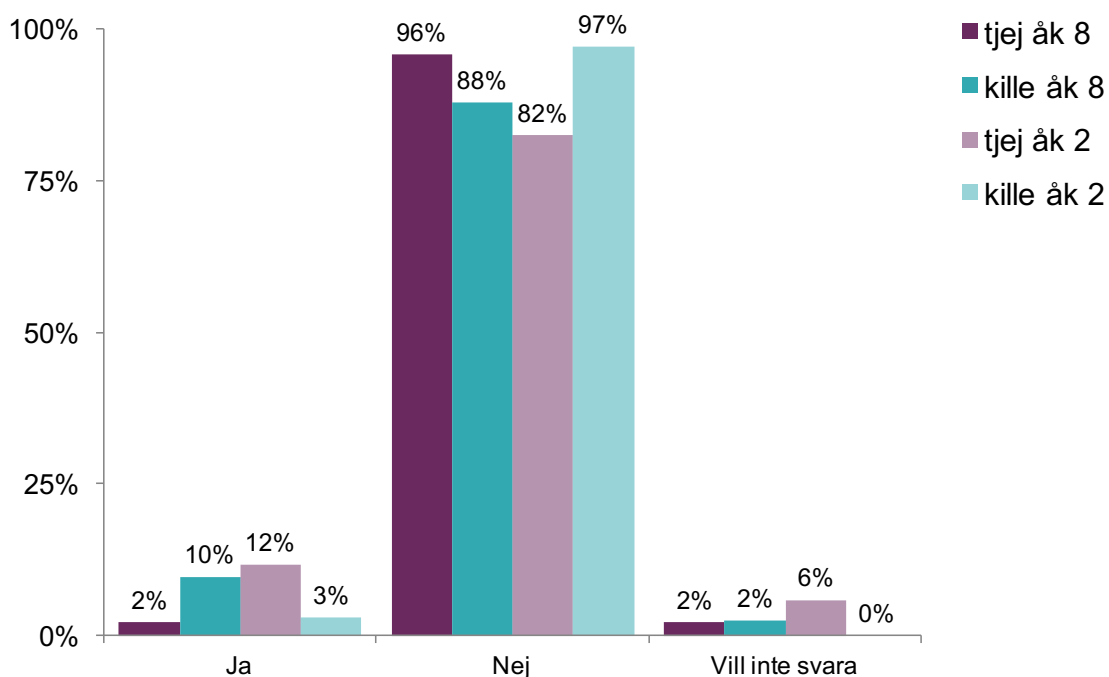
A2a. Om du inte är född i Sverige, hur länge har du bott här?

10 år eller längre	33%
4-9 år	47%
0-3 år	20%

A3. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

	Förälder a	Förälder b
Arbetar	93%	90%
Studerar	2%	4%
Föräldraledig	0%	0%
Arbetslös	1%	1%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	1%
Ålderspensionär	1%	1%
Annat	1%	1%
Vet inte	1%	1%

A4 Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

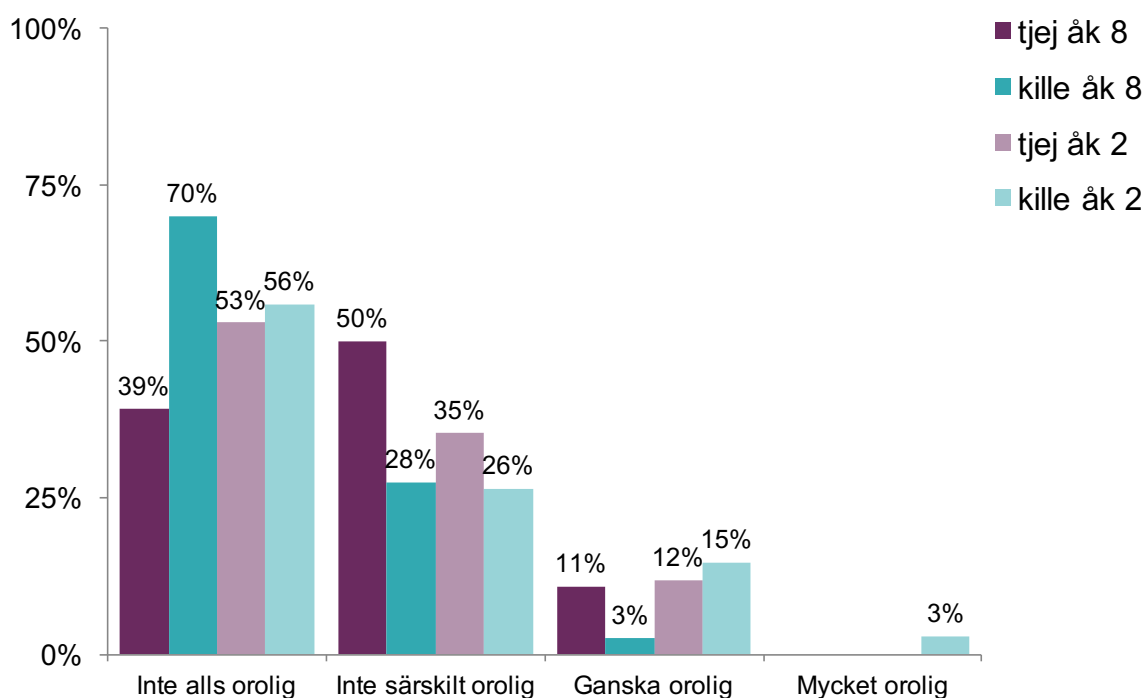

Frågor om ekonomi

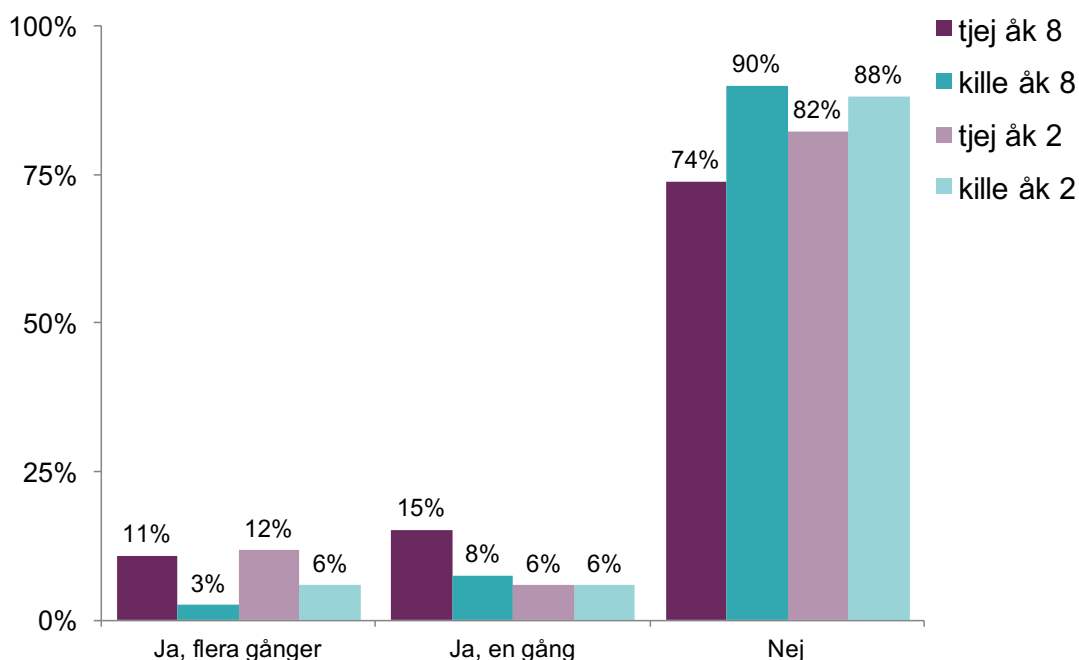
En klar majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A5. Killar svarar i högre grad än tjejer att de inte alls oroar sig.

I diagram A6 nedan framgår att mellan 11–26 % av ungdomarna svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra gör eller köper, på grund av att familjen inte haft råd. Tjejer i årskurs 8 svarar i störst utsträckning ja på frågan.

A5. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

A6. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

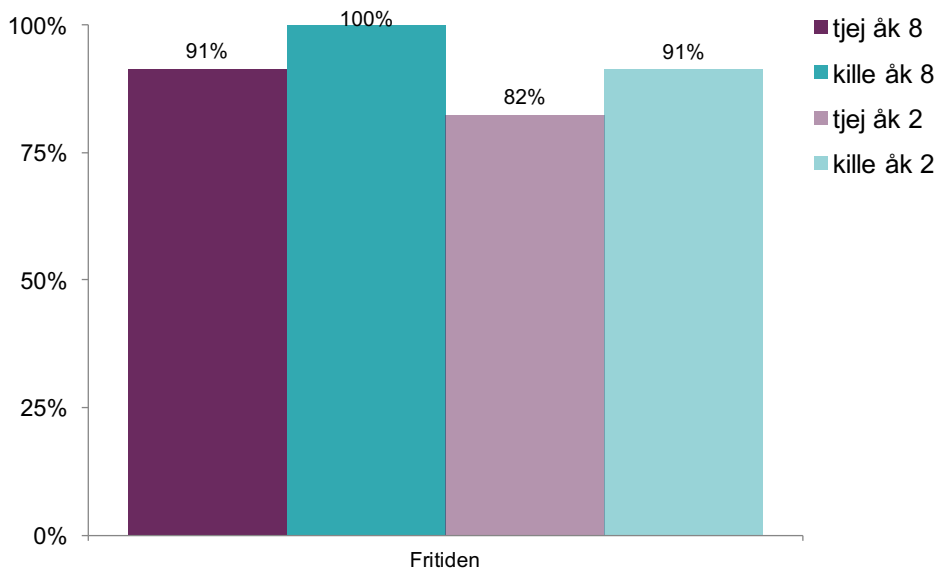

Fritid

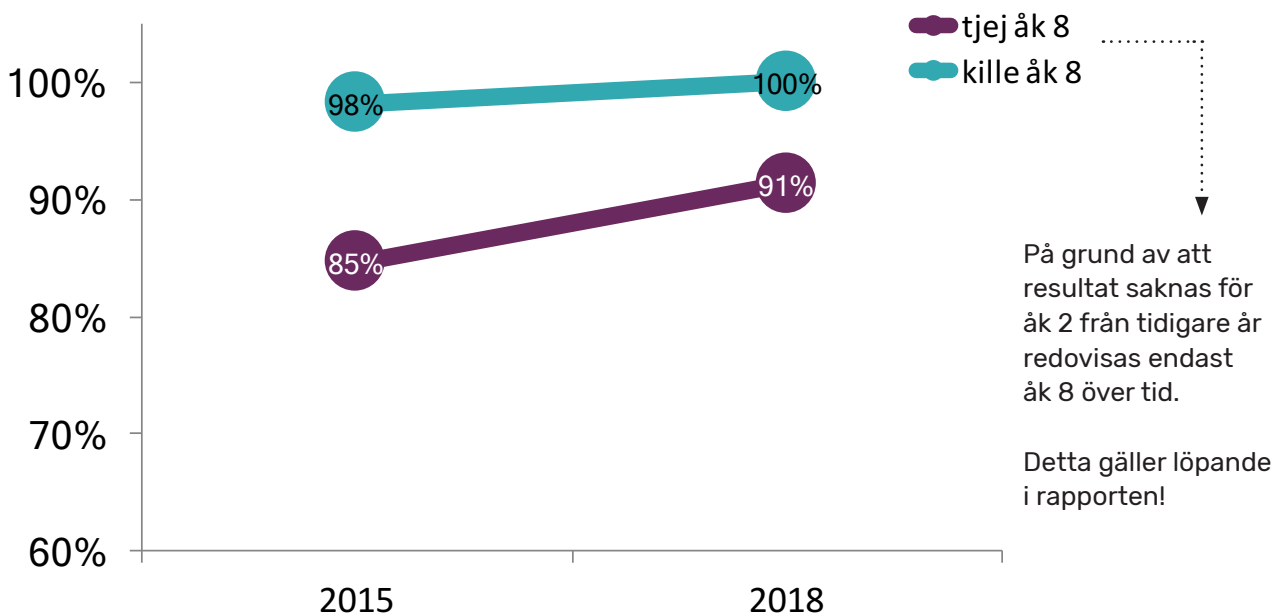
Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

En hög andel unga, totalt 92 %, i Borgholms kommun svarar att de är nöjda med sin fritid. Nöjdast är högstadietkillarna och minst nöjda är gymnasietjejerna. I diagram B0a nedan framgår att det skett en positiv utveckling över tid bland högstadietjejerna.

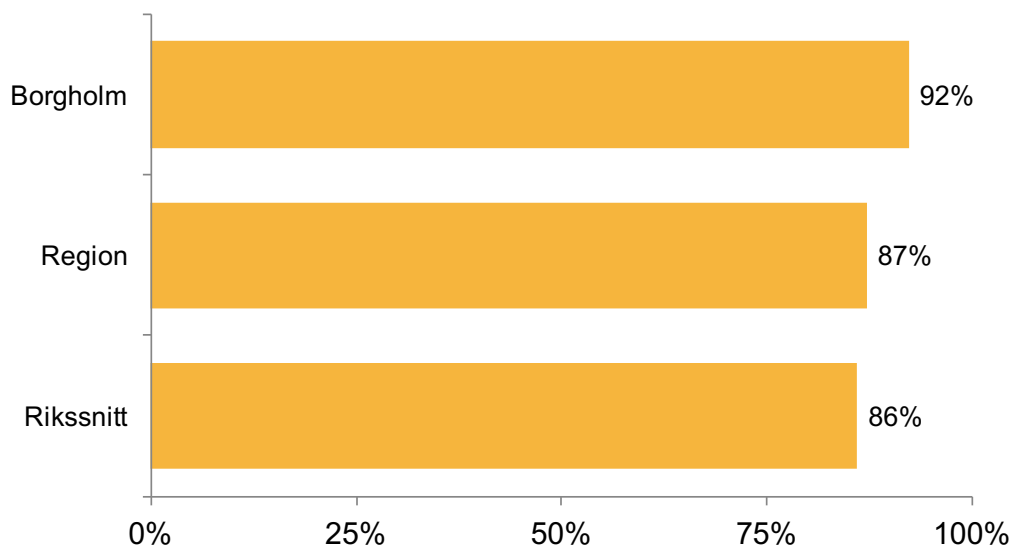
B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid?
Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Utveckling över tid

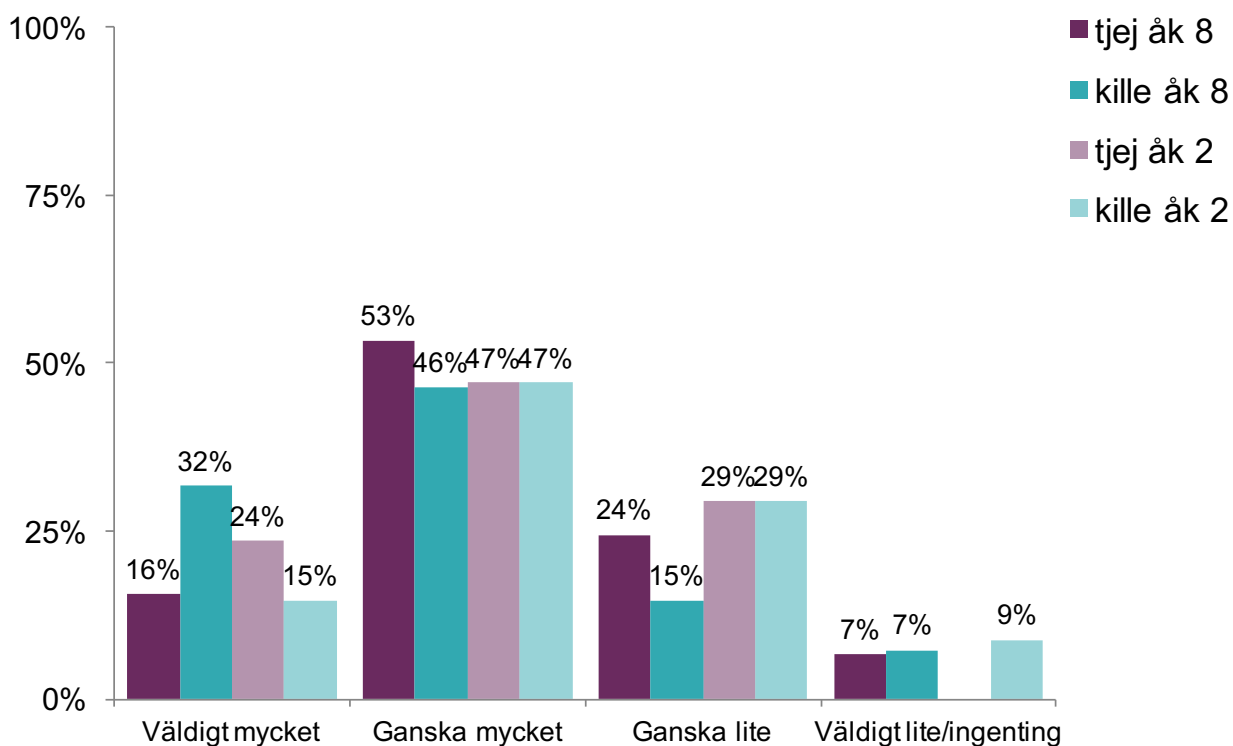
B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelser

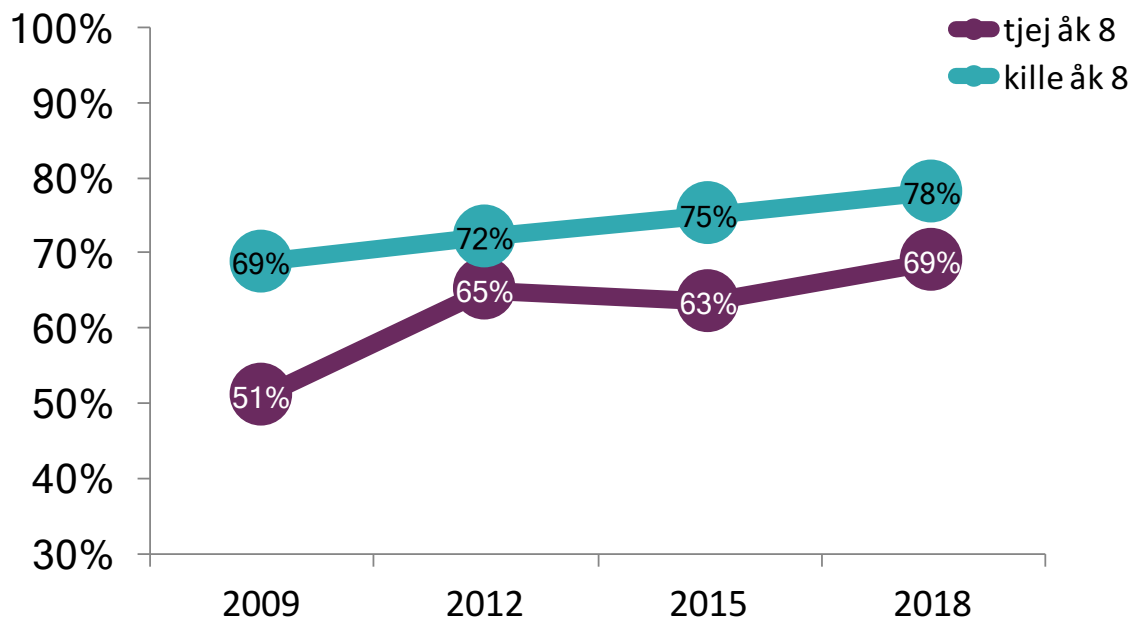
Hur mycket det finns att göra

I diagram B1 nedan ser vi att andelen som svarar att det finns ganska eller mycket saker att göra på fritiden är lägst bland killar i årskurs 2 och högst bland killar i årskurs 8. I diagram B1a på följande sida framgår att andelen högstadiungdomar som tycker att det finns saker att göra på fritiden har ökat något över tid.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

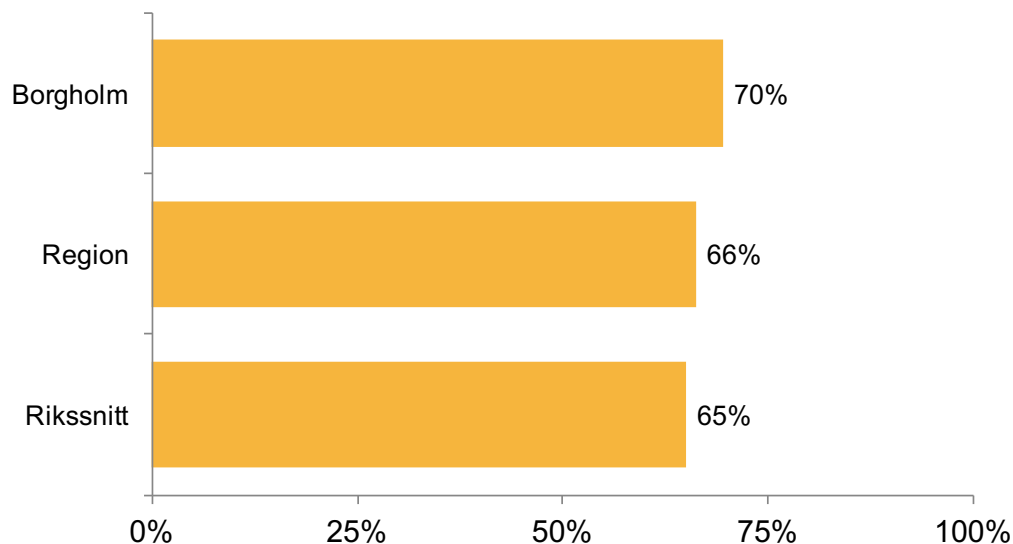

B1a. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden:
Utveckling över tid

I diagram B1b nedan framgår att andelen ungdomar i Borgholm som svarat att det finns väldigt eller ganska mycket saker att göra på fritiden är högre än både regionsnittet och rikssnittet för Lupp 2018.

B1b. Andel som svarat att det finns "våldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden:
Jämförelser

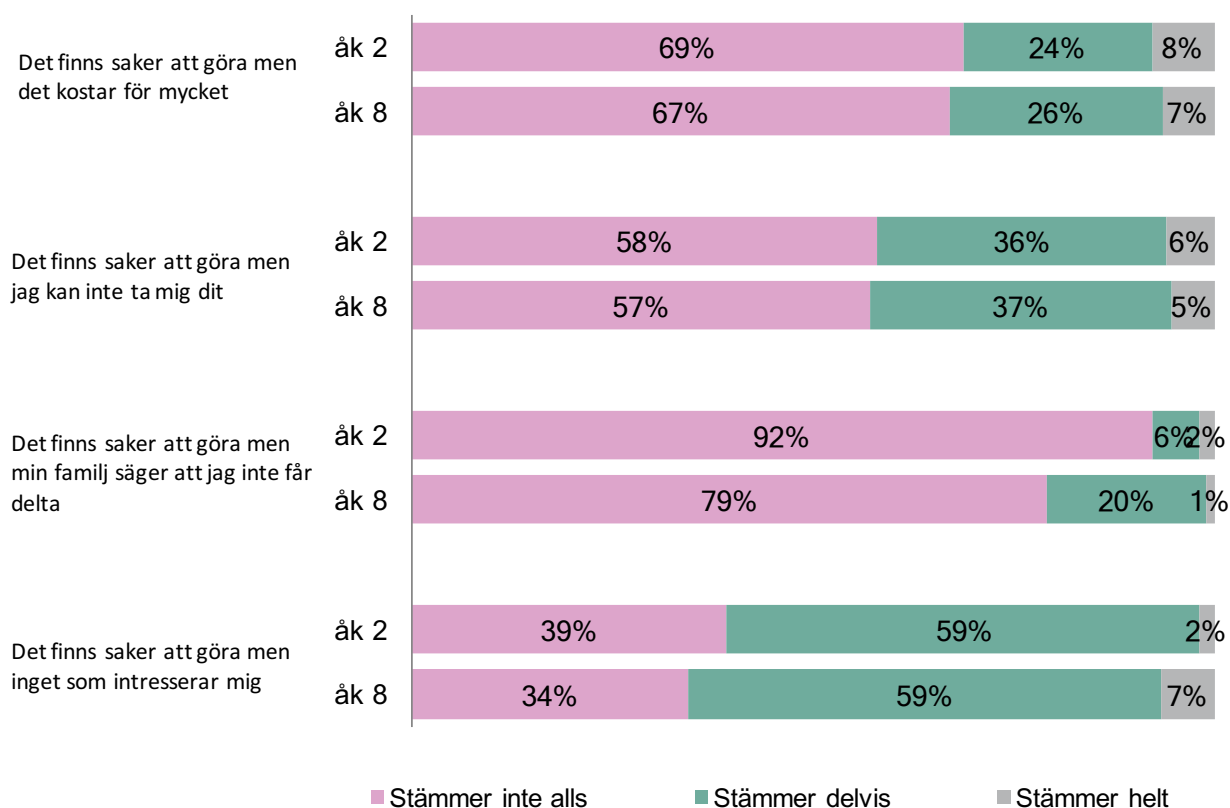

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet. Resultaten av dessa frågor kan hjälpa att avgöra huruvida det finns några hinder som begränsar ungdomarnas fritid.

Som det framgår i diagram B2 nedan svarar en andel om drygt 63 % att det stämmer helt eller delvis att det finns saker att göra men att inget intresserar dem. Tydligt färre instämmer i de övriga påståendena. En andel om strax över 30 % instämmer i att det som finns kostar för mycket och strax över 40 % i att det finns saker att göra men att de inte kan ta sig dit. Detta handlar troligen om geografiska hinder och/eller hinder som har med kollektivtrafiken att göra.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

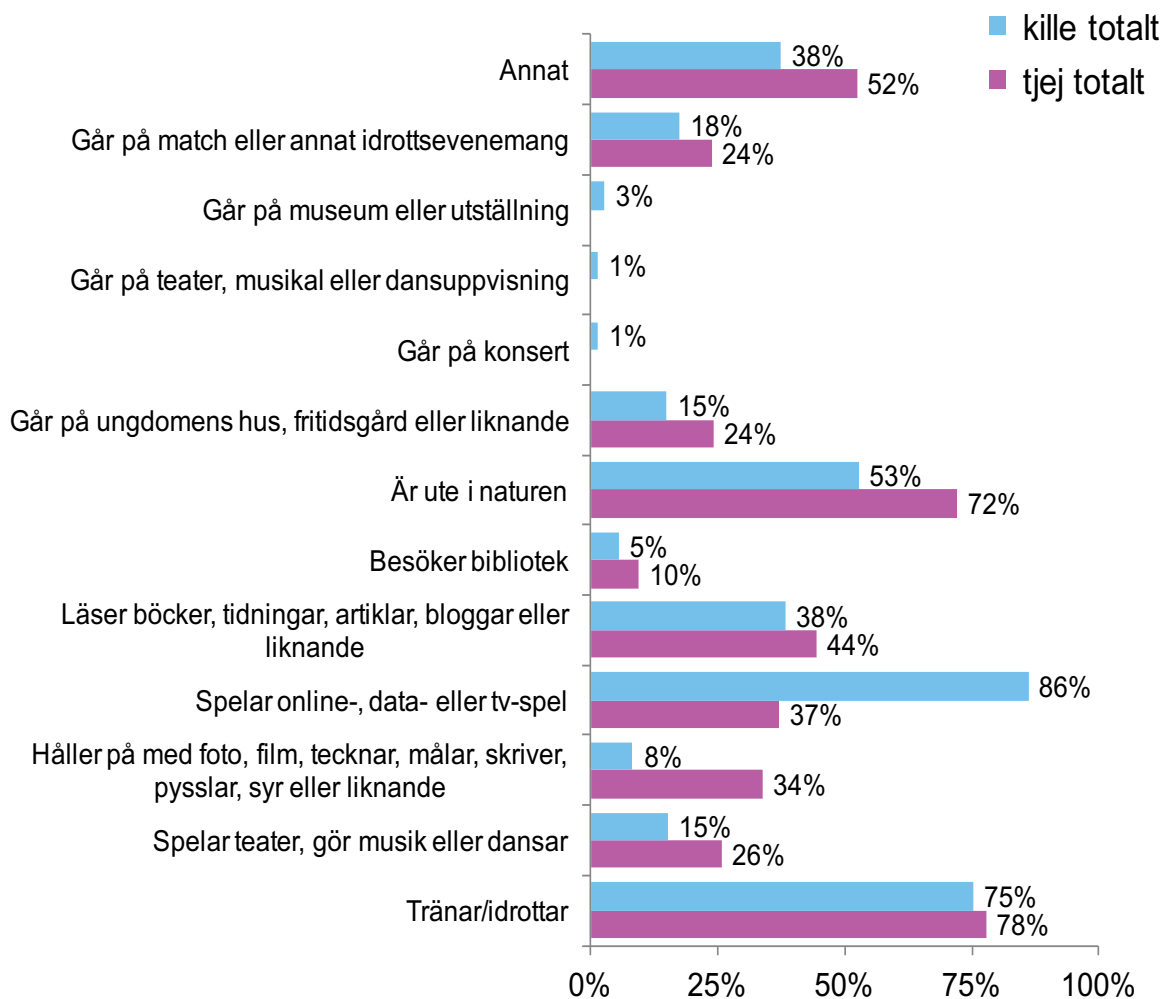

Vad ungdomarna gör och hur ofta

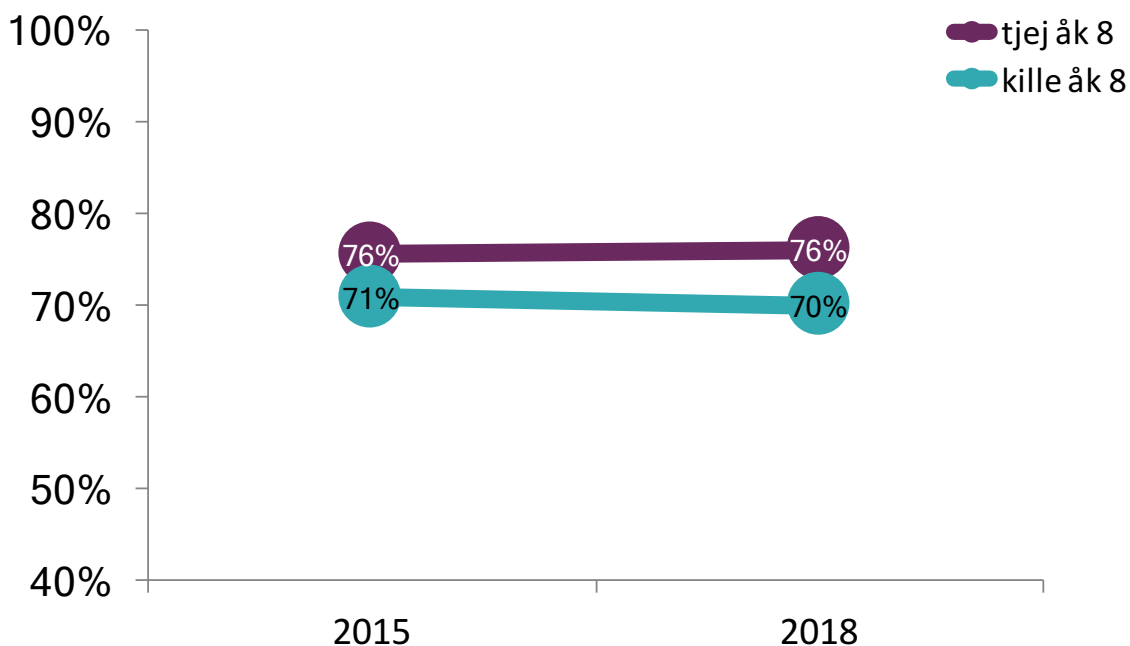
I diagram B3 på följande sida redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet, minst en gång i veckan, sysselsätter sig med. Det framgår att en hög andel, mellan 75–78 %, tränar eller idrottar minst en gång i veckan. Omkring 60 % totalt svarar också att de är ute i naturen minst en gång i veckan. Tjejer svarar dock i högre grad än killar att de brukar vara ute i naturen.

Tjejer svarar även i högre grad än killar att de minst en gång i veckan gör någon kulturaktivitet som spelar teater, gör musik eller dansar samt håller på med foto/film/tecknar/skriver/pysslar m.m. Klart fler killar än tjejer svarar däremot att de spelar online,- data- eller tv-spel minst en gång i veckan. 86 % av killarna och 37 % av tjejerna spelar minst en gång i veckan.

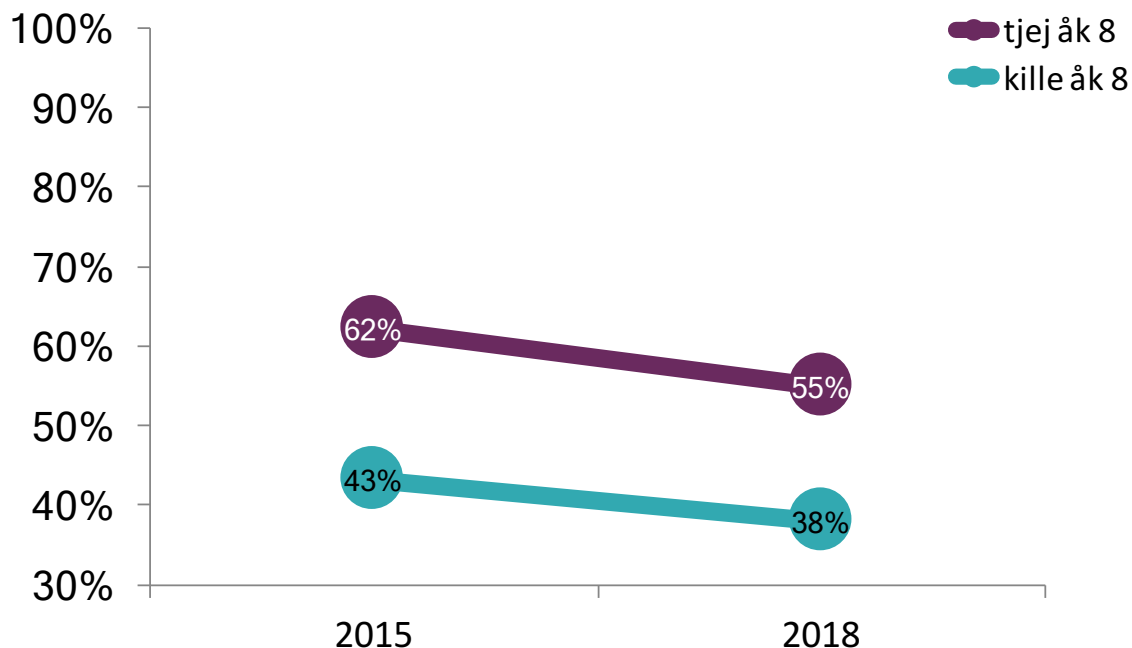
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

B3a. Tränar/idrottat minst en gång i veckan: Utveckling över tid

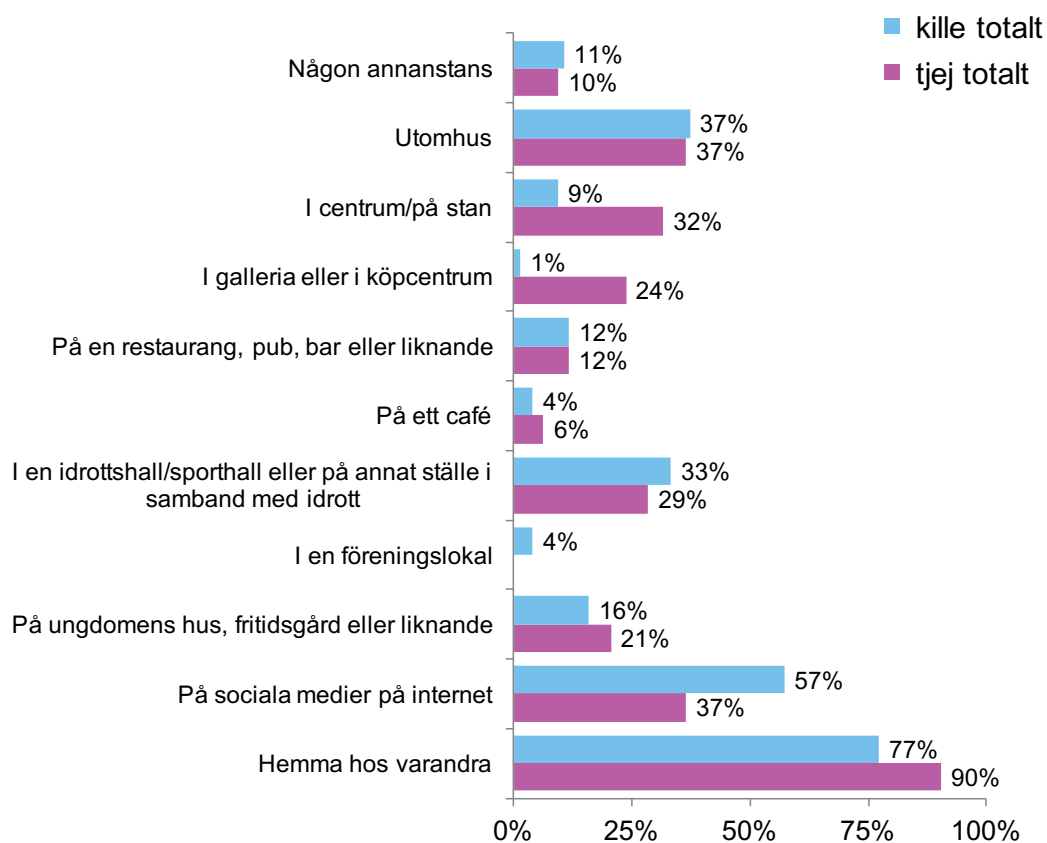
B3b. Andel som svarar att de minst en gång i veckan spelar teater/gör musik/dansar eller håller på med foto/film/tecknar/målar /skriver/pysslar/syr: Utveckling över tid

Var ungdomarna träffas

Majoriteten av ungdomarna i Borgholms kommun svarar att de träffar sina kompisar hemma hos varandra. 77 % av killarna och 90 % av tjejerna svarar detta, se diagram B4. 57 % av killarna och 37 % av tjejerna svarar vidare att de brukar träffas på sociala medier på internet. 37 % av både killarna och tjejerna svarar att de brukar träffas utomhus. Tjejer svarar i högre grad än killar att de brukar träffas i centrum eller på stan.

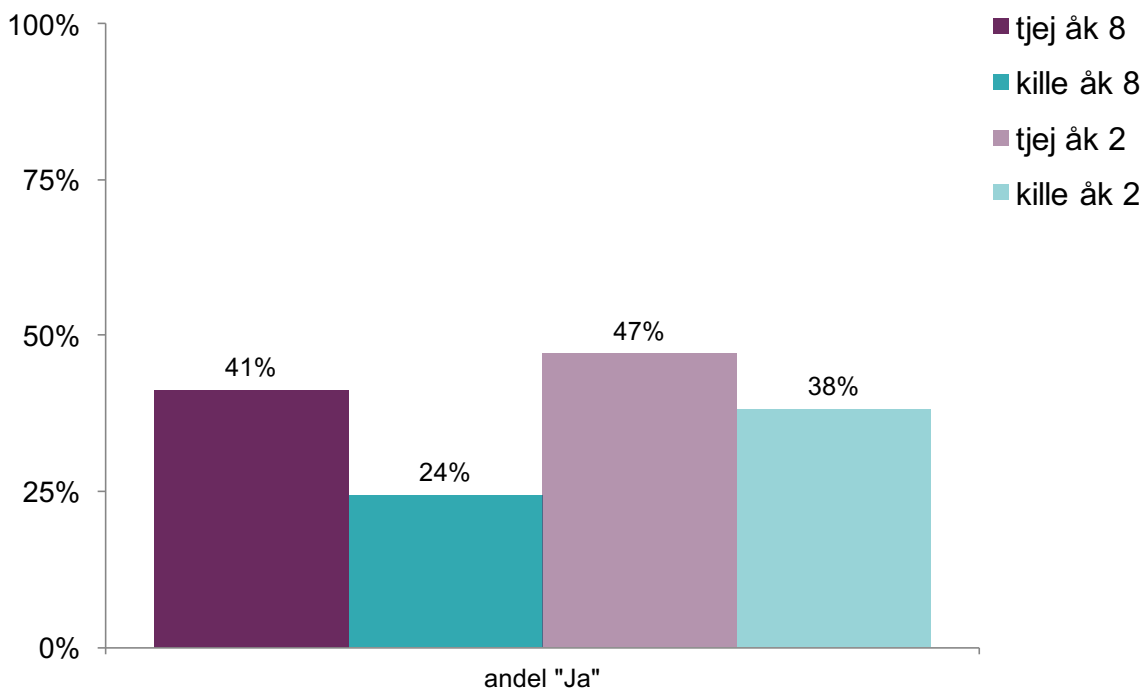
B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

Saknas fritidsaktiviteter?

Som det framgår i diagram B5 nedan svarar en andel mellan 24–47 % av ungdomarna att det saknas fritidsaktiviteter där de bor. Unga på gymnasiet saknar fritidsaktiviteter i något högre grad än unga på högstadiet och tjejer saknar fritidsaktiviteter i högre grad än killar.

B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

Vilka aktiviteter som saknas

B5b. Vad är det för fritidsaktiviteter du saknar?

Ungdomarna kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Flera ungdomar nämner att de saknar olika sporter, som hockey, fotboll, innebandy, basket, dans och badminton. Några saknar innebandy och fotboll specifikt för tjejer. En del nämner även kampsport, som brottning, boxning och MMA.

Ytterligare saker som nämns är fler sporthallar och en gymnastikhall. Det finns också de som nämner olika nöjen såsom köpcenter/galleria, ett nöjesfält och en spelhall. Några saknar även caféer och restauranger. Ytterligare saker som nämns är kreativa aktiviteter såsom fotokurs, drejarkurser och konstkurser. Ungdomarna i Borgholm saknar även en ungdomsgård/fritidsgård som erbjuder fler aktiviteter. På följande sida följer ett antal utvalda citat.

”Kanske lite mer dans, badminton, tennis, innebandy, fotboll”

”Det finns några lekplatser, en ungdomsgård som är öppen någon gång i veckan, och en restaurang som är öppen på helgdagar. Så någonstans man kan vara bara liksom.”

”Jag bor på landet så de är inte så lätt att ta sig någon stans.. Jag skulle vilja gå en fotokurs och de finns inte här där jag bor.”

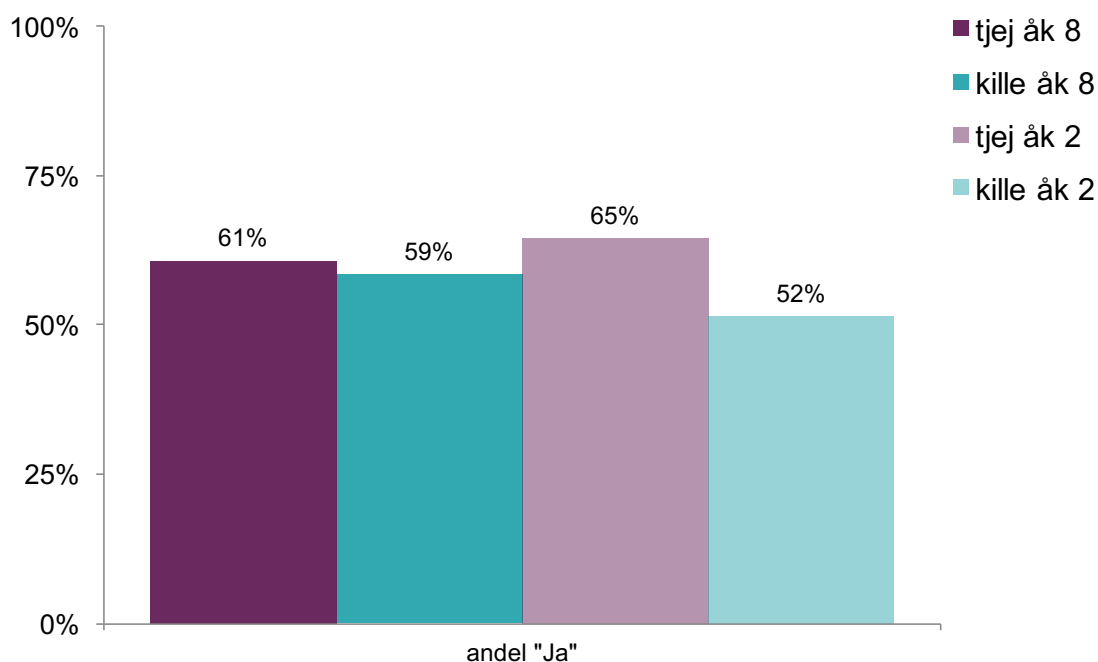
”Konstkurser, drejar-kurser, alla möjliga kurser för kreativitet”

Medlemskap i föreningar

I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta¹.

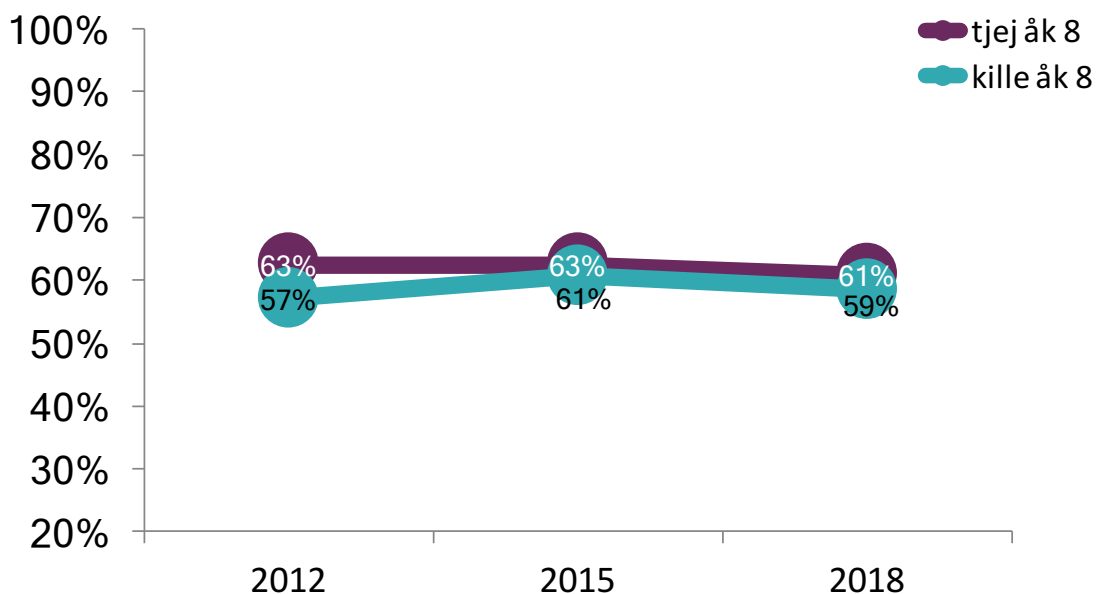
I Borgholms kommun ser vi att en andel om totalt 58 % är föreningsmedlemmar. Andelen tjejer som är medlemmar är något högre än andelen killar. Över tid har ingen större förändring skett, se diagram B6a på följande sida.

B6. Är du medlem i någon förening?

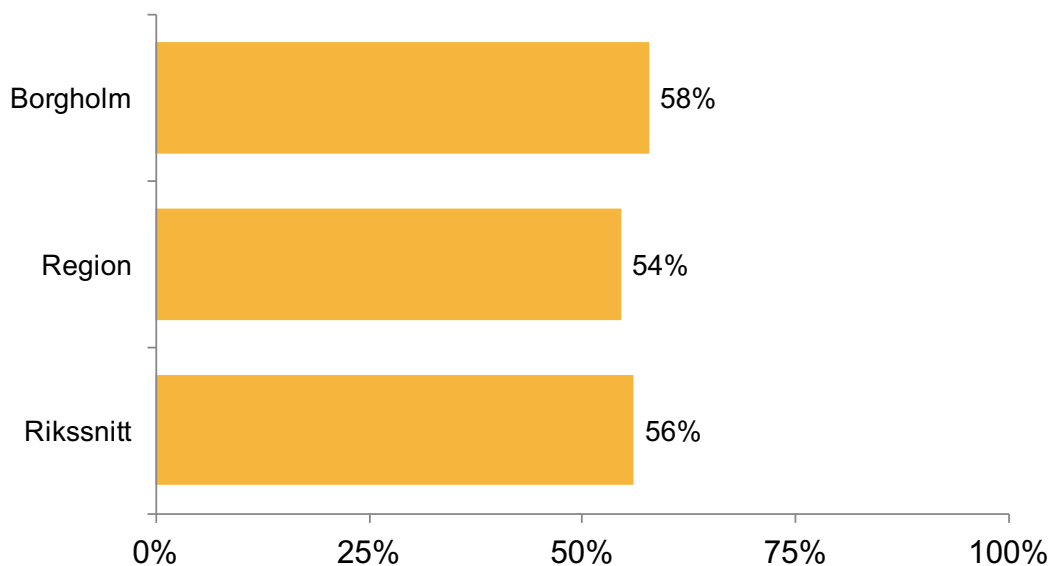
¹ MUCF 2014: Fokus 14: Ungas fritid och organisering

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar
Utveckling över tid

Som det framgår i diagram B6b nedan är ungdomarna i Borgholms kommun föreningsmedlemmar i något högre grad jämfört med regionsnittet och rikssnittet för Lupp 2018.

B6b. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar
Jämförelser

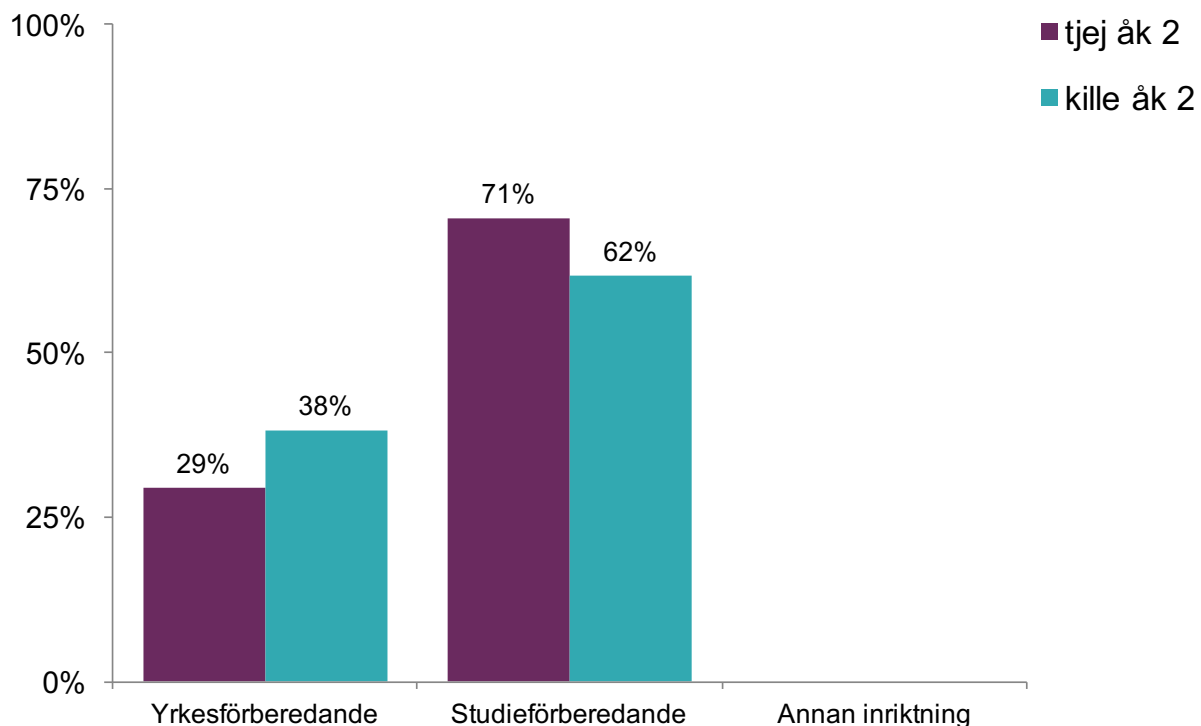
Utbildning

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön samt övriga aspekter. Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna¹. Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. En majoritet av både killar och tjejer går på ett studieförberedande program. Fler tjejer än killar läser ett studieförberedande program.

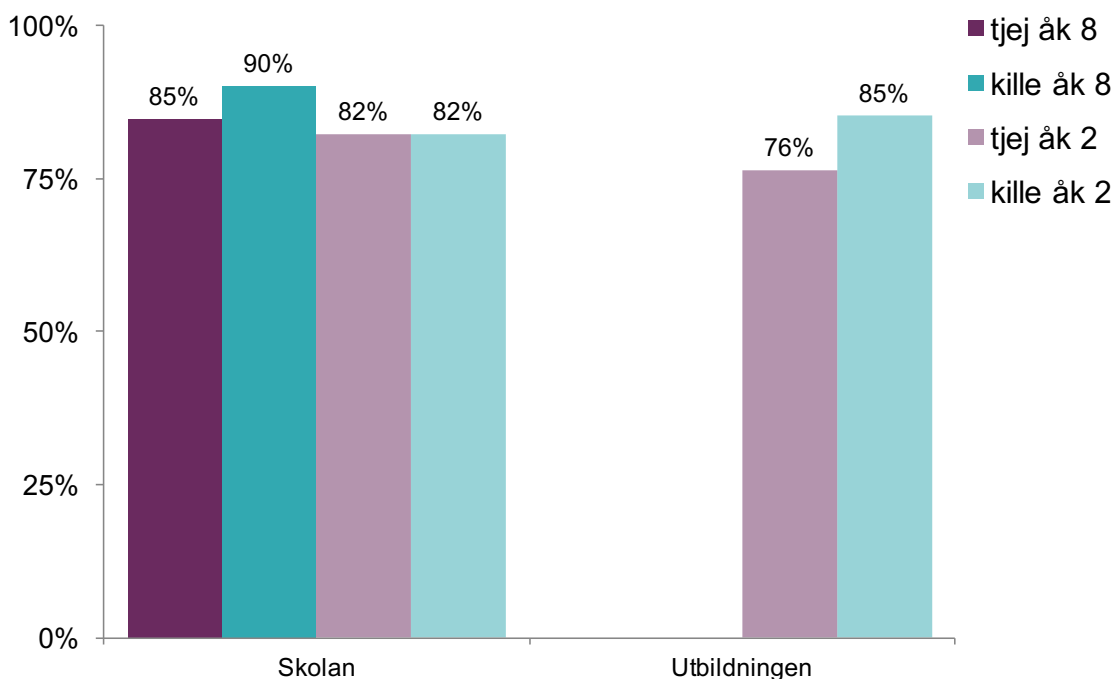
C1. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

¹ Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

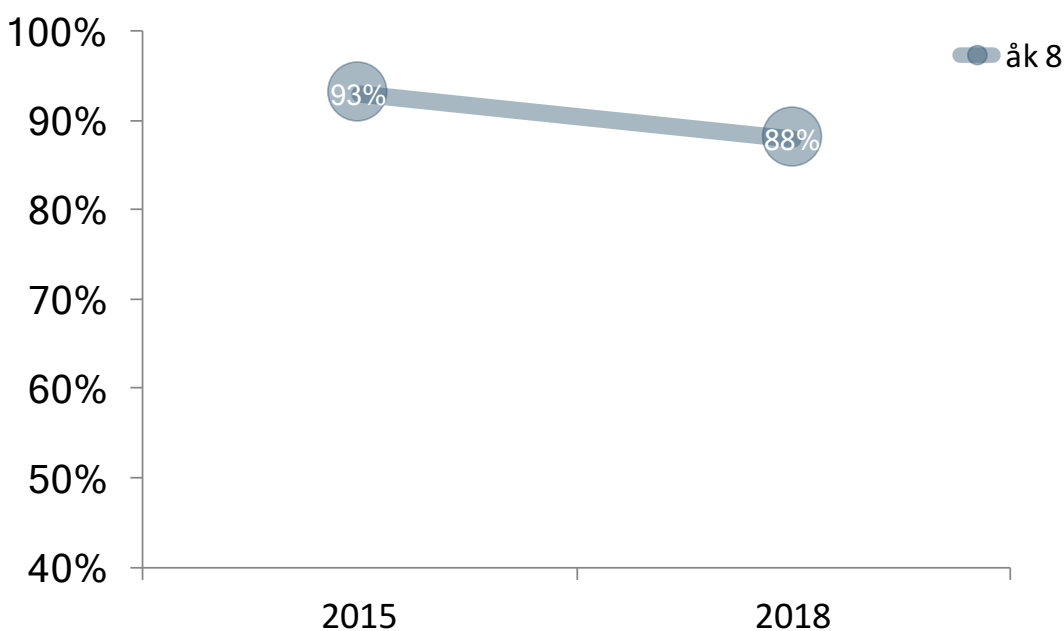
I Lupp-enkäten ställdes frågan om hur nöjd man är totalt sett med skolan i båda årskurser. En hög andel, mellan 82–90 %, svarar att de är mycket eller ganska nöjda med skolan. Frågan om nöjdhet avseende utbildningen ställdes endast till gymnasie-eleverna. Vad gäller utbildningen svarar 76 % av tjejerna och 85 % av killarna i Borgholms kommun att de är nöjda.

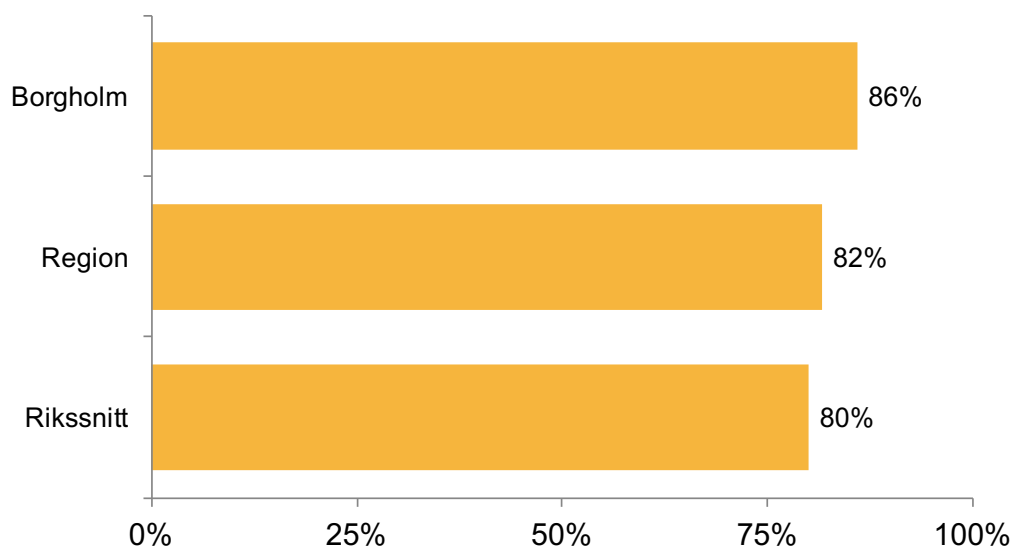
C2. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

Över tid har en något negativ utveckling skett bland högstadieläverna där en mindre andel i årets resultat svarar att de är nöjda med skolan, se diagram C2a nedan. I diagram C2b på följande sida framgår dock att andelen unga totalt som är nöjda med skolan är högre i Borgholms kommun jämfört med såväl regionsnittet som rikssnittet.

C2a. Andel nöjda med skolan: Utveckling över tid

Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa¹.

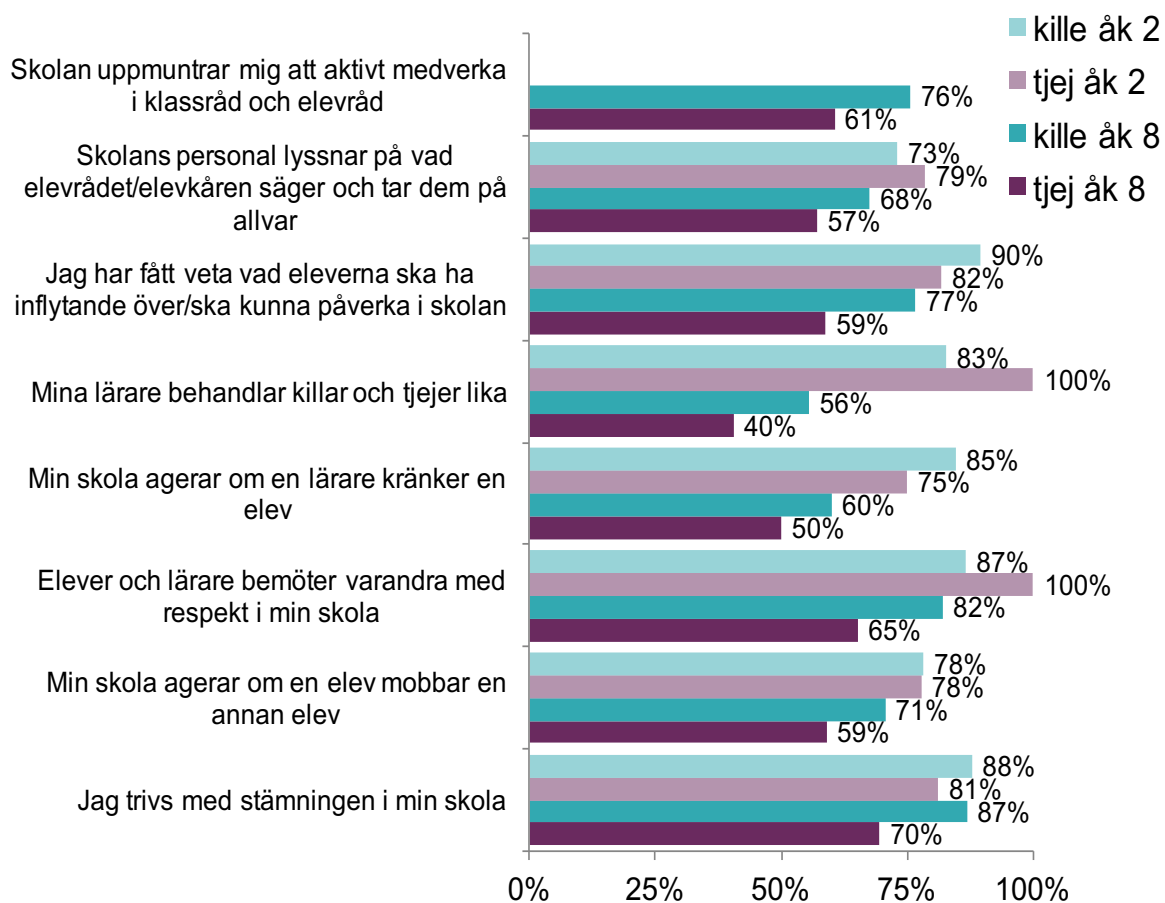
I Lupp-enkäten ställs en rad frågor som rör trivsel, likabehandling och stämningen på skolan, se diagram C3 på följande sida. En andel om 81 % totalt i Borgholms kommun instämmer i påståendet "Jag trivs med stämningen på min skola". En liknande andel, 78 %, instämmer i att elever och lärare bemöter varandra med respekt. Lägst instämmandegrad, 61 %, återfinns i påståendet "Mina lärare behandlar killar och tjejer lika".

En generell slutsats utifrån diagram C3 är att gymnasieungdomarna i Borgholms kommun överlag är mer nöjda än högstadieungdomarna. Gymnasietjejerna instämmer i högst grad i påståendena "Mina lärare behandlar killar och tjejer lika" samt i att "Elever och lärare bemöter varandra med respekt i skolan". Högstadietjejerna instämmer i lägst grad i samtliga påståenden.

Över tid har en viss negativ utveckling skett jämfört med 2015, se diagram C3a på sida 24. I tabell C3b på sida 24 framgår att instämmandegraden i Borgholms kommun är högre jämfört med regionsnittet och rikssnittet i flertalet frågor. Undantag gäller dock för påståendet "Mina lärare behandlar tjejer och killar lika" där ungdomarna i Borgholm instämmer i lägre grad.

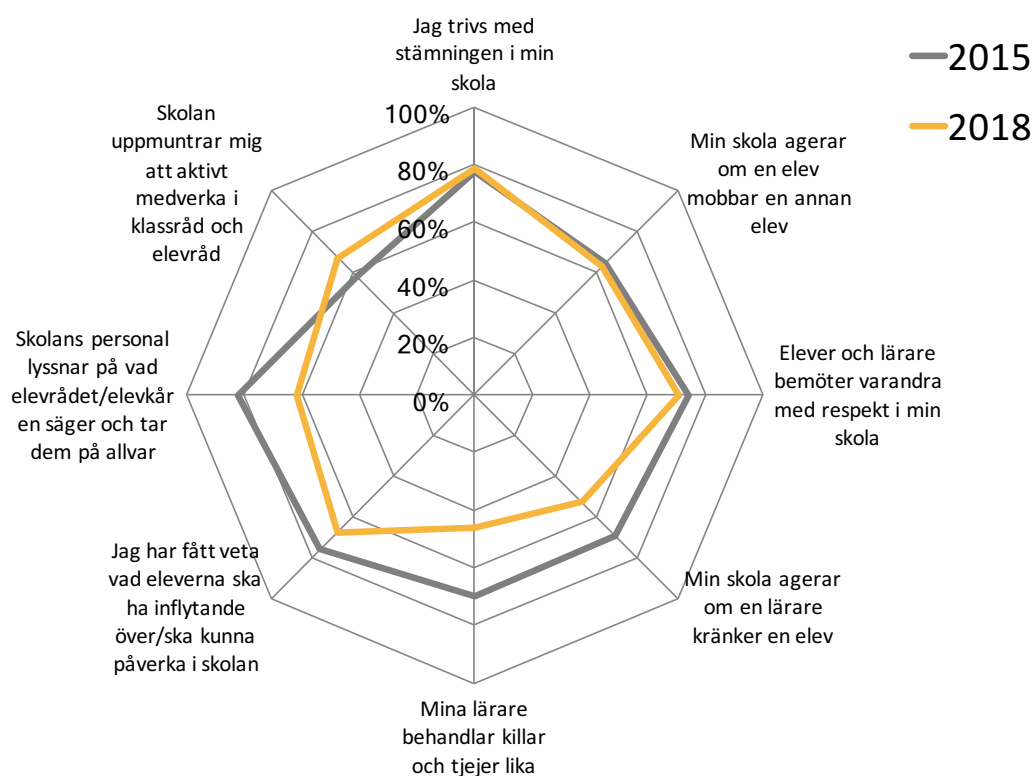
¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2013-2014

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? *
 Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

*Observera att "vet ej" är borträknat ur diagrammet C3a. Detta för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej är i de flesta frågorna ovan mellan 5-35 %. Notera även att endast högstadiееlever fick svara på frågan "Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd"

C3a. Årskurs 8: Andel som svarat att de instämmer: Utveckling över tid

C3b. Andel som instämmer: Jämförelser

	Jag trivs med stämningen	Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	Elever och lärare bemöter varandra med respekt	Min skola agerar om en lärare kränker en elev	Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över	Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger	Skolan uppmanar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd
Borgholm	81%	67%	78%	63%	61%	75%	66%	67%
Region	77%	62%	72%	64%	69%	64%	62%	54%
Rikssnitt	76%	62%	71%	66%	70%	61%	62%	51%

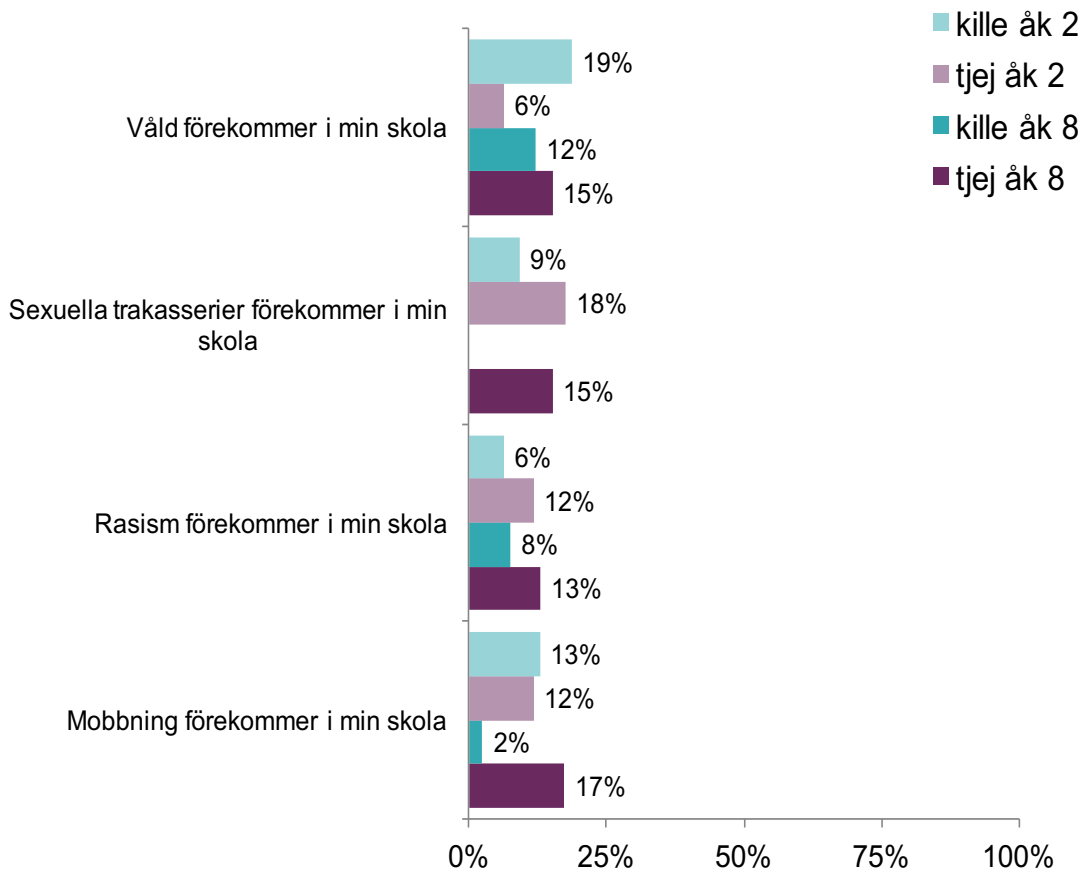
Problem i skolan

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår i diagram C3c på följande sida är att 1 av 5 gymnasiekillar instämmer i att våld förekommer på deras skola. Mellan 12–15 % av högstadieungdomarna instämmer också i påståendet.

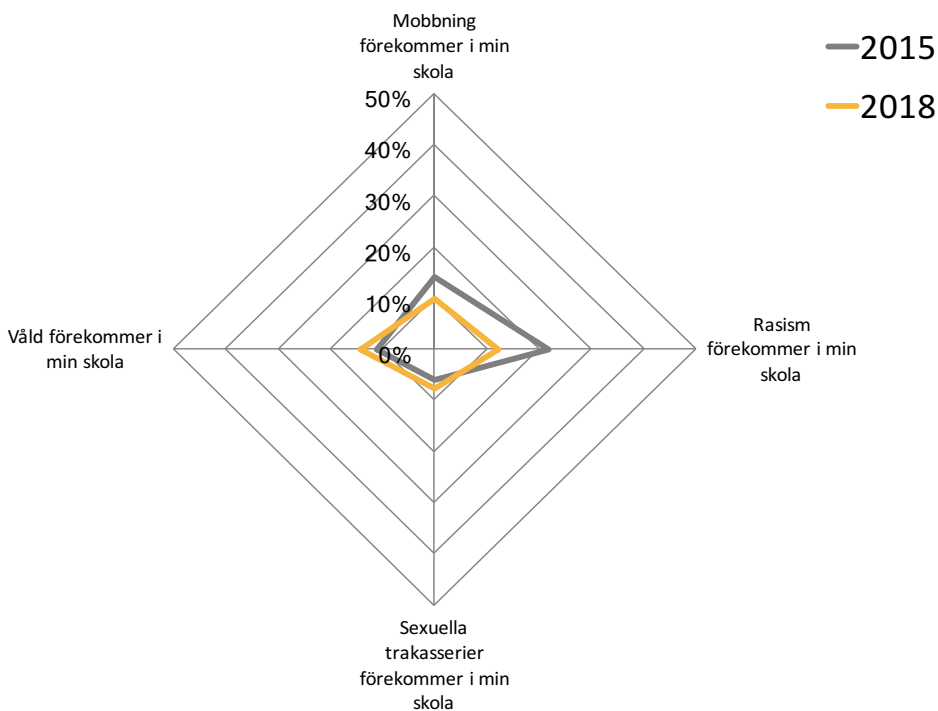
Vad gäller förekomsten av sexuella trakasserier ser vi att andelen tjejer som svarar att det förekommer är högre än andelen killar. 18 % av gymnasietjejerna och 15 % av högstadietjejerna instämmer i att sexuella trakasserier förekommer. En liknande andel, 17 %, av högstadietjejerna instämmer i att mobbning förekommer. 11 % av ungdomarna totalt instämmer i att rasism förekommer på skolan. I diagram C3d på följande sida framgår att andelen som instämmer i att rasism och mobbning förekommer i skolan minskat sedan 2015 bland högstadieungdomarna.

Vid en jämförelse med regionsnittet och rikssnittet framgår vidare att unga i Borgholms kommun i lägre grad instämmer i att de olika problemen förekommer. Undantag gäller dock för sexuella trakasserier där andelen som svarar att det förekommer är på en liknande nivå i Borgholms kommun som för regionsnittet och rikssnittet. Se tabell C3e på sida 26.

C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola?
 Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer: Utveckling över tid
 Årskurs 8

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer: Jämförelse

	Mobbning förekommer i min skola	Rasism förekommer i min skola	Sexuella trakasserier förekommer i min skola	Våld förekommer i min skola
Borgholm	11%	11%	9%	14%
Region	16%	17%	10%	21%
Rikssnitt	14%	17%	9%	17%

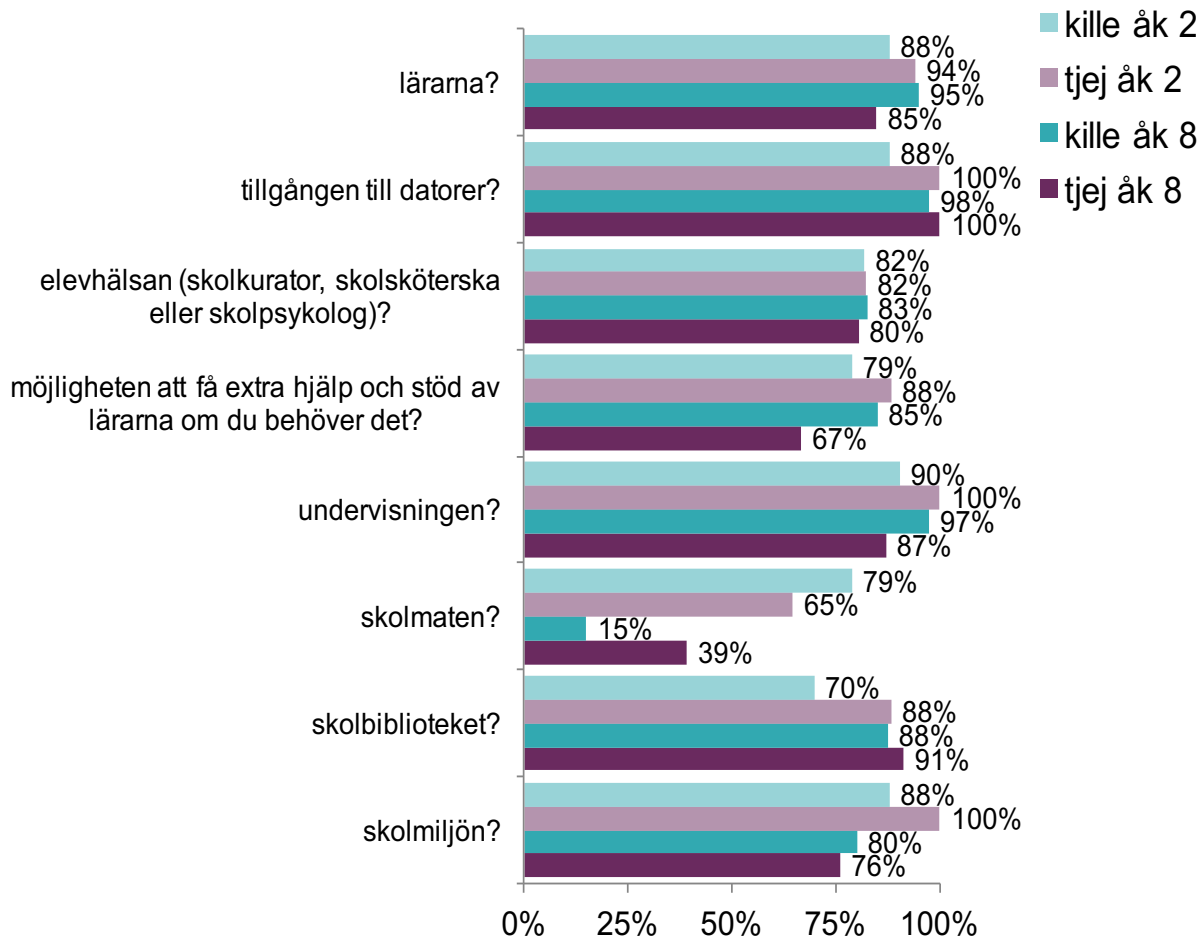
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, så som skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd. Vad som framgår i diagram C4 nedan är att en hög andel, mellan 93–96 % totalt, är nöjda med undervisningen och tillgången till datorer. Mer än 80 % är därutöver nöjda med skolmiljön, skolbiblioteket, lärarna och elevhälsan.

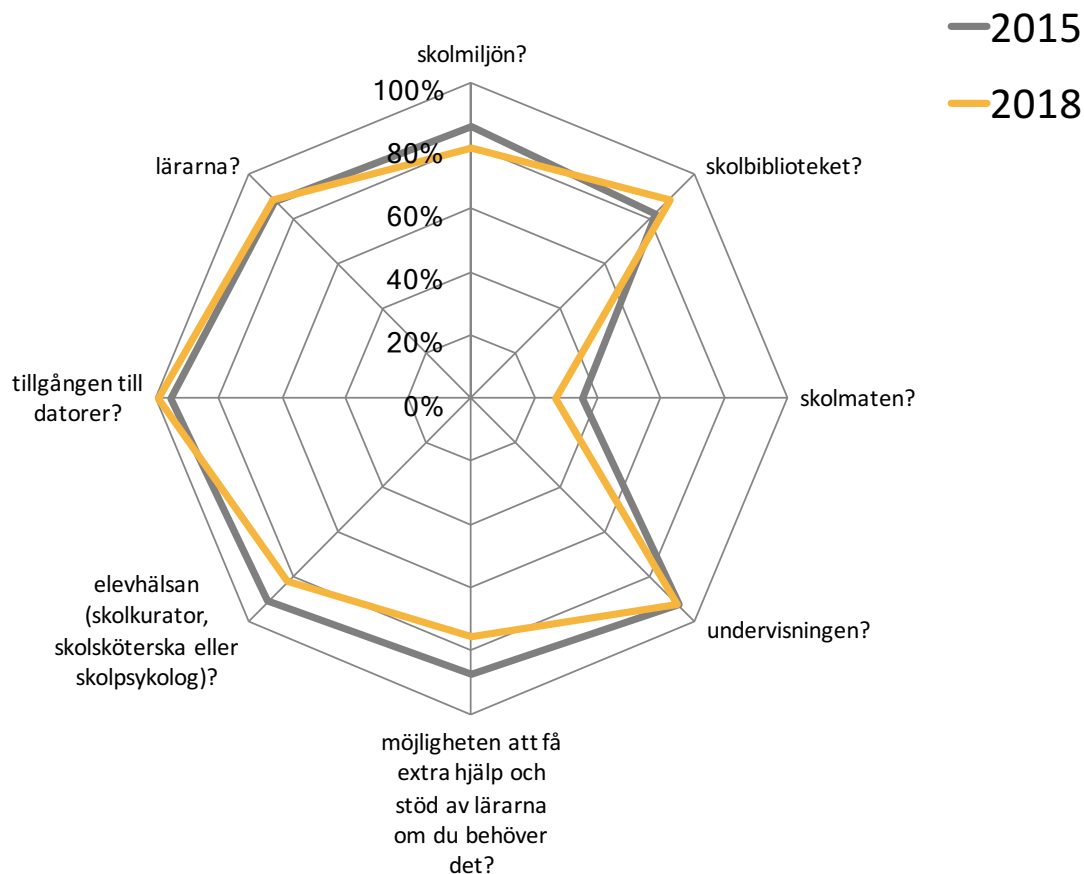
I diagram C4a på följande sida redovisas frågorna över tid för årskurs 8. Där framgår att det skett en viss negativ utveckling i några av frågorna, men att det överlag inte skett några större förändringar.

I tabell C4b på följande sida framgår att ungdomarna i Borgholms kommun är mer nöjda med flera av aspekterna som rör skolan jämfört med regionsnittet och rikssnittet, framförallt jämfört med rikssnittet gällande tillgången till datorer och skolbiblioteket.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
 Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Utveckling över tid
 Årskurs 8

C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
 Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelser

	skolmiljön?	skolbiblioteket?	skolmaten?	undervisningen?	möjligheten att få extra hjälp och stöd?	elevhälsan?	tillgången till datorer?	lärarna?
Borgholm	84%	84%	44%	93%	78%	82%	96%	89%
Region	80%	76%	51%	86%	82%	80%	89%	85%
Riksnitt	77%	75%	44%	86%	81%	81%	86%	85%

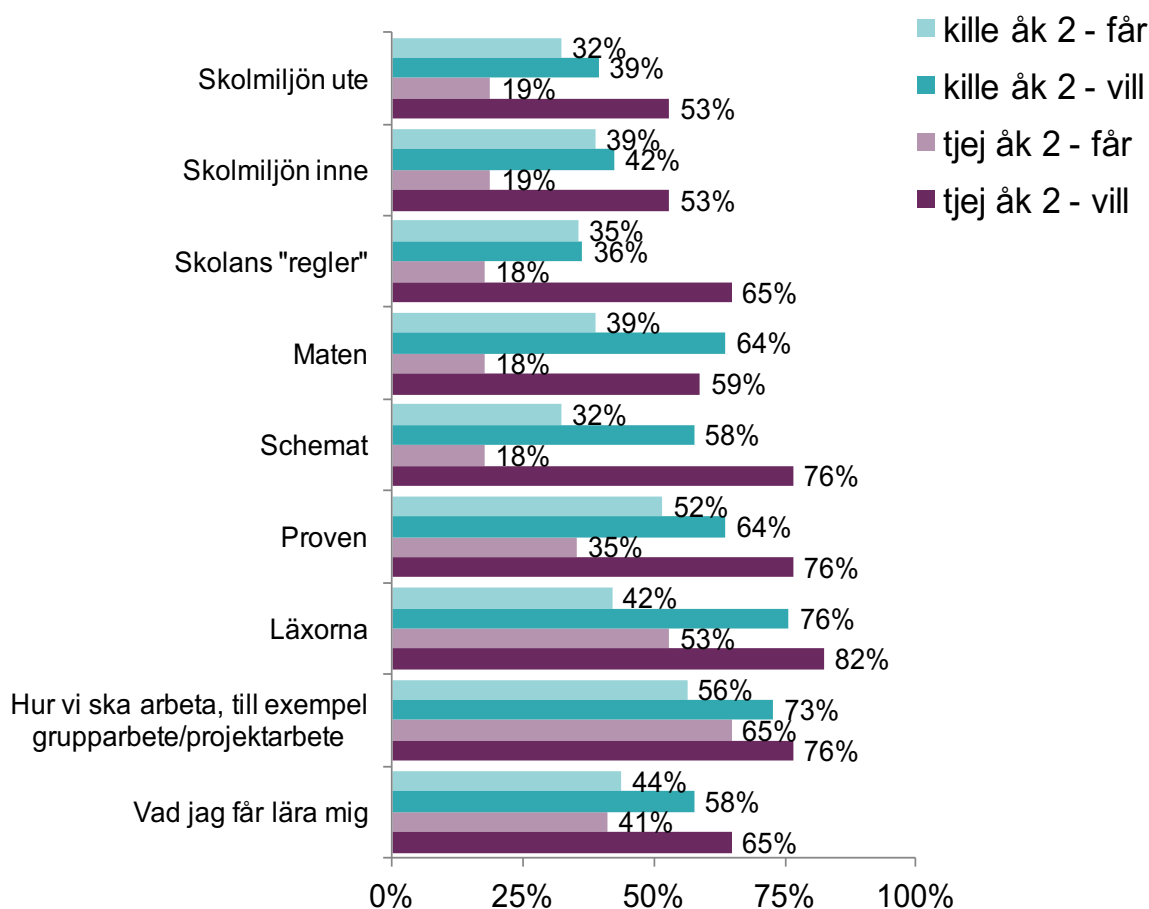
Elevinflytande

Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma om i skolan samt hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en av statens offentliga utredningar från 2009¹ tar man även upp att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

I diagram C5a nedan ser vi att andelen gymnasieungdomar som vill vara med och påverka är klart större än andelen som upplever att de får vara med och påverka. Differensen mellan önskat och upplevt inflytande är stor i frågorna som rör schemat, maten och läxorna.

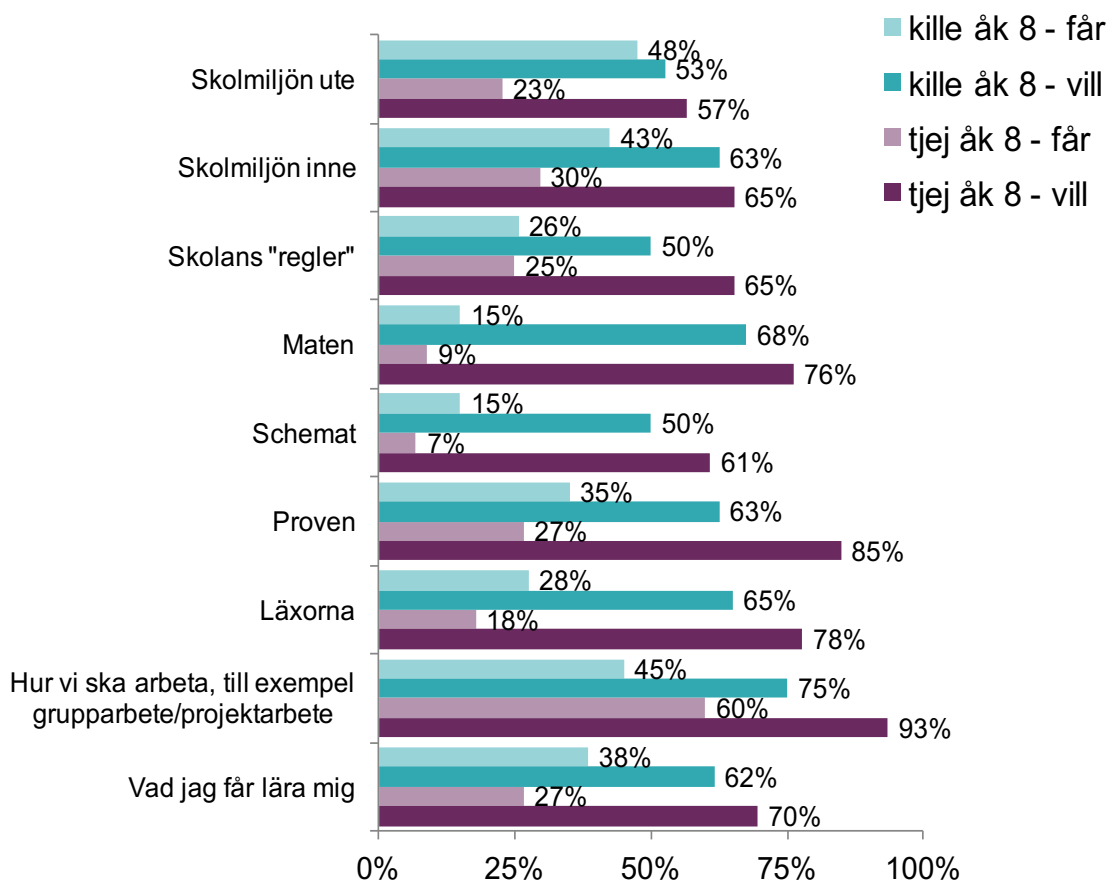
I diagram C5b på följande sida redovisas resultat för högstadiet. Även bland högstadieungdomarna är andelen som vill vara med att påverka klart större än andelen som upplever att de får vara med och påverka. Differensen mellan önskat och upplevt inflytande är störst i frågorna som rör läxorna, proven, schemat och maten.

C5a. Årskurs 2: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

¹ SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?

C5b. Årskurs 8: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

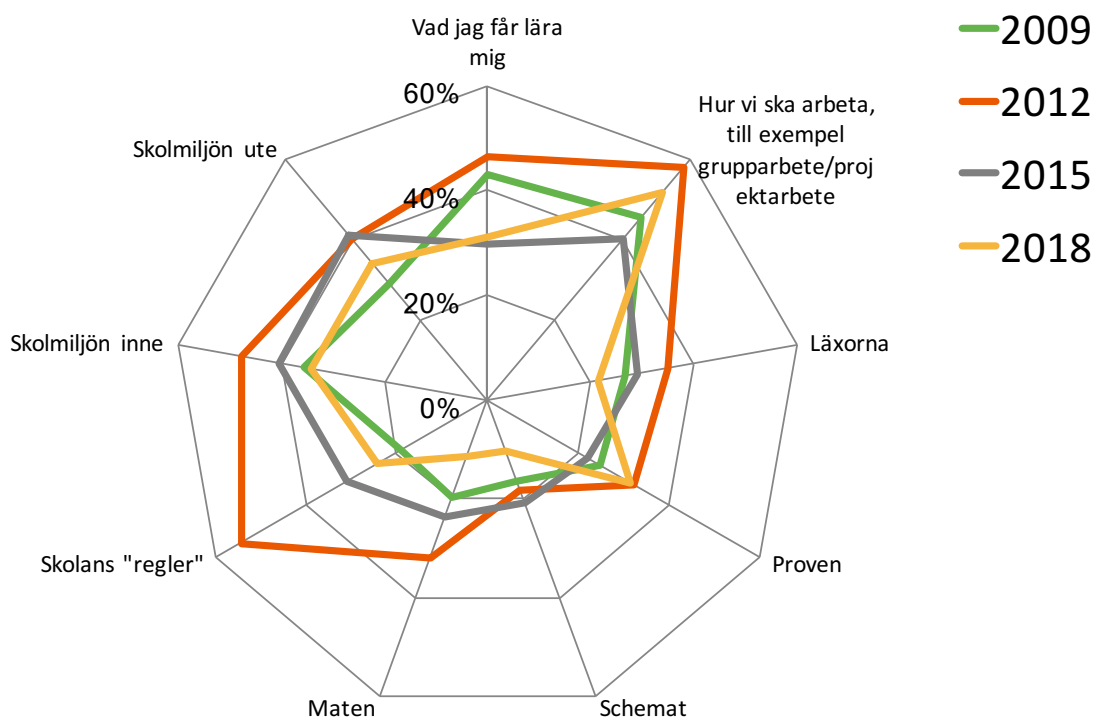

Upplevt inflytande över tid

I diagram C6a på följande sida redovisas andelen som svarat att de får vara med och bestämma om de olika sakerna i skolan över tid. Där framgår att det skett en viss negativ utveckling över tid.

I tabell C6b på följande sida framgår att ungdomarna i Borgholms kommun i något högre utsträckning upplever sig få vara med och påverka jämfört med regionsnittet och rikssnittet totalt. Andelen som upplever sig få påverka i Borgholms kommun är framförallt högre gällande hur man ska arbeta.

C6a. Andelen i årskurs 8 som upplever att de får bestämma om saker i skolan:
Utveckling över tid

C6b. Andelen som upplever att de får bestämma om saker i skolan: Jämförelser

	Vad jag får lära mig	Hur vi ska arbeta	Läxor	Proven	Schemat	Maten	Skolans "regler"	Skolmiljön inne	Skolmiljön ute
Borgholm	35%	54%	30%	36%	16%	18%	26%	33%	32%
Region	32%	43%	28%	31%	18%	19%	25%	30%	27%
Rikssnitt	31%	41%	26%	29%	19%	17%	25%	29%	26%

Delaktighet och inflytande

Ungdomars inflytande är ett av de tre prioriterade områdena i Sveriges ungdomspolitiska handlingsprogram. I utredningen "Låt fler forma samhället"¹ nämns att flera forskare har varnat för att stödet för demokratin och det politiska engagemanget bland unga i Sverige har sjunkit. Enligt vissa forskare har unga också lägre politisk kunskap, lägre politiskt intresse och mindre förtroende för de politiska institutionerna än tidigare generationer. I utredningen kommer man dock fram till att intresset och engagemanget hos unga har varit relativt stabilt över tid, liksom förtroendet för de politiska institutionerna och stödet för demokratis värdegrund.

Forskning visar också att ungdomar är lika samhällsintresserade som vuxna. Däremot är förutsättningarna för unga att delta och påverka ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan vara högre då unga ofta har ett svagare politiskt kapital jämfört med vuxna².

Intresse för olika frågor

Ungdomarna svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 på följande sida.

Det som flest unga är intresserade av är vad som händer i andra länder. 55 % av ungdomarna totalt svarar att de är intresserade av det. Vad gäller intresset för samhällsfrågor i allmänhet svarar 42 % av de unga i Borgholm att de är intresserade. 31 % totalt svarar att de är intresserade av politik.

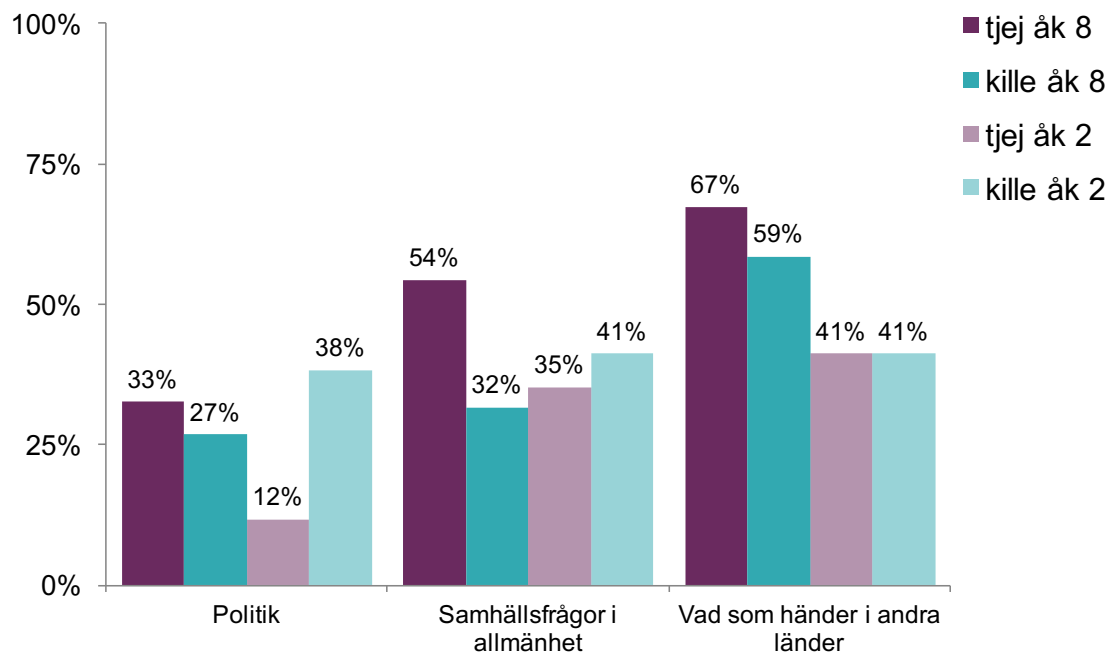
I diagram D1a på följande sida framgår att andelen högstadieungdomar som är intresserade av de olika frågorna ökat över tid, speciellt vad gäller politik och vad som händer i andra länder. Andelen ungdomar totalt i Borgholms kommun som är intresserade av de olika frågorna är dock lägre jämfört med regionsnittet och rikssnittet totalt, se tabell D1b på följande sida.

1 SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A

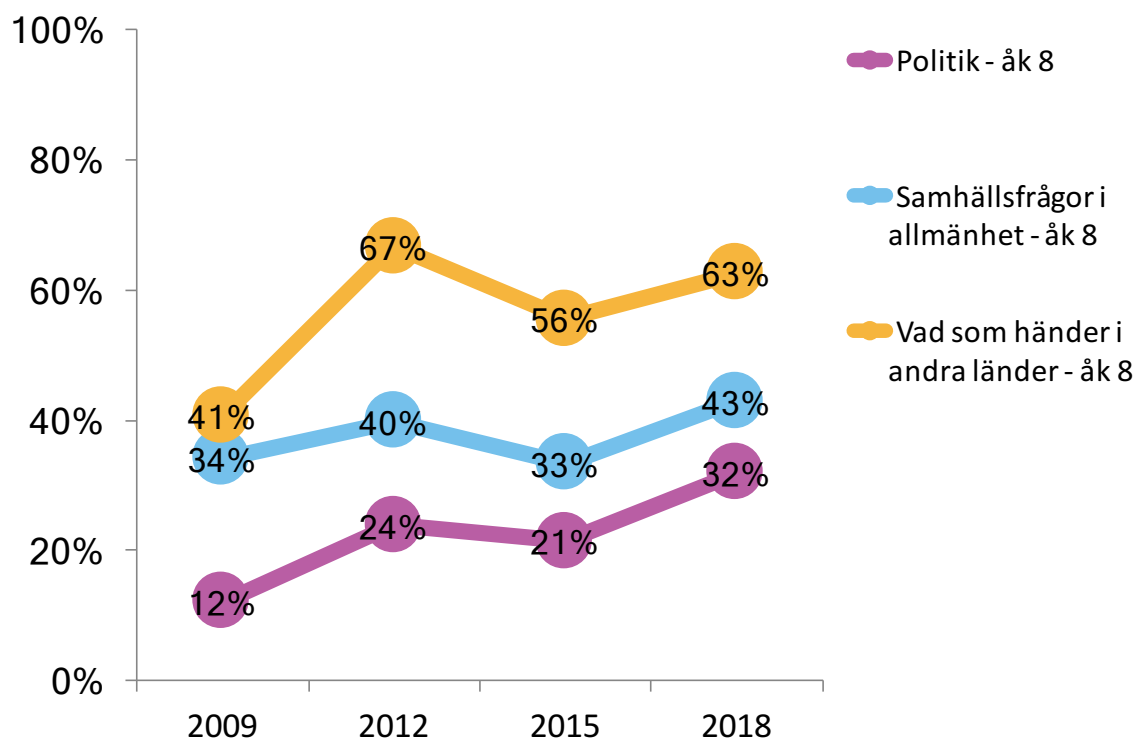
2 SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

D1. Hur intresserad är du av följande?

Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

D1a. Andel mycket eller ganska intresserade: Utveckling över tid

D1b. Andel mycket eller ganska intresserade: Jämförelser

	Politik	Samhällsfrågor i allmänhet	Vad som händer i andra länder
Borgholm	31%	42%	55%
Region	41%	48%	58%
Rikssnitt	40%	46%	57%

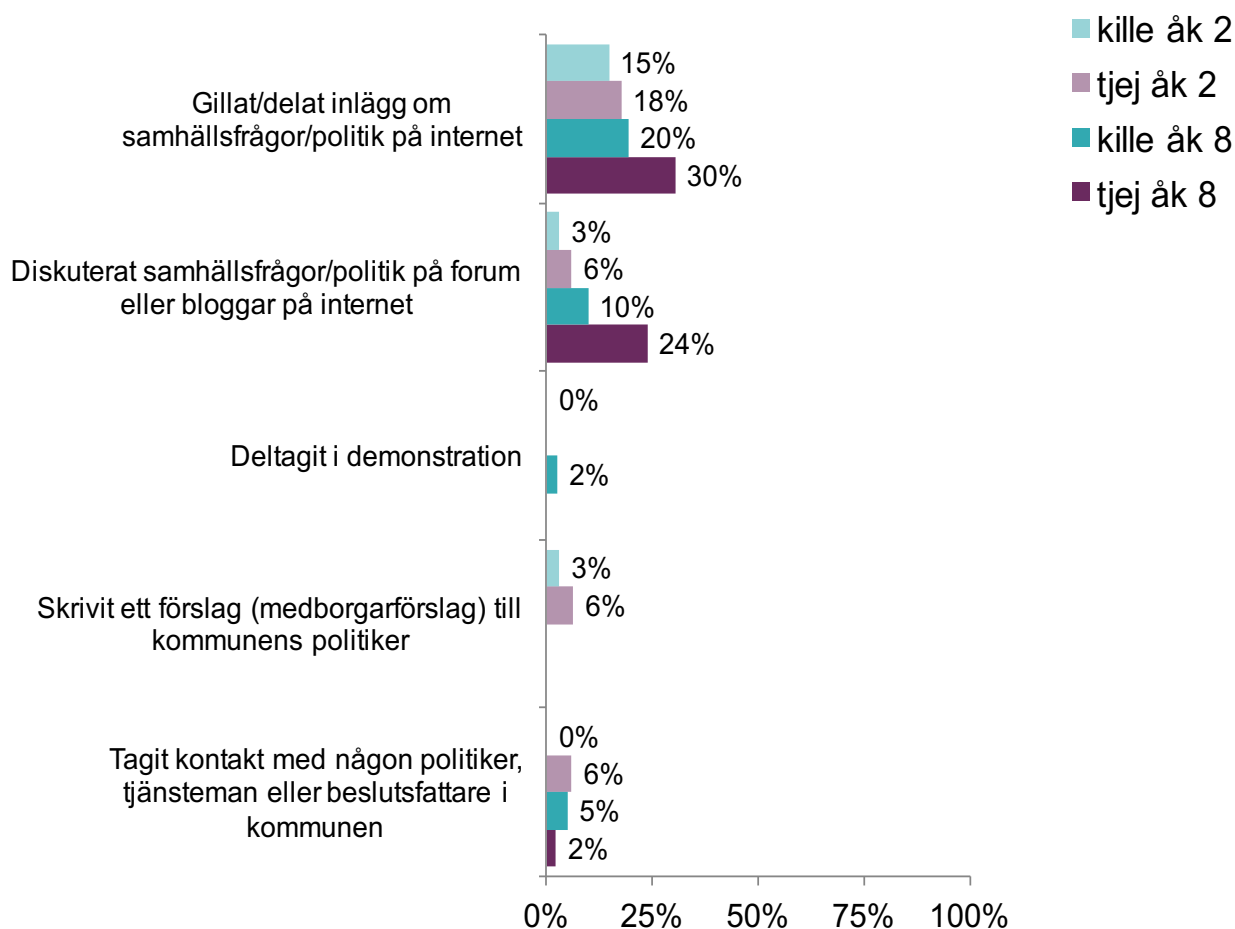
Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Antalet unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Tidigare nämndes även att det inte nödvändigtvis behöver vara något negativt, men denna utveckling leder samtidigt till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratins beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande¹.

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling eller någon form av engagemang under det senaste året. Vad som framgår i diagram D2 nedan är att flest ungdomar i kommunen, oavsett kön eller ålder, har gillat eller delat inlägg om politik eller samhällsfrågor på internet. Mellan 15–30 % svarar att de gjort detta det senaste året. Mellan 3–24 % svarar att de har diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet.

De övriga formerna för engagemang är tydligt mindre vanliga bland unga i Borgholms kommun.

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?
Andel som svarat "ja"

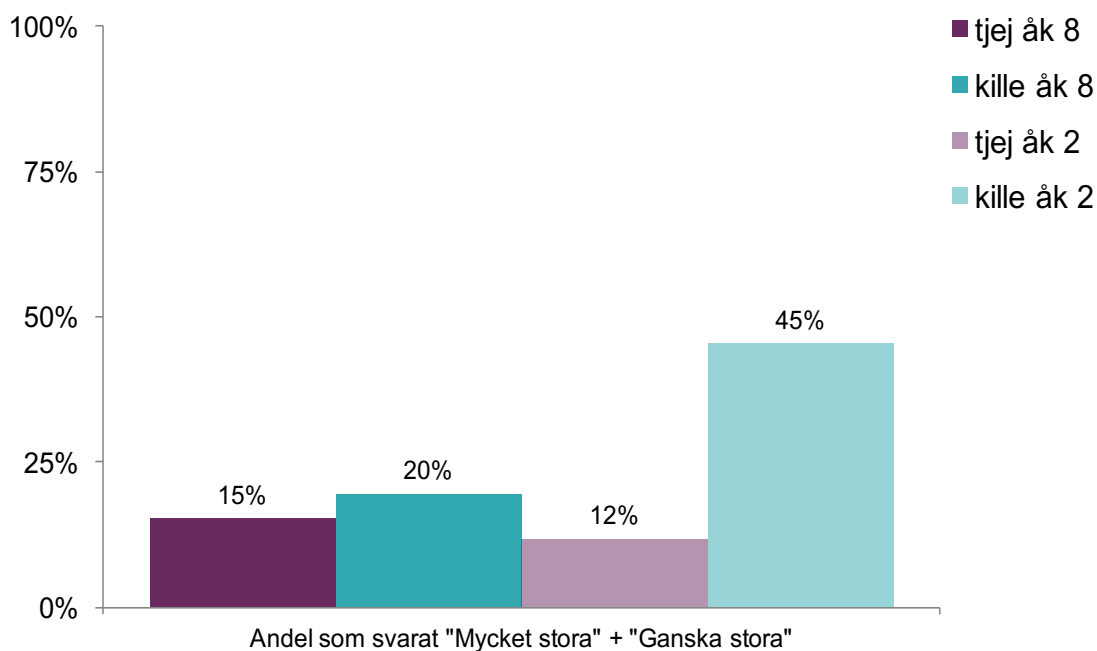
¹ Kommittédirektiv 2014:111

Möjligheter att påverka

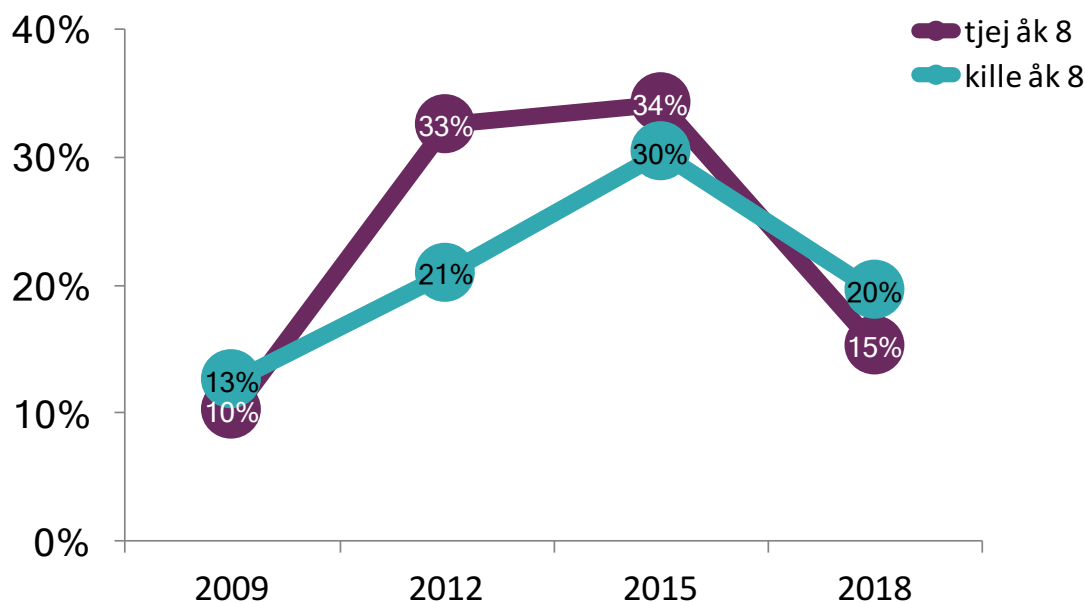
En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. En varierande andel om mellan 12–45 % av ungdomarna i Borgholm svarar att de har mycket eller ganska stora möjligheter att påverka. Tjejer i årskurs 2 svarar i lägst grad att de har möjligheter att föra fram sina åsikter medan killar i årskurs 2 i klart högst grad svarar att de har möjligheter.

I diagram D3a nedan framgår att det skett en negativ utveckling över tid i frågan bland högstadieungdomarna, oavsett kön. Andelen unga som anser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen är dock på en liknande nivå som regionsnittet och rikssnittet, se diagram D3b på följande sida.

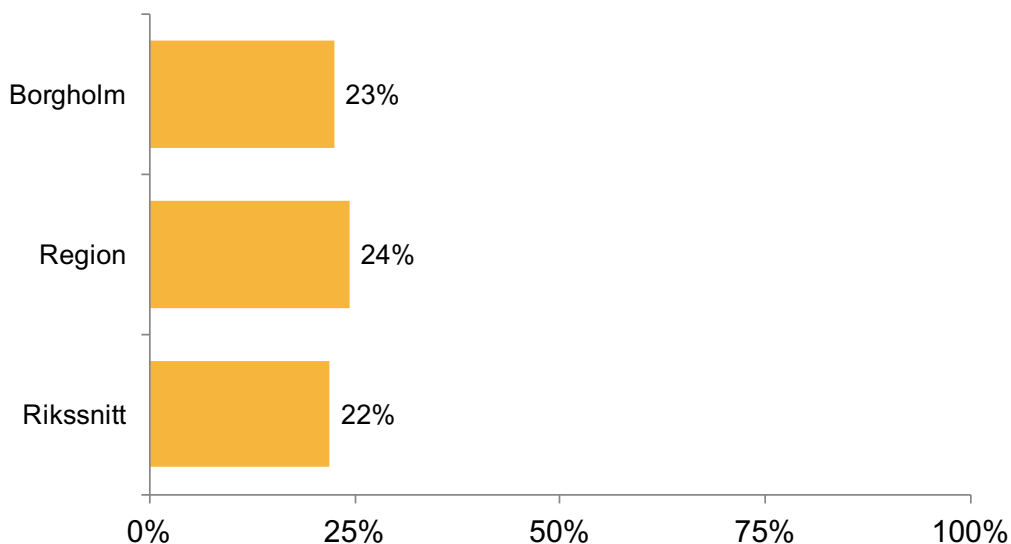
D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Utveckling över tid

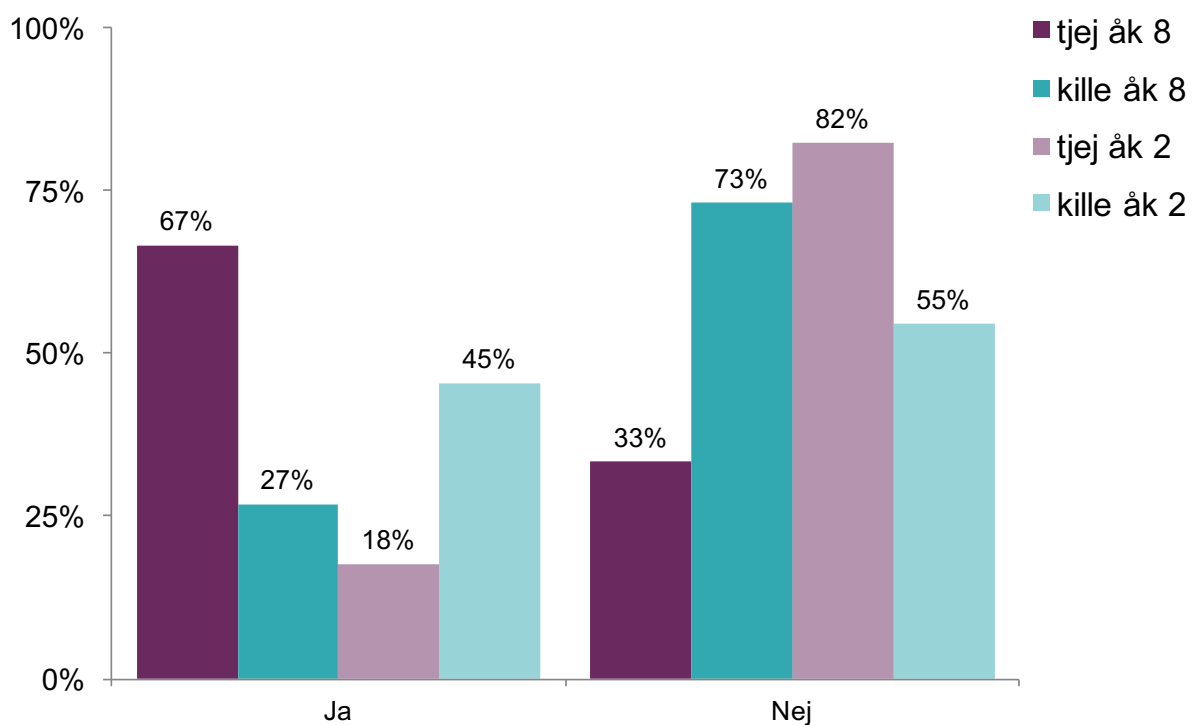
D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelser

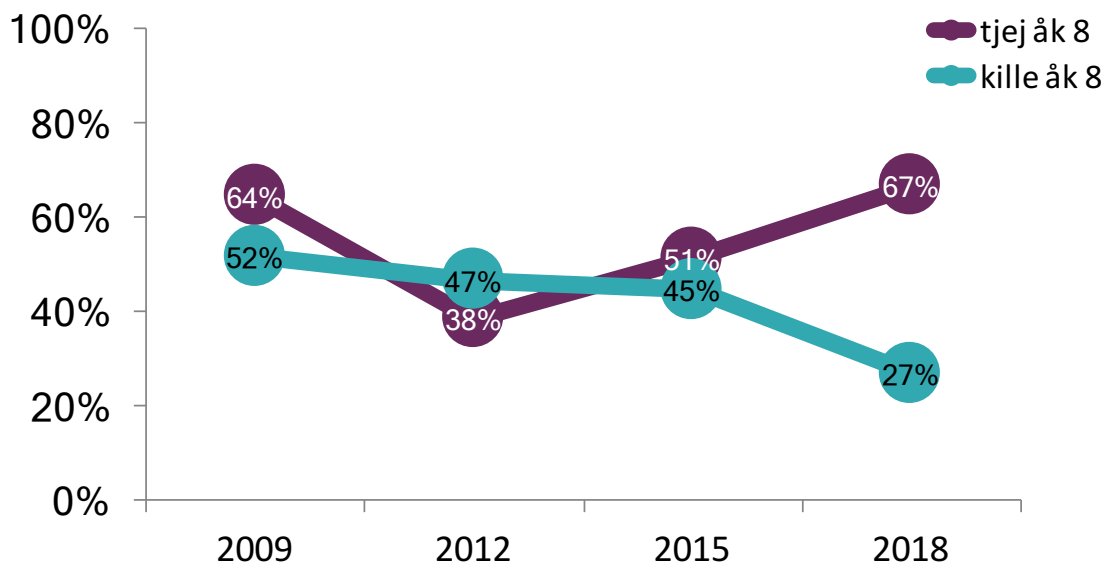
Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om de vill vara med och påverka i frågor som rör sin kommun. 44 % totalt svarar att de vill vara med. Högstadietjejerna är i högst grad intresserade. Över tid kan vi se att det skett en negativ utveckling bland högstadiekillarna och en positiv utveckling bland högstadietjejerna, se diagram D4a på följande sida.

D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

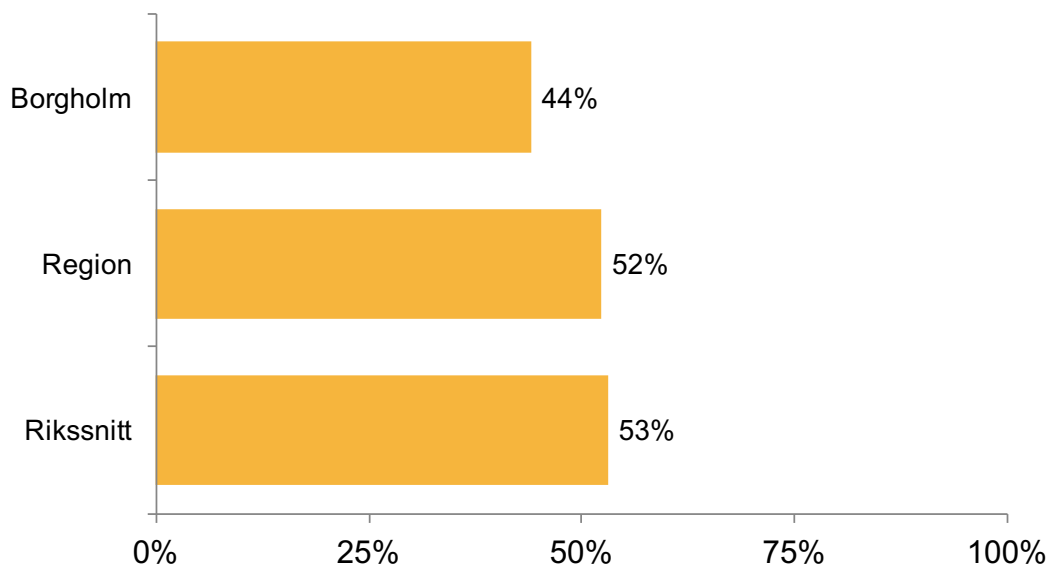

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Utveckling över tid

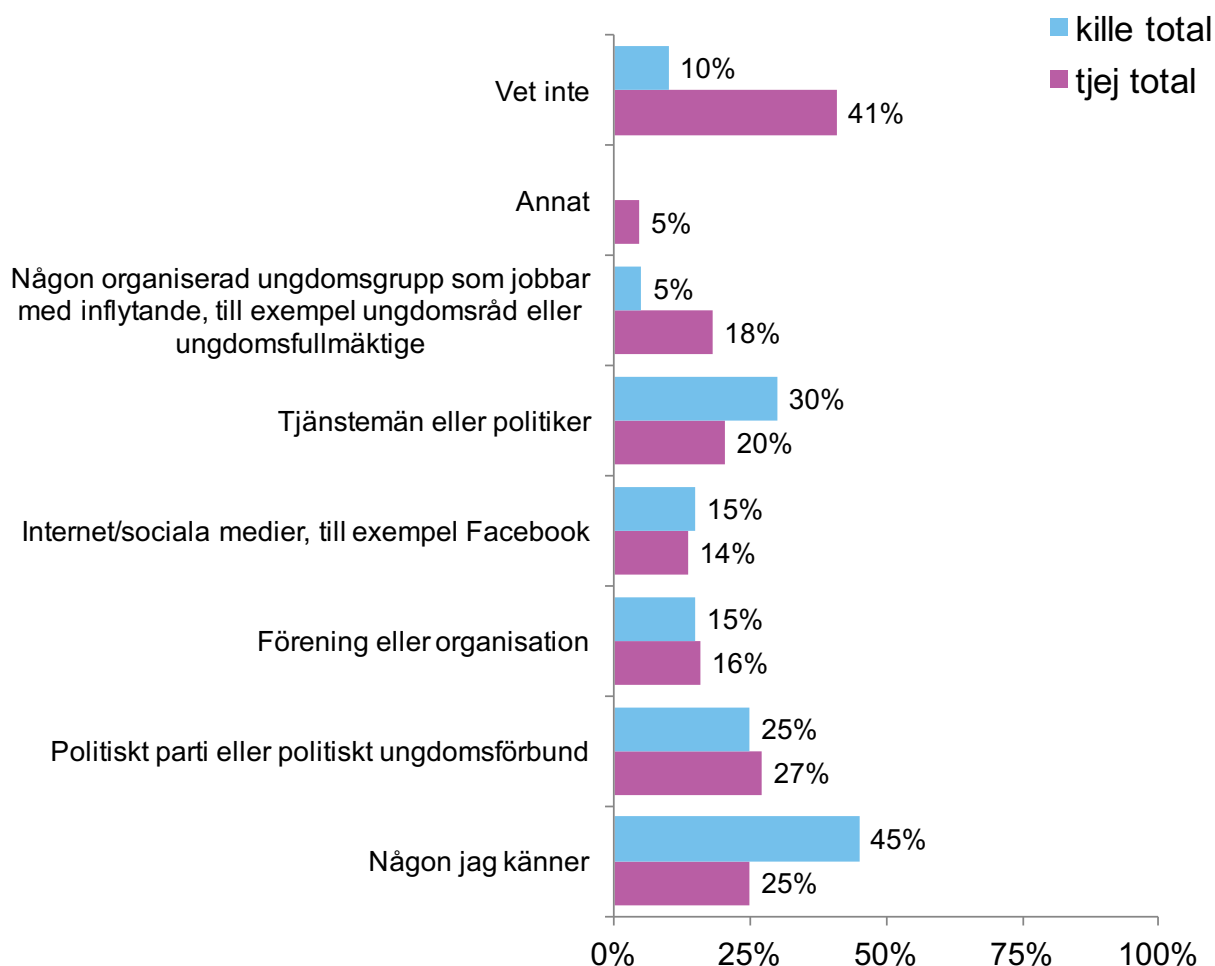
Gällande frågan huruvida man vill vara med och påverka i kommunen finns viss skillnad mellan Borgholms kommun, regionsnittet och rikssnittet, se diagram D4b nedan. En något lägre andel av de unga i Borgholms kommun svarar att de vill vara med och påverka i kommunen.

D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelser

De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 41 % av tjejerna och 10 % av killarna svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. En andel om mellan 25-45 % svarar att de skulle vända sig till någon de känner. En fjärdedel totalt skulle vända sig till ett politiskt parti eller ungdomsförbund eller till tjänstemän eller politiker.

D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

D4c. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många ungdomar har kommenterat att de vill påverka i frågor som rör skolan. Några nämner att de vill förbättra skolan generellt, medan andra nämner att de vill påverka skolmaten, materialet, mobbning, hur man jobbar, tryggheten, skolmiljön och idrottshallen.

Flera ungdomar vill påverka saker som rör fritidsaktiviteter i kommunen, exempelvis idrottsföreningar och ungdomsgården. Andra saker som nämns är bland annat rättigheter, jämställdhet, invandring och samhället i sin helhet.

Några utvalda citat redovisas på följande sida.

"Hur vi som elever ska jobba i skolan, vad vi jobbar med osv. Även att jag tycker det är viktigt att vi på norra delen och på hela ön får lära känna andra ungdomar här"

"Miljöerna, hur just vi ungdomar blir behandlade sådana regler som rör oss osv"

"Busstider, sport möjligheter"

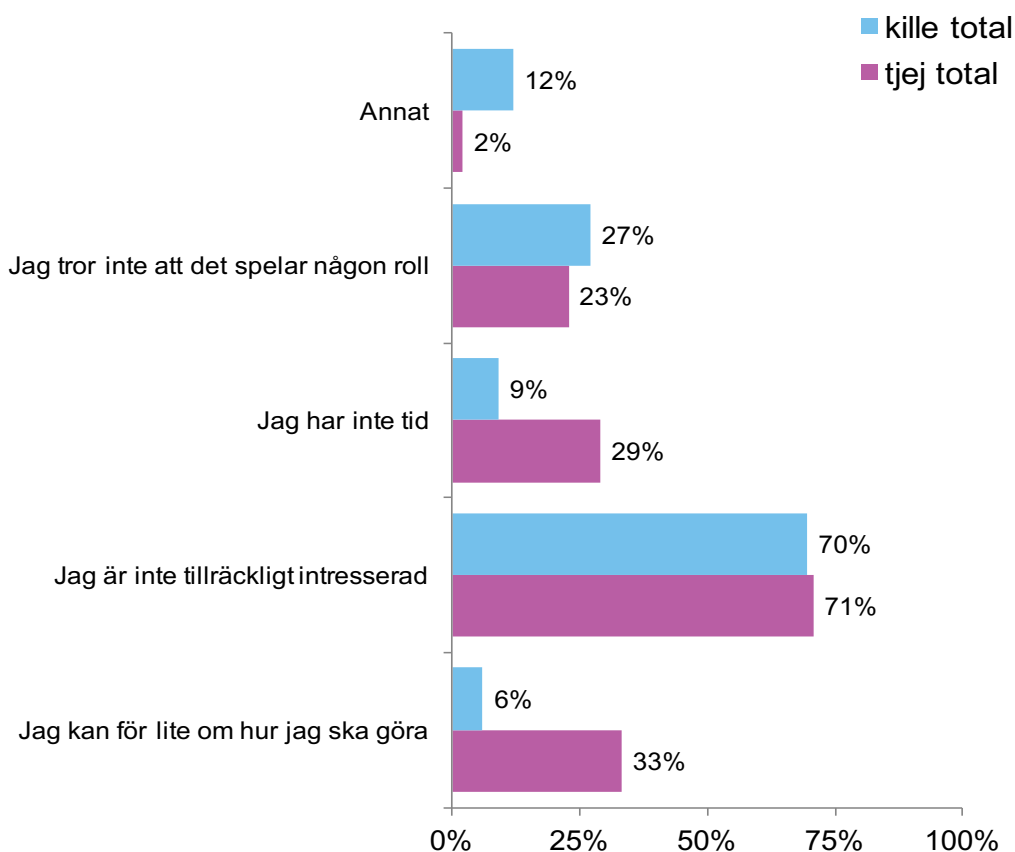
"Skolan, vad som ska hända i min kommun"

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4d nedan.

Majoriteten, runt 70 % av respektive kön, svarar att de inte är tillräckligt intresserade. Cirka en fjärdedel totalt svarar att de inte tror att det spelar någon roll. En tredjedel av tjejerna svarar därutöver att de kan för lite om hur de ska göra och/eller att de inte har tid.

D4d. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?
Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

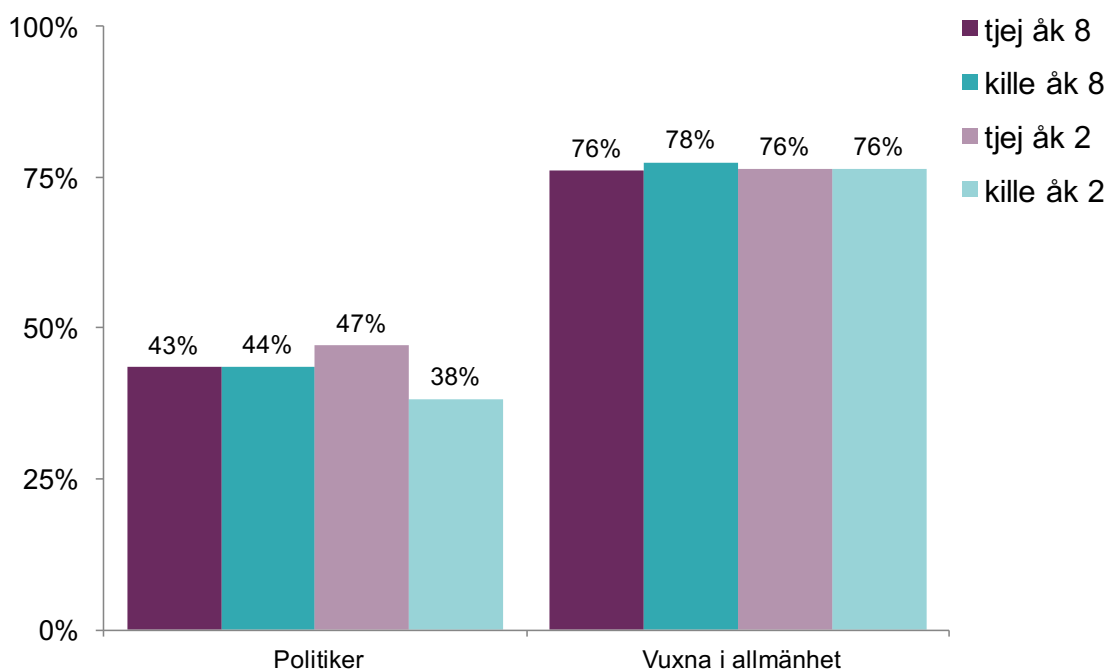

Förtroende för vuxna och politiker

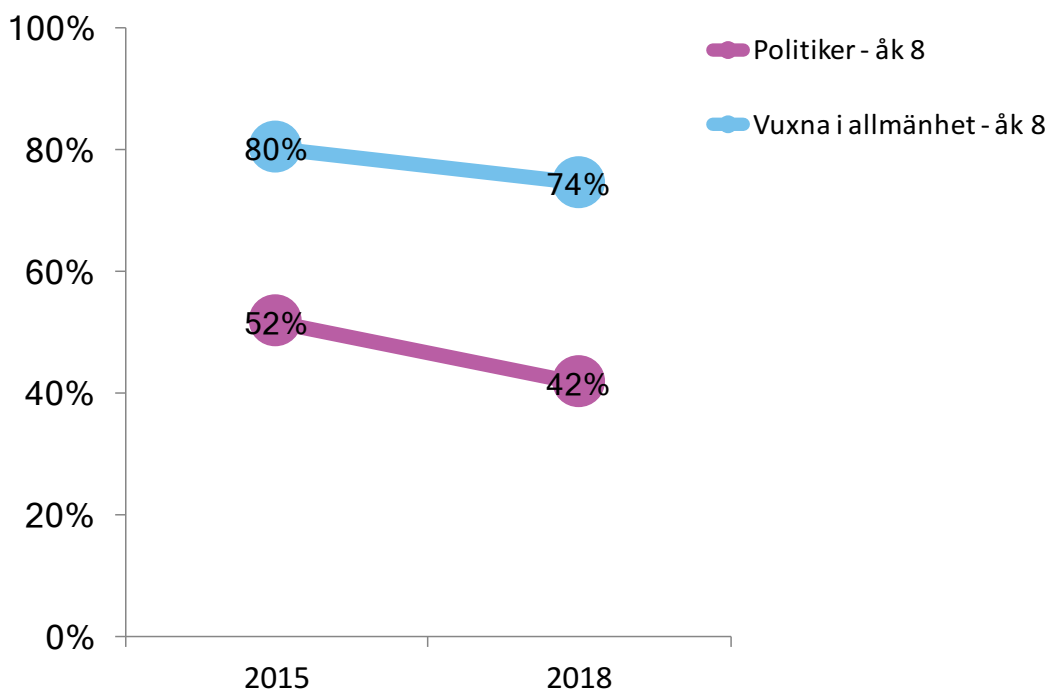
Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet respektive politiker. Vad som framgår är att cirka 77 % av ungdomarna totalt i kommunen svarar att de har ett mycket eller ganska stort förtroende för vuxna i allmänhet. Förtroendet för politiker är tydligt lägre.

Över tid ser vi att andelen som svarar att de har förtroende för vuxna minskat sedan år 2015, speciellt bland tjejerna.

D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort" Utveckling över tid

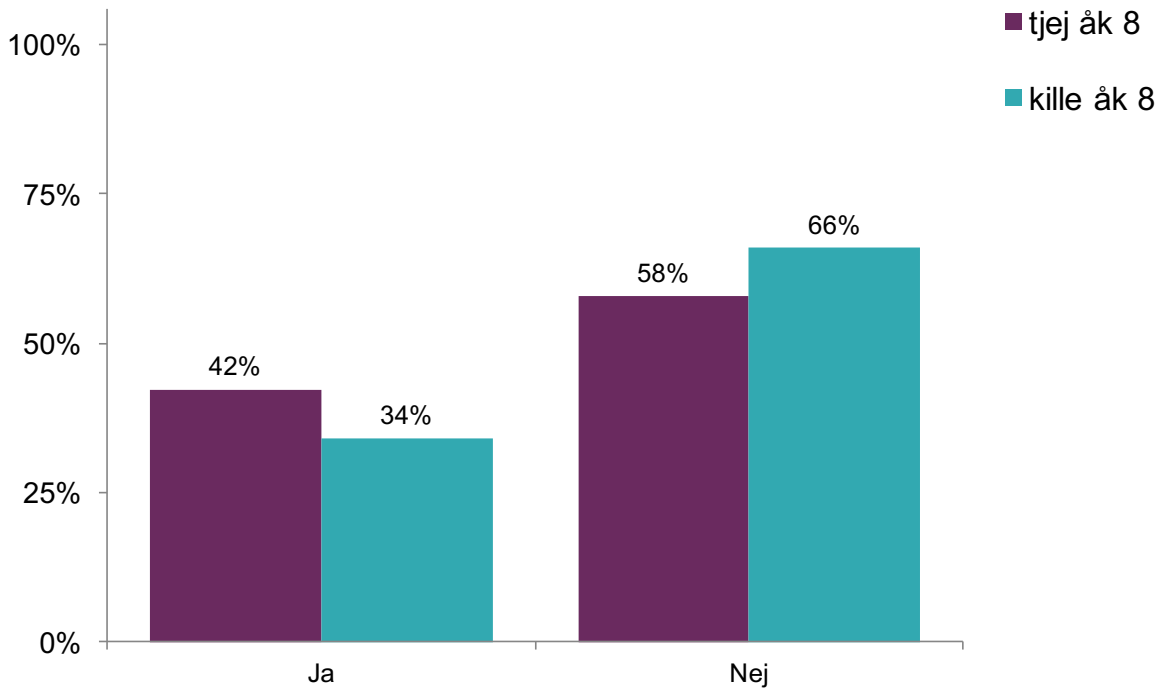

D5a. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort" Utveckling över tid

I Borgholms Lupp-enkät ställdes även en fråga i årskurs 8 om kännedom gällande Barnkonventionen. 42 % av tjejerna och 34 % av killarna svarar att de känner till vilka rättigheter de har genom Barnkonventionen.

D6. Känner du till vilka rättigheter du har genom Barnkonventionen?

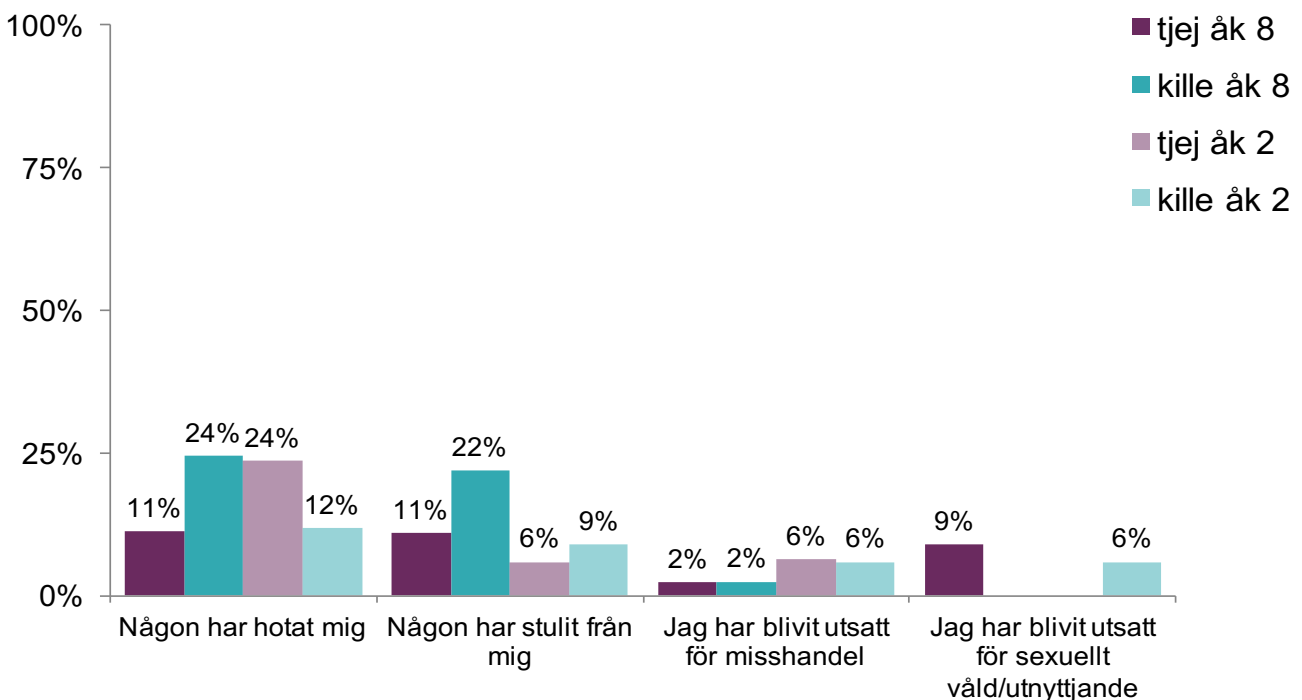
Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande)¹. Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter till kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden. Att få bukt med denna typ av problem är därmed viktigt ur flera perspektiv.

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon otrygg situation de senaste sex månaderna. Som det framgår i diagram E1 nedan är det totalt sett flest som svarar att de utsatts för hot. Vad som också framgår är att utsatthet för stöld är vanligare bland killar än bland tjejer medan utsatthet för sexuellt våld/utnyttjande är något vanligare bland tjejer än bland killar.

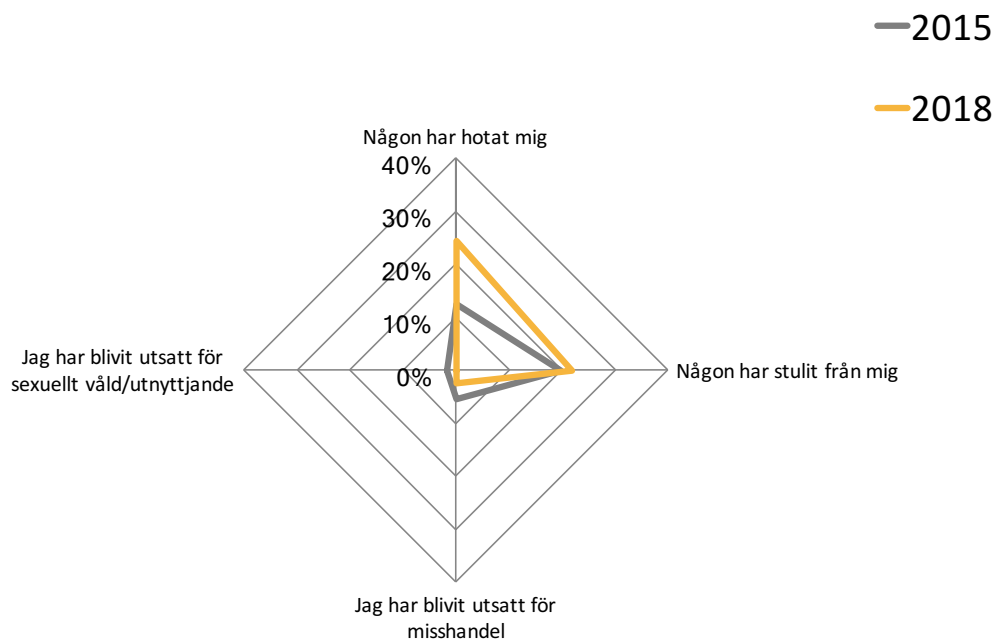
På följande sida kan vi se att andelen killar som svarar att de utsatts för hot ökat jämfört med 2015. I övrigt har inga större förändringar skett.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

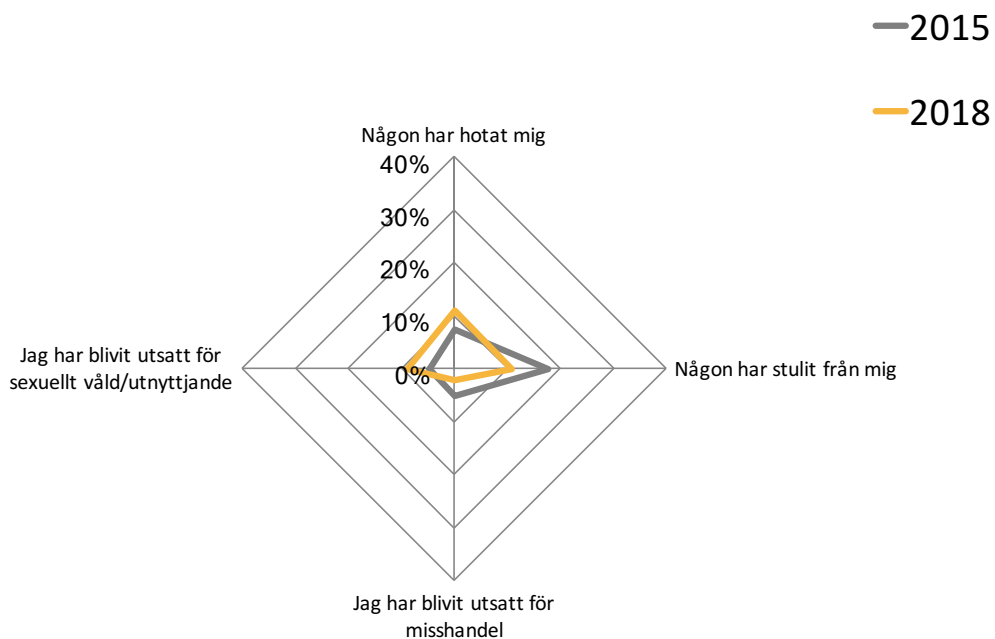

¹ MUCF 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet

E1a. Killar åk 8: Har något av detta hänt dig? Andel "ja"
Utveckling över tid

E1b. Tjejer åk 8: Har något av detta hänt dig? Andel "ja"
Utveckling över tid

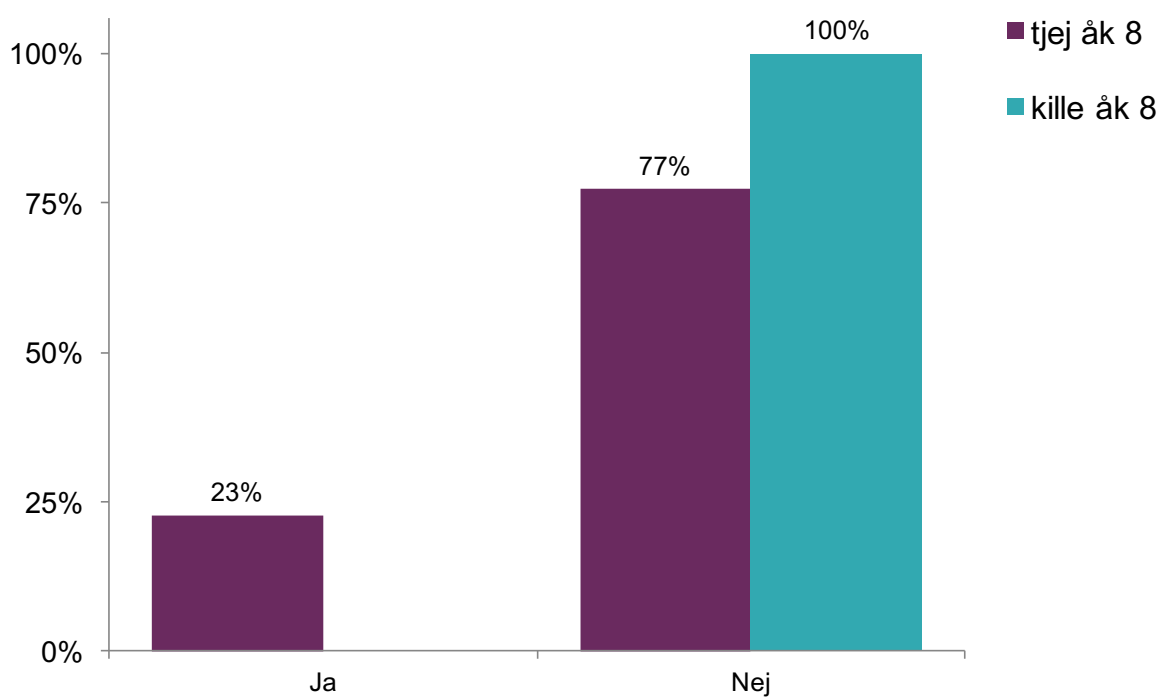
Andelen som utsatts för någon av de otrygga situationerna är på en liknande nivå i Borgholms kommun som för regionsnittet och riksnittet totalt, se tabell E1c på följande sida.

E1c. Har något av detta hänt dig? Andel ja: Jämförelser

	Någon har hotat mig	Någon har stulit från mig	Jag har blivit utsatt för misshandel	Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande
Borgholm	18%	14%	5%	5%
Region	19%	13%	6%	6%
Rikssnitt	19%	14%	5%	5%

23 % av tjejerna och 0 % av killarna i årskurs 8 svarar att de under det senaste året utsatts för sexuella trakasserier.

E1d. Har du varit utsatt för sexuella trakasserier under det senaste året?

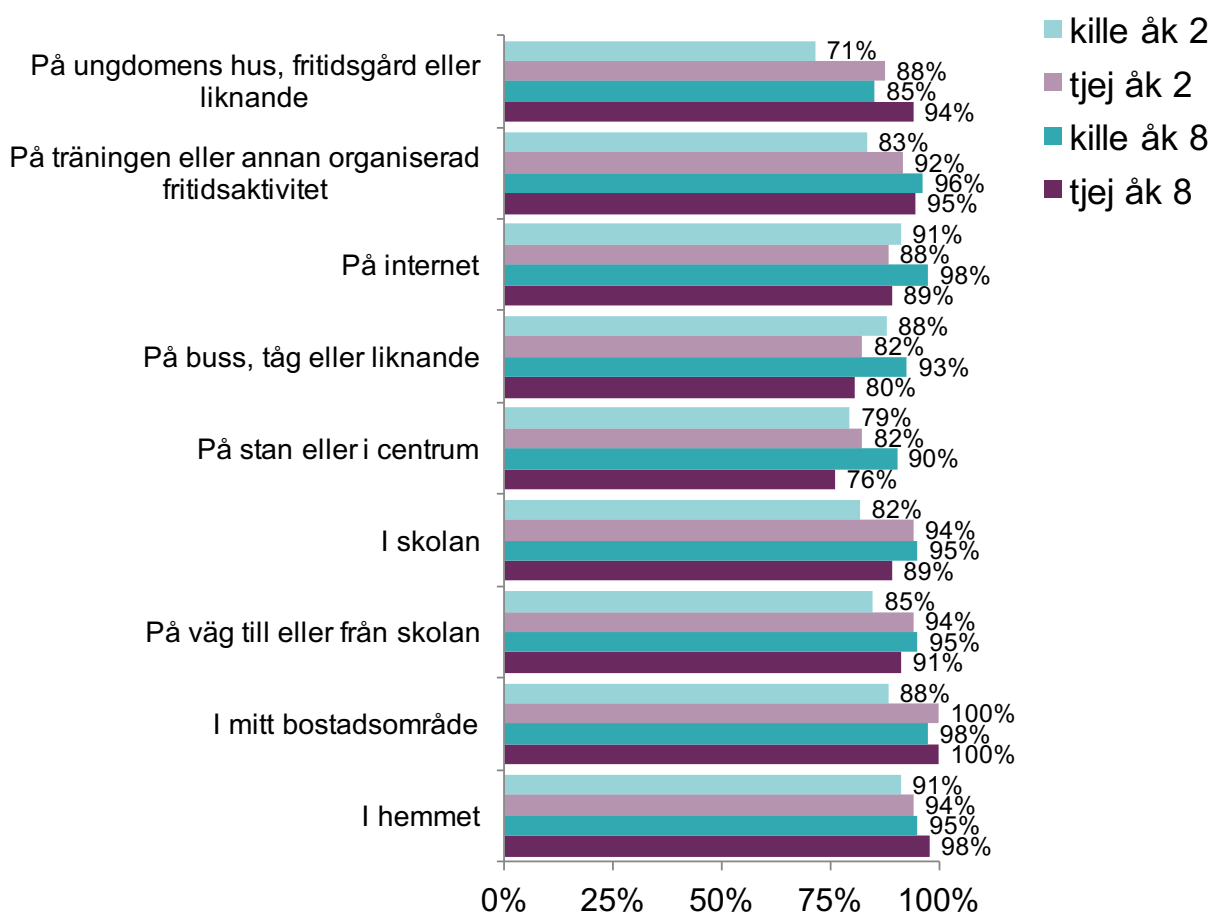
Trygghet

Ungdomarna fick svara på en fråga om hur trygga de upplever att de är på olika fysiska platser i kommunen samt på internet. Som det framgår i diagram E2 nedan känner sig en hög andel, 95–96 %, trygga i hemmet och i sitt bostadsområde. Över 90 % känner sig därutöver trygga på väg till eller från skolan, i skolan, på internet och på träningen.

Över tid har inga större förändringar skett, se diagram E2a och E2b på följande sida. Högstadietjejerna känner sig dock något tryggare i flera utav frågorna, speciellt på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande.

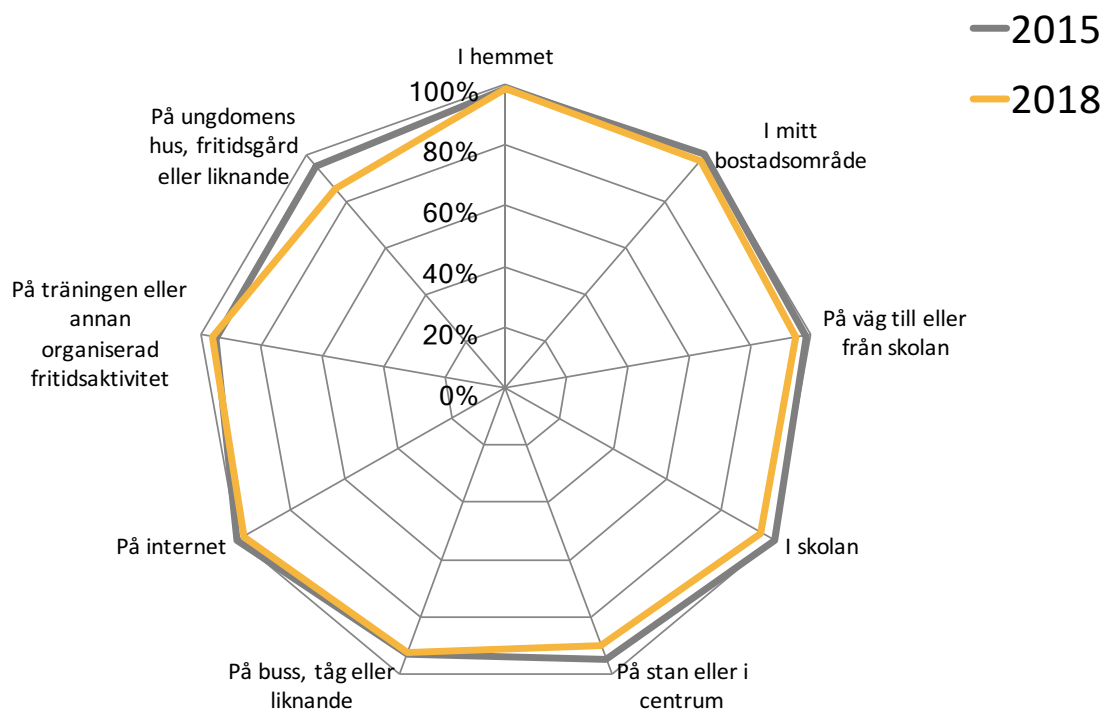
I tabell E2c på följande sida framgår att ungdomarna i Borgholms kommun känner sig tryggare än regionsnittet och rikssnittet på fritidsgårdar.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen? * Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

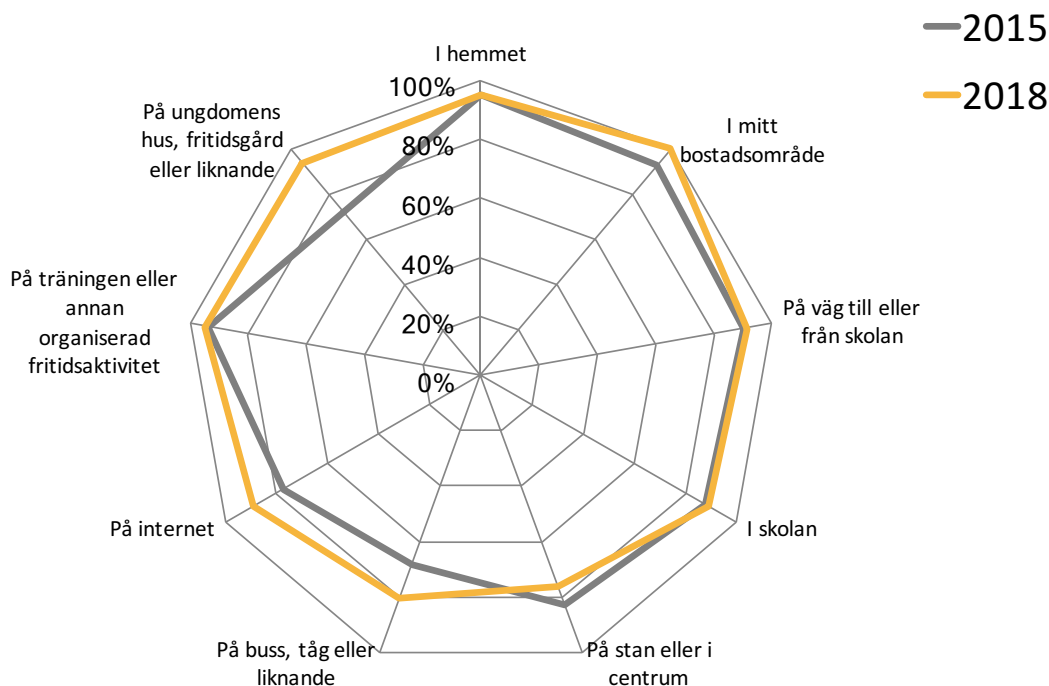

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, dvs. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat på alternativen "på ungdomens hus, fritidsgård" samt "på träningen eller annan fritidsaktivitet" samt "i skolan" och "på väg till/från skolan". Andelen som svarat "ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 36 %. Andelen som svarat vet ej på träning/fritidsaktivitet är 23 %. Andelen som svarat ej aktuellt på övriga är omkring 1 %.

E2a. Kille åk 8: Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?* Andel som svarat "alltid" eller "oftast" Utveckling över tid

E2b. Tjej åk 8: Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?* Andel som svarat "alltid" eller "oftast" Utveckling över tid

E2c. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?* Andel som svarat "alltid" eller "oftast" Jämförelser

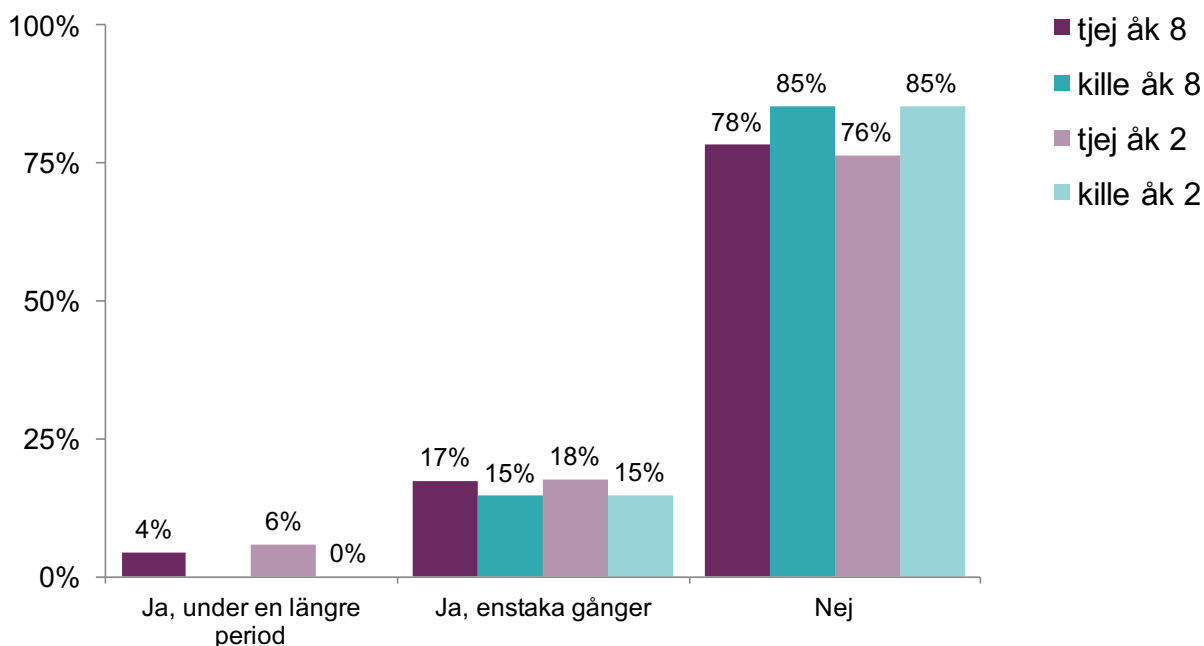
	I hemmet	I mitt bostadsområde	På väg till eller från skolan	I skolan	På stan eller i centrum	På buss, tåg eller liknande	På internet	På träningen	På fritidsgård
Borgholm	95%	96%	91%	90%	82%	86%	92%	92%	86%
Region	97%	93%	93%	90%	81%	80%	89%	93%	81%
Riksnitt	97%	94%	93%	91%	81%	80%	88%	92%	79%

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, dvs. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat

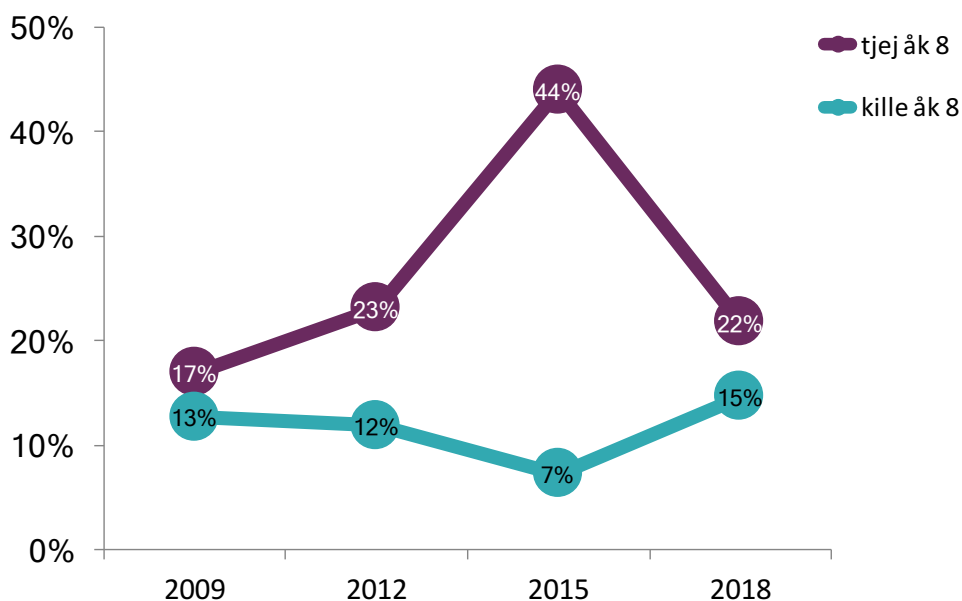
Mobbning och trakasserier

I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnts är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Vad som framgår är att tjejer är mer utsatta än killar. Totalt svarar 23 % av tjejerna att de utsatts enstaka gånger eller under en längre period. Motsvarande andel för killarna är 15 %. I diagram E3a nedan redovisas frågan över tid. Från år 2015 har en ökning av andelen utsatta skett bland högstadiekillarna medan en minskning har skett bland högstadietjejerna. I jämförelse med regionsnittet och rikssnittet i diagram E3b på följande sida framgår att den totala andelen som utsatts för mobbning i Borgholms kommun är lägre.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

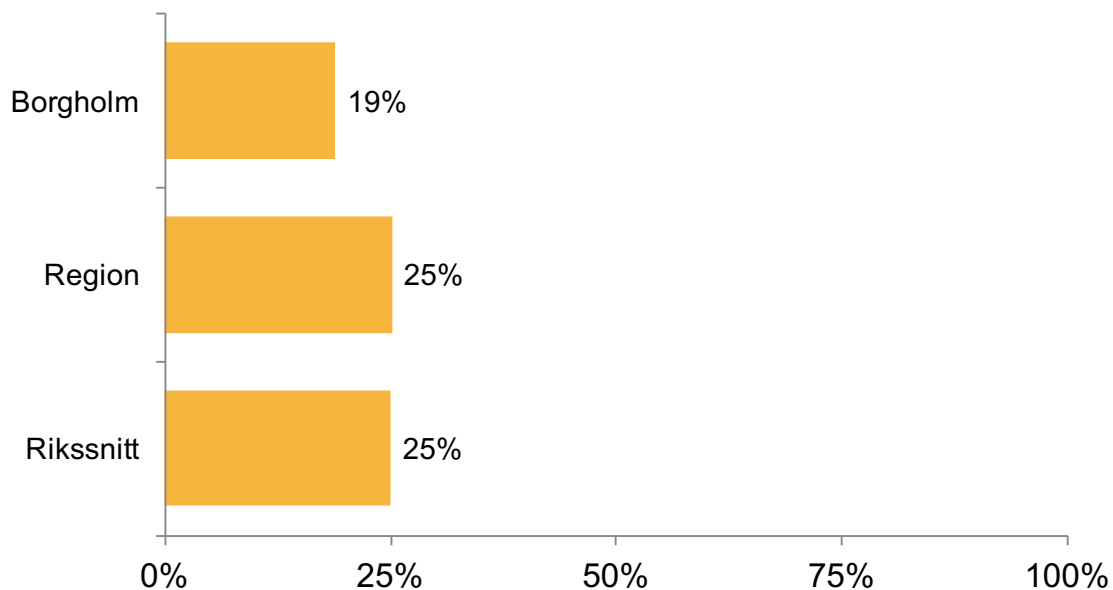

E3a. Andel som svarat "ja" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning
Utveckling över tid**

**OBS! 2012 och tidigare fanns endast alternativen "ja" och "nej". I 2015 och 2018 års enkät fanns "ja, längre period", "ja, enstaka gånger", "nej". I diagrammet ovan är dessa sammanslagna. Detta påverkar jämförbarheten till år 2012 och tidigare.

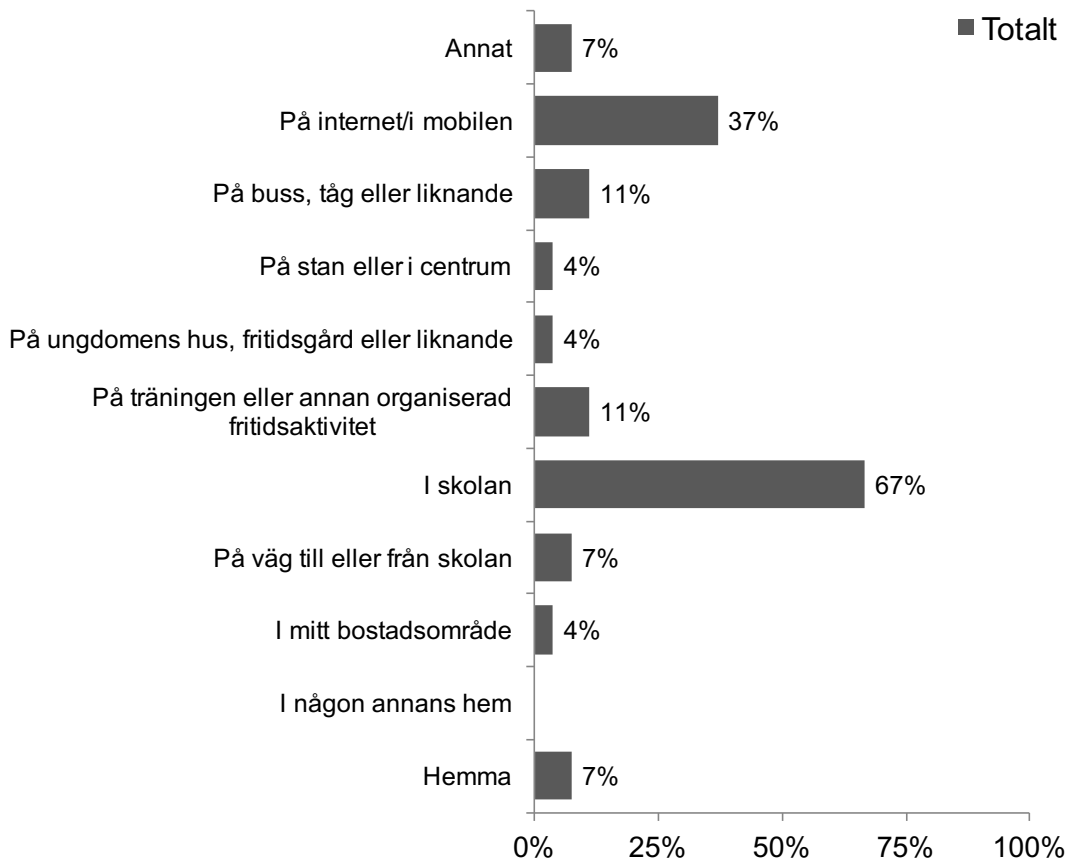
E3b. Andel som svarat "ja" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelser

Majoriteten av ungdomarna i Borgholms kommun, 67 % totalt, svarar att de utsatts för mobbning i skolan. 37 % svarar att det hänt på internet/i mobilen.

E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

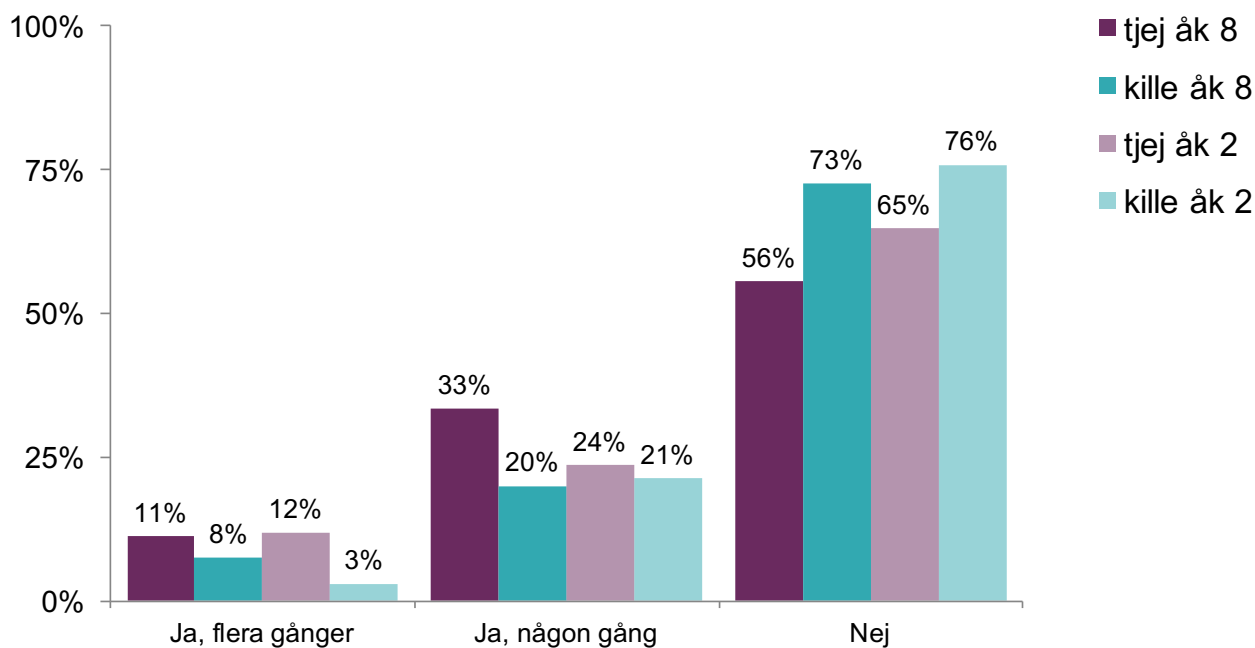

Orättvis behandling

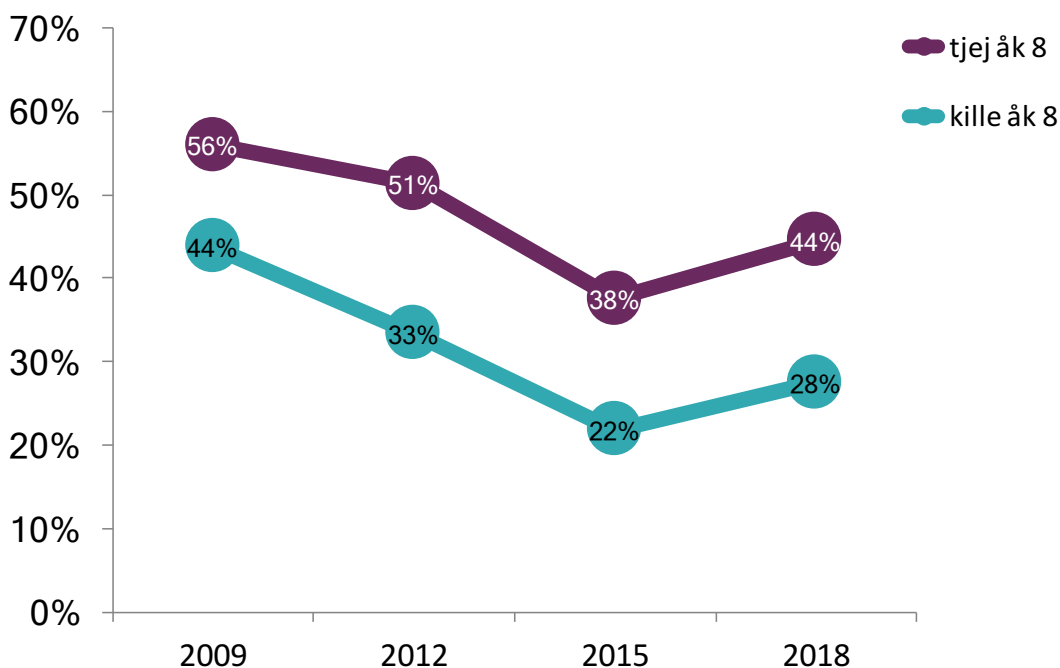
Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Även avseende orättvis behandling svarar tjejer i högre grad än killar att de utsatts. Från år 2015 har en ökning skett bland både tjejer och killar i Borgholms kommun, se diagram E4a nedan.

I diagrammen på följande sida framgår det att majoriteten av de som utsatts har blivit utsatta av andra elever eller ungdomar. Majoriteten av de som utsatts svarar även att de inte vet varför.

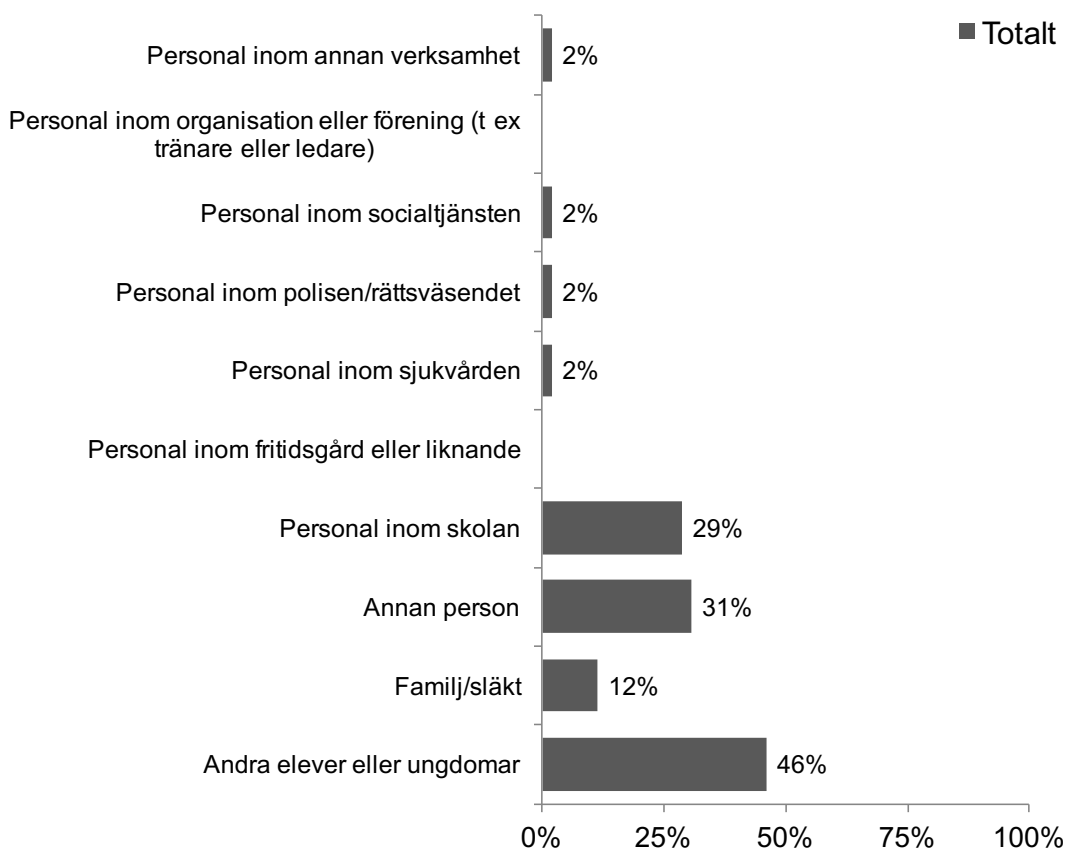
E4. Har du de senaste sex månaderna, har du upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

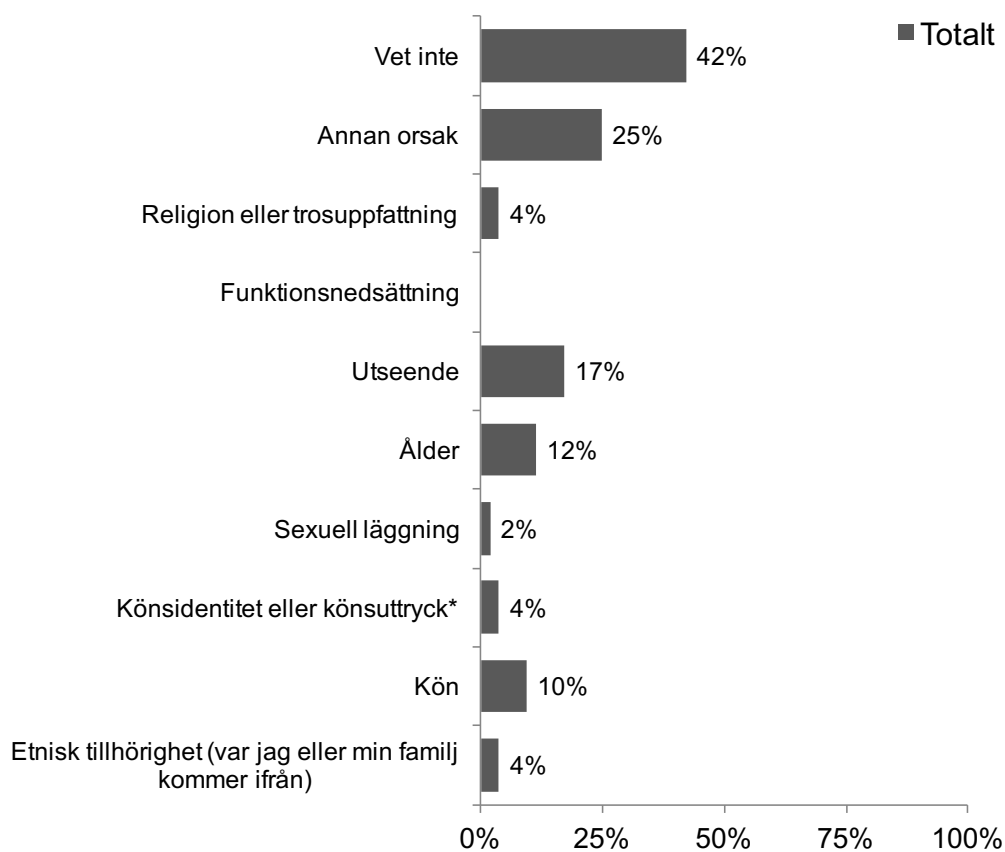
E4a. Andel utsatta för orättvis behandling (flera gånger + någon gång)
Utveckling över tid

E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?
 Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?
 Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

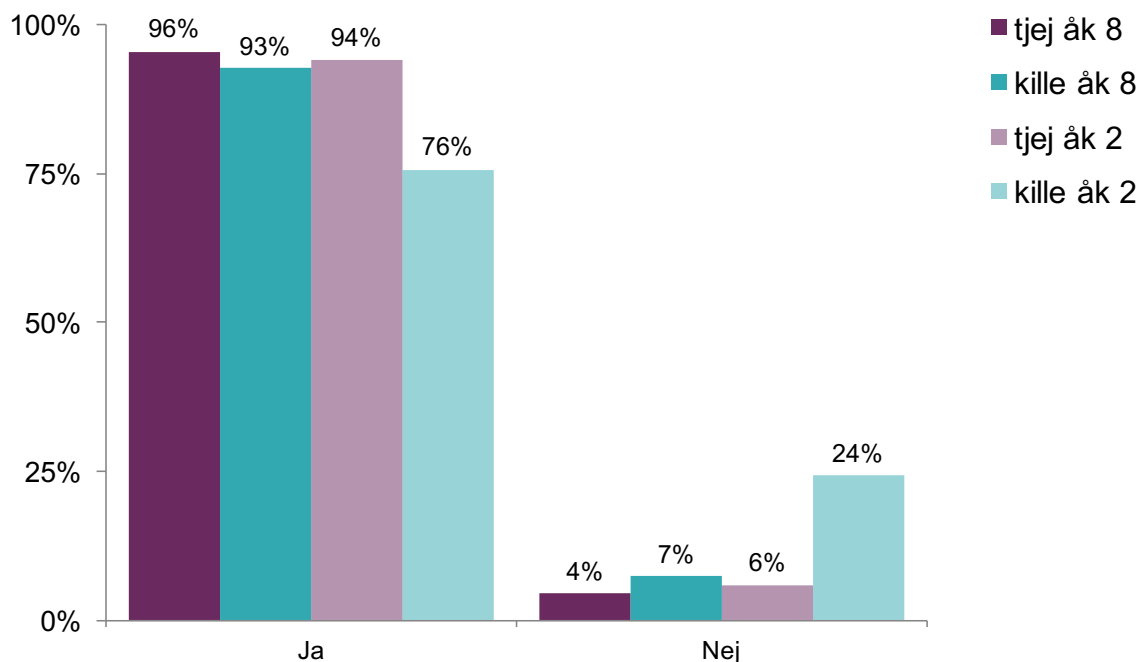

Stöd och hjälp

76 % av killarna i gymnasiet svarar att de vet vart de kan vända sig för att få stöd om de blir illa behandlade eller mår dåligt. Motsvarande andel för övriga grupper varierar mellan 93–96 %.

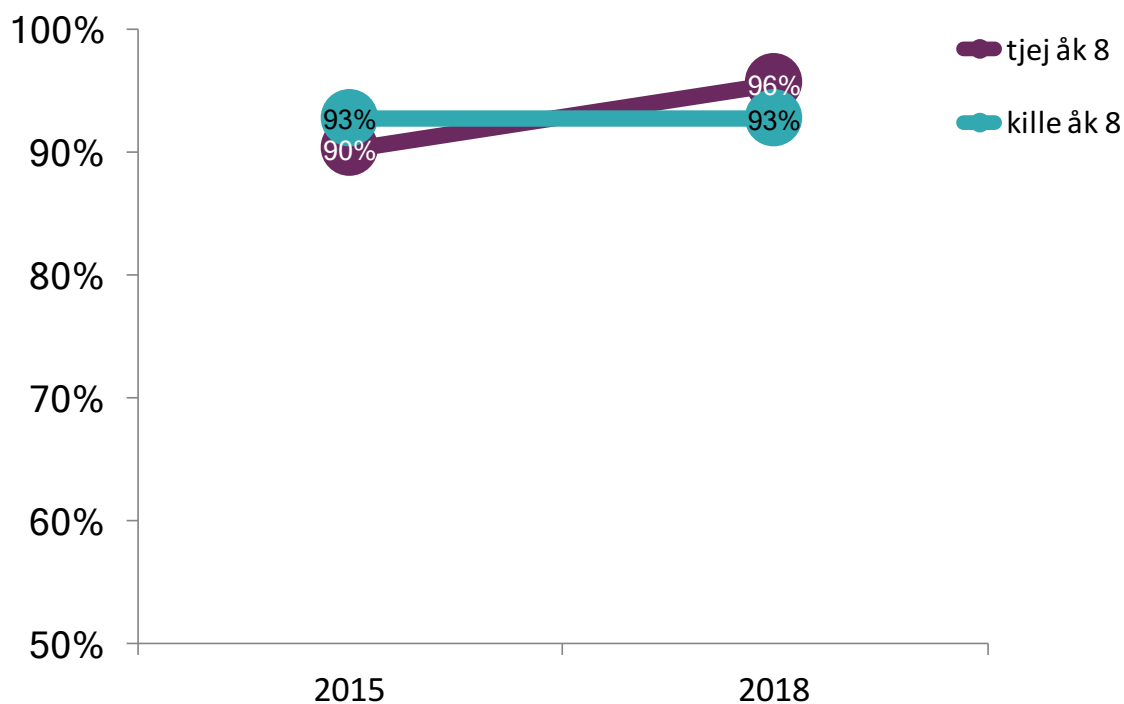
Över tid har en viss positiv utveckling skett bland högstadietjejerna, se diagram E5a nedan.

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

Andel ja: Utveckling över tid

I Lupp-enkäten finns även ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån om man är kille eller tjej, vilken bakgrund man har och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, HBTQ-personer och vissa nationella minoriteter¹.

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under 2000-talet. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, men att psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär har ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under den senaste åren ha stannat på en relativt konstant och hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen². Ungas psykiska hälsa är därför även ett av de prioriterade områdena i den nationella ungdomspolitiken.

Relationer och nöjdhet med livet

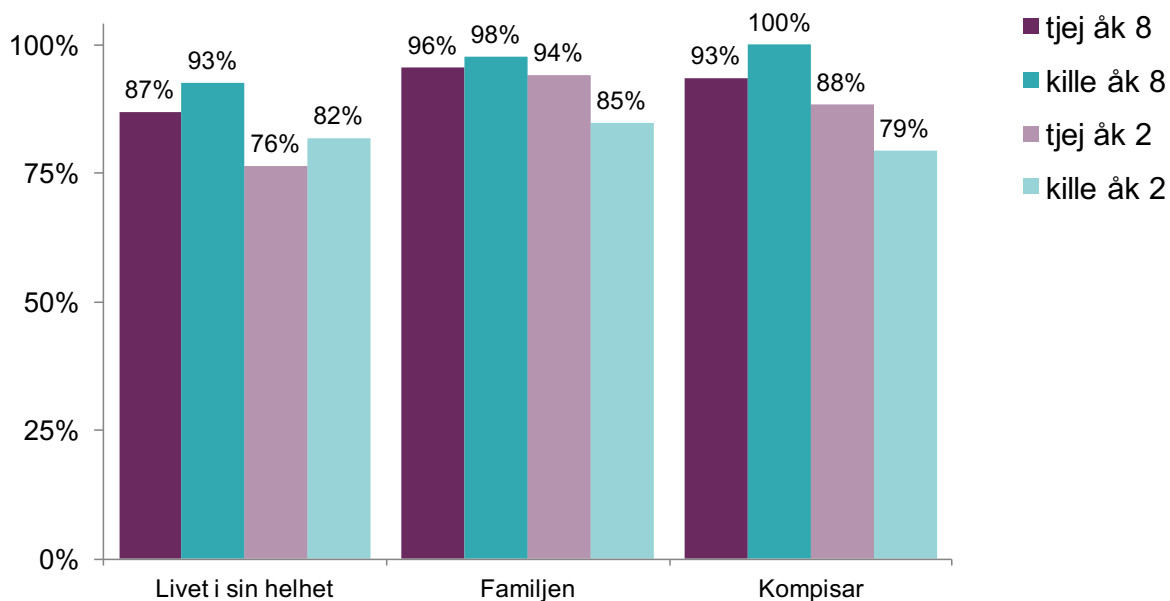
Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är bestämningsfaktorer som påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. I diagram F0 på följande sida ser vi att en klar majoritet är nöjda med sina familje- och kompisrelationer. Andelen som är nöjda med livet i sin helhet är något lägre.

Nöjdheten med kompis- och familjerelationerna har ökat något bland högstadieungdomarna jämfört med 2015, se diagram F0a på följande sida. Nöjdheten med livet i sin helhet är däremot oförändrad.

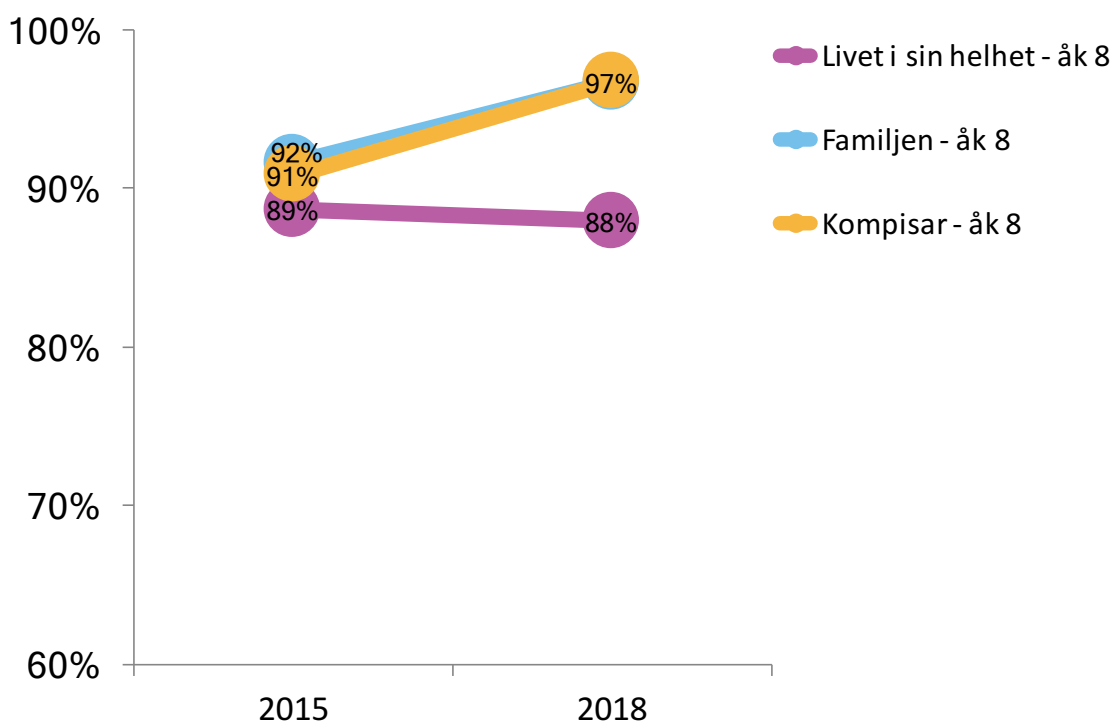
¹ SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

² Regeringens proposition 2013/14:191

F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
 Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Totalnivå. Utveckling över tid

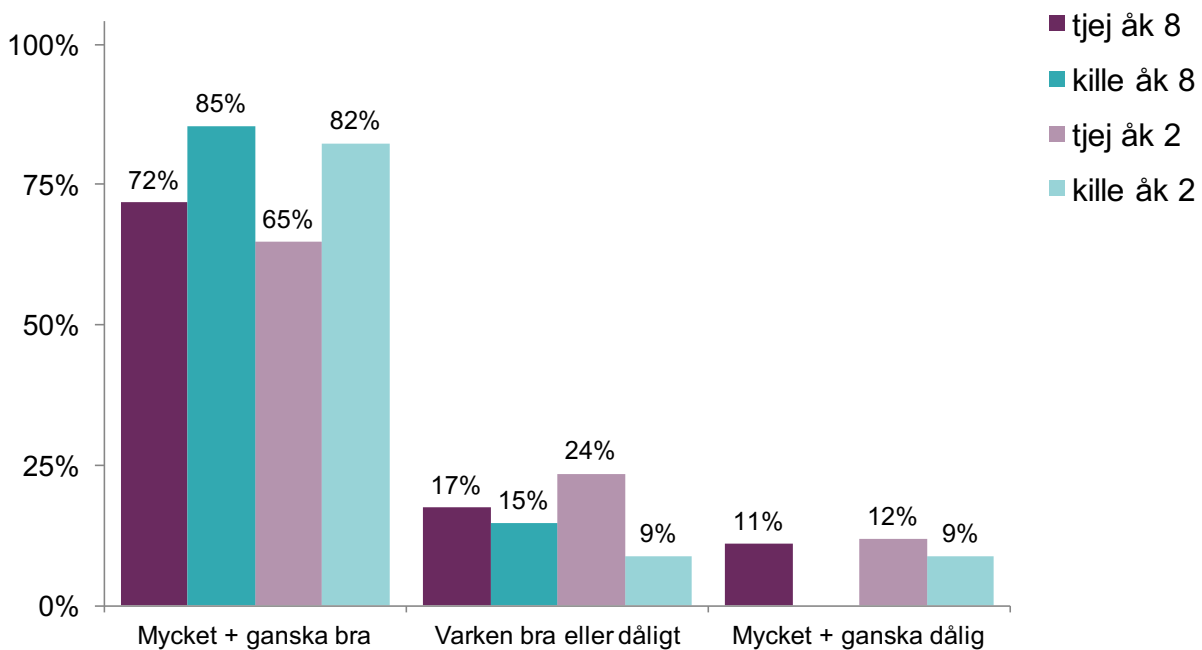

Självskattad hälsa

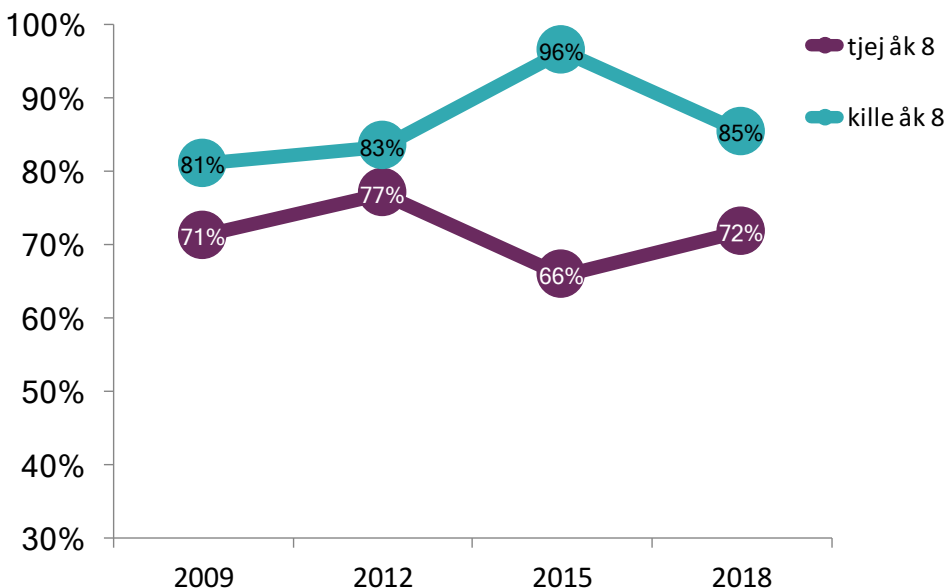
Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa¹.

Vad som framgår är att killar i klart högre grad än tjejer svarar att de mår mycket eller ganska bra. Vidare svarar 11–12 % av tjejerna att de mår mycket eller ganska dåligt. Från år 2015 har dock en viss positiv utveckling skett bland högstadietjejerna. Bland högstadiekillarna har det däremot skett en negativ utveckling, se diagram F1a nedan.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

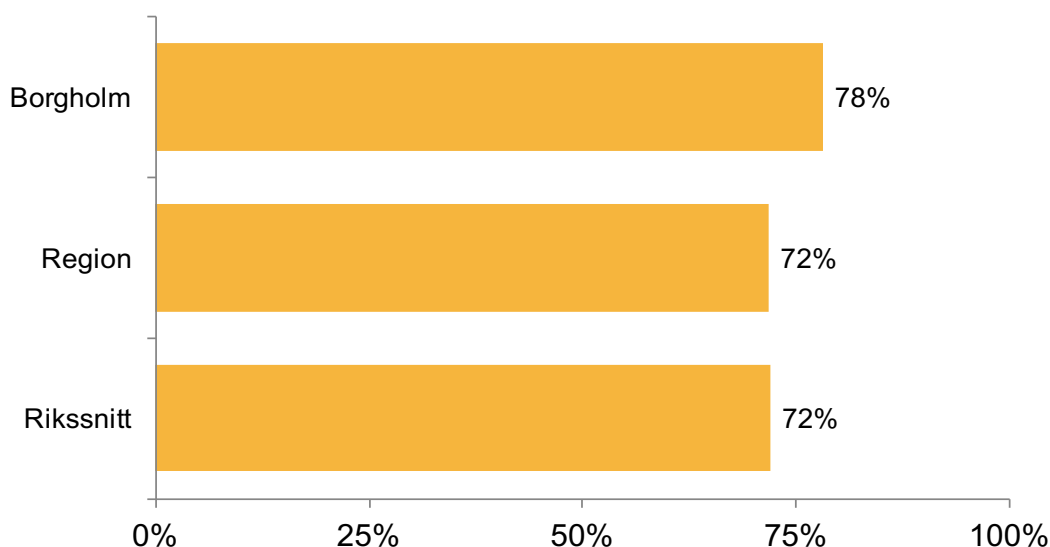

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Utveckling över tid

Jämfört med regionsnittet och rikssnittet är andelen unga i Borgholms kommun som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra högre. Se diagram F1b nedan.

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelser

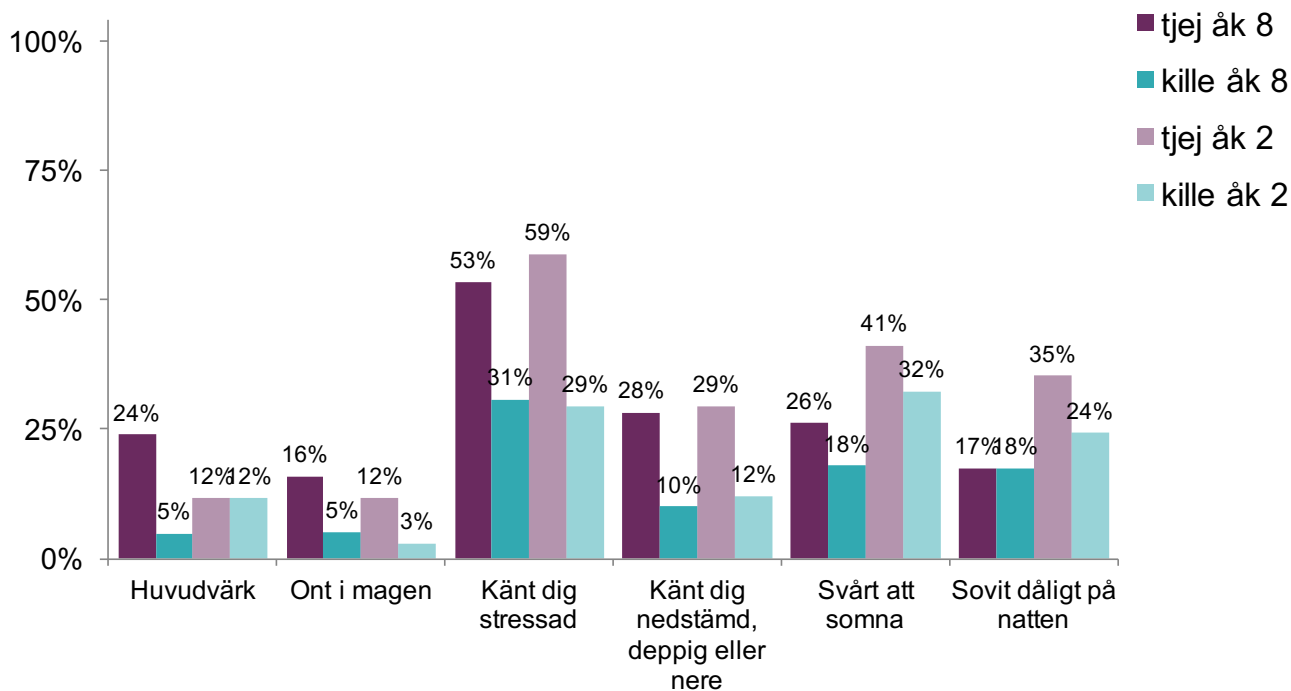
Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av sådana besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

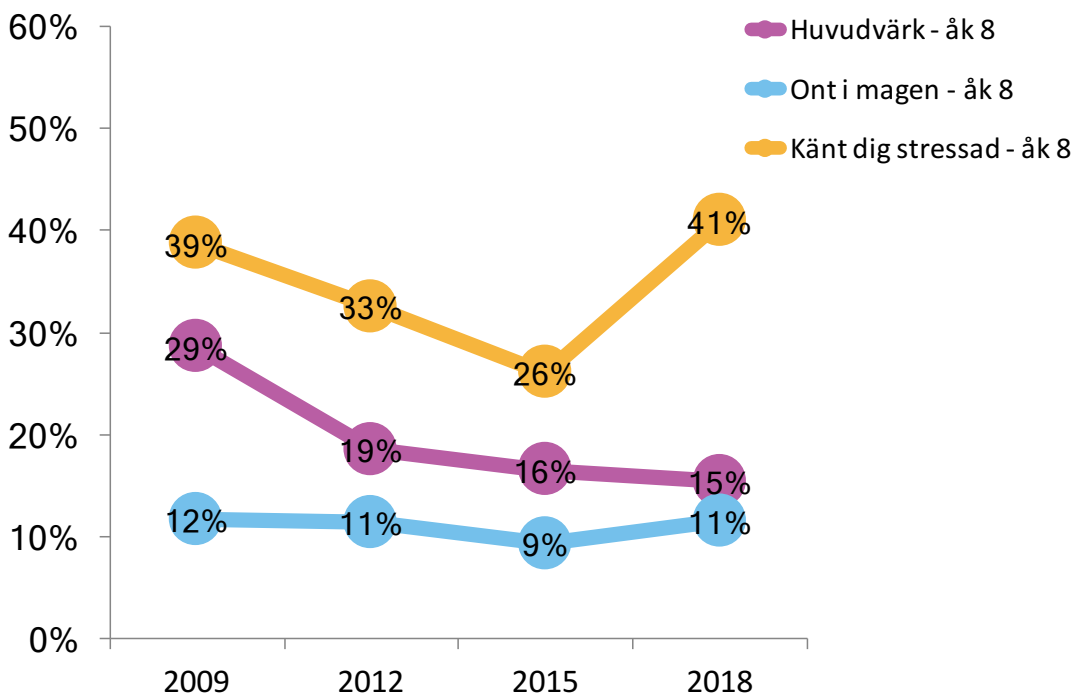
I diagram F2 på följande sida redovisas andelen ungdomar som har de listade besvärerna regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. En relativt stor andel av både tjejer och killar uppger att de har problem med stress flera gånger i veckan eller oftare, totalt 56 % av tjejerna och 30 % av killarna.

I diagram F2a på följande sida redovisas andelen högstadieungdomar som regelbundet stressar, har ont i magen och har huvudvärk över tid. En tydlig ökning har skett gällande besvär med stress. Andelen som svarar att de har besvär med stress flera gånger i veckan eller oftare har ökat från 26 % 2015 till 41 % i år. Ökningen är något större bland killar, se tabell F2b.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
 Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

F2a. Andel med besvär flera gånger i veckan eller oftare: Utveckling över tid, totalnivå

F2b. Andel med besvär flera gånger i veckan eller oftare: Utveckling över tid per kön¹

	Tjej åk 8		Kille åk 8	
	2015	2018	2015	2018
Huvudvärk	20%	24%	13%	8%
Ont i magen	18%	16%	2%	4%
Känt dig stressad	39%	53%	13%	30%
Svårt att somna	32%	26%	18%	25%
Känt dig nedstämd, deppig eller nere	38%	28%	7%	11%

¹ Vissa av delfrågorna var formulerade på ett annat sätt eller fanns inte innan år 2015, varför jämförelser endast görs mellan 2015-2018

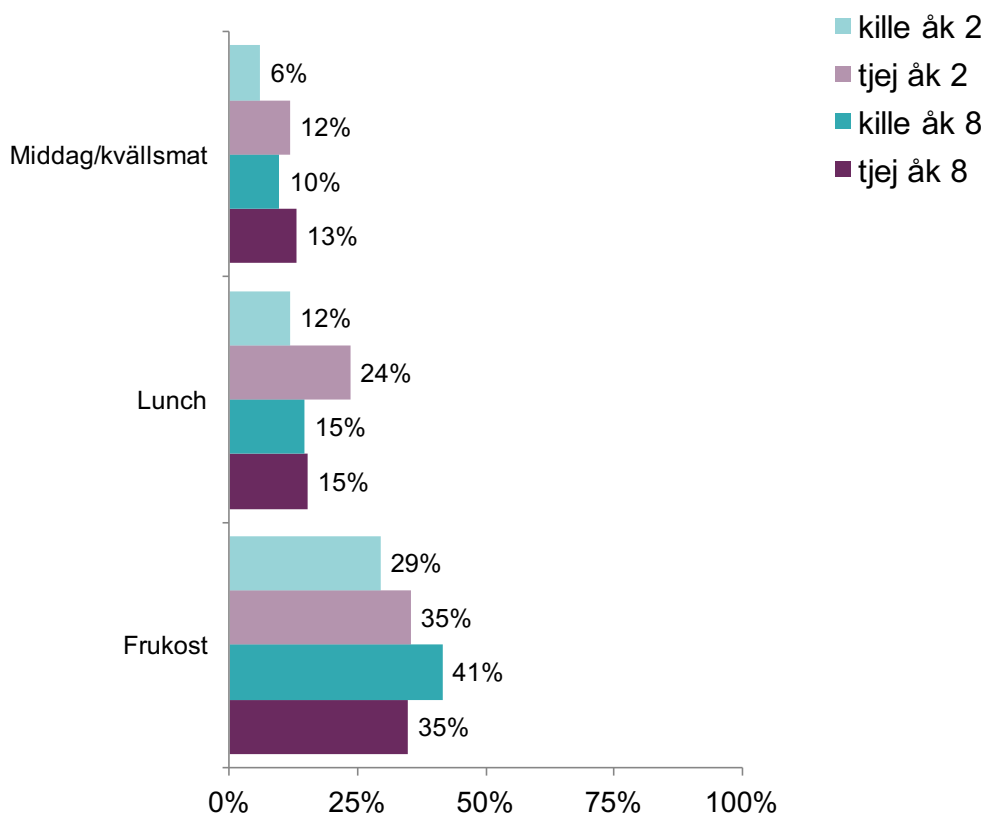
F2c. Andel med besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelser

	Huvudvärk	Ont i magen	Känt dig stressad	Svårt att somna	Känt dig nedstämd, deppig eller nere	Sovit dåligt på natten
Borgholm	14%	9%	40%	28%	19%	23%
Region	21%	15%	42%	29%	28%	26%
Rikssnitt	18%	14%	43%	27%	28%	25%

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. En relativt hög andel i alla åldersgrupper, mellan 29–41 % hoppar över frukosten flera gånger i veckan eller oftare. Andelen som hoppar över övriga måltider är lägre.

F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

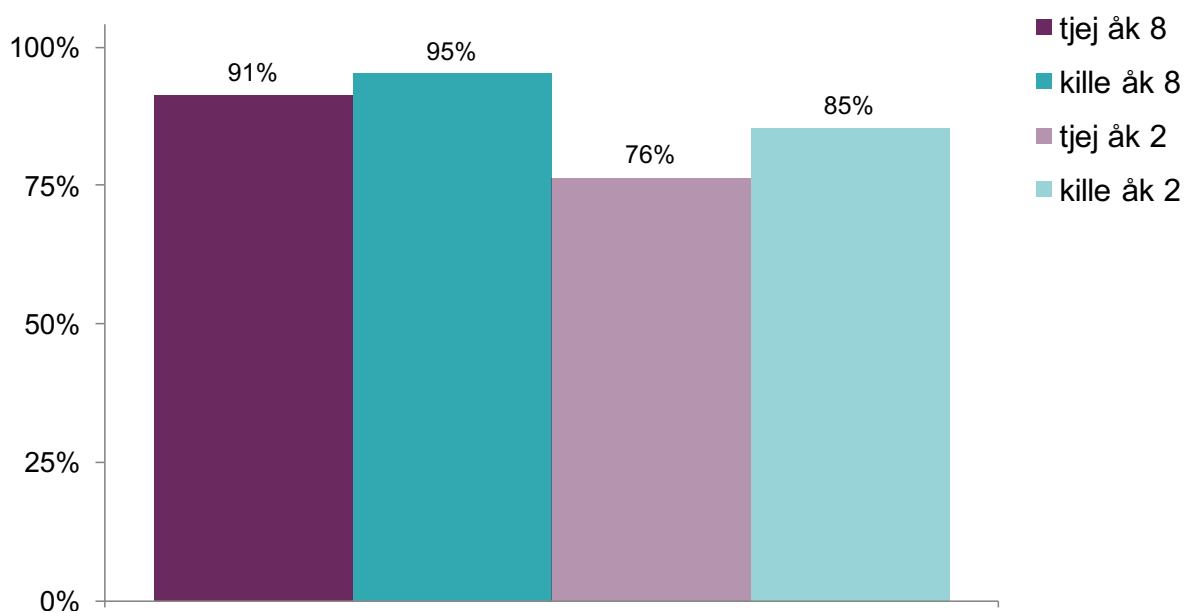
Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten¹.

Vad som framgår i diagram F4 nedan är att en andel mellan 76–95 % tränar minst en gång i veckan. Det är en högre andel högstadieelever än gymnasieelever som tränar en gång i veckan eller oftare.

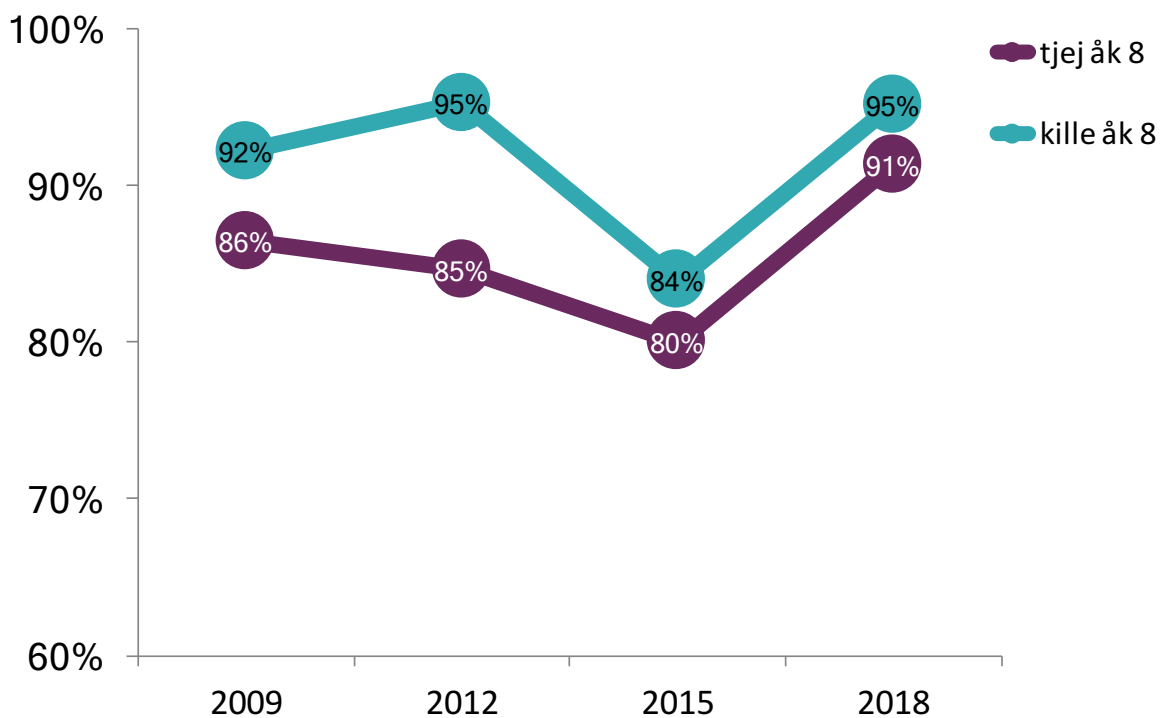
Vad som framgår i diagram F4a på följande sida är att andelen högstadieungdomar som tränar regelbundet har ökat över tid. Andelen unga som tränar i Borgholms kommun är något högre än i regionsnittet och rikssnittet, se diagram F4b på följande sida.

F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

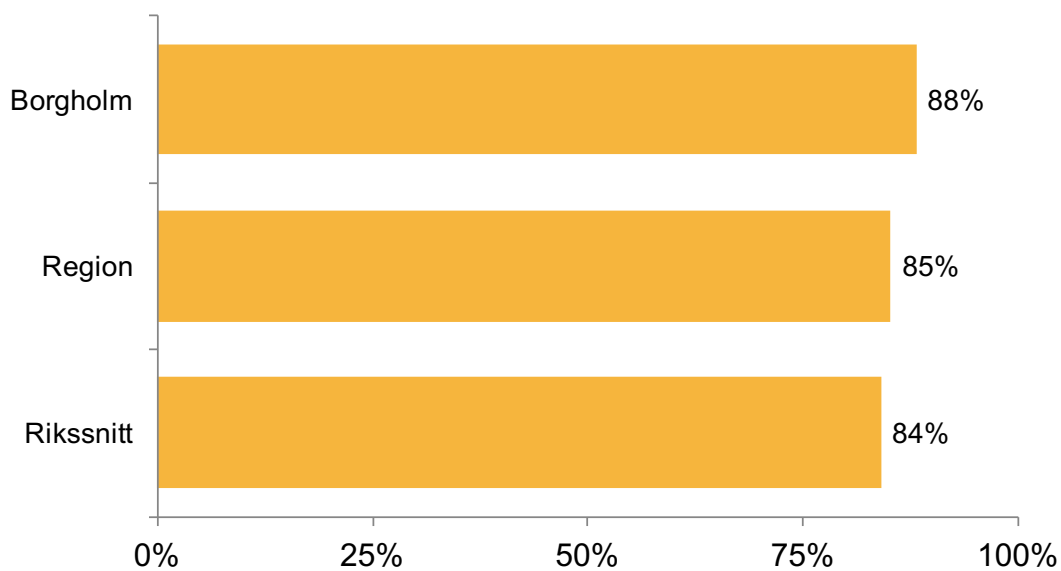

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2013-2014

F4a. Andel som tränar minst en gång i veckan
Utveckling över tid

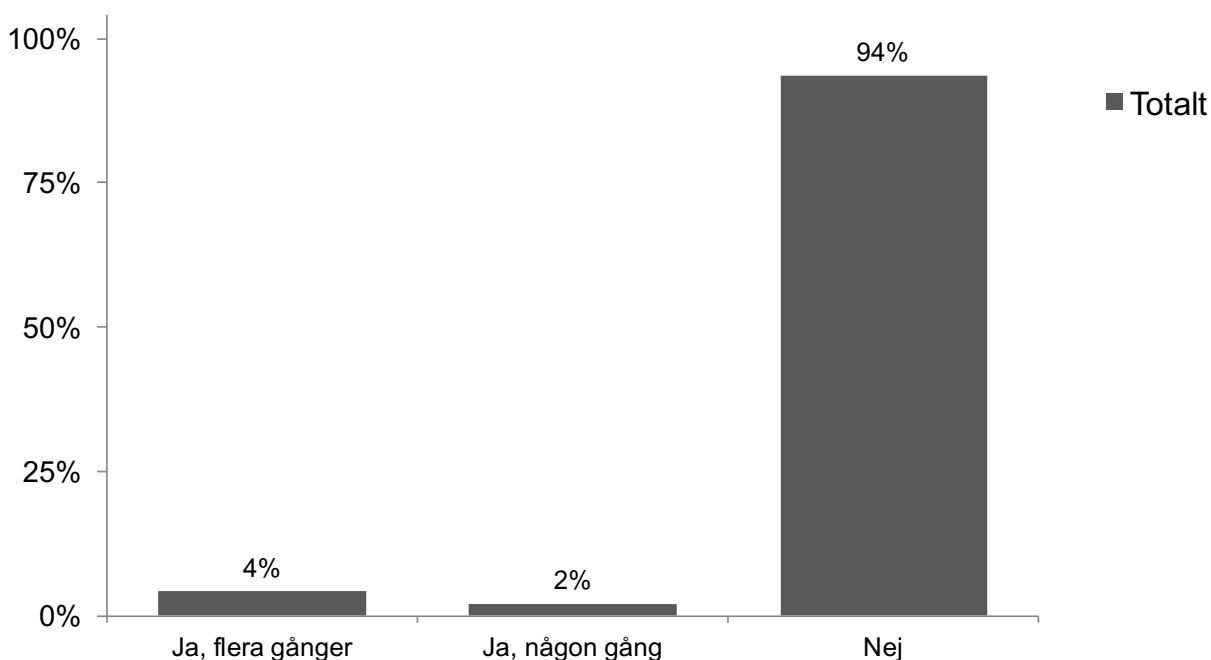
F4b. Andel som tränar minst en gång i veckan
Jämförelser

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. Totalt i Borgholms kommun svarar 6 % att de använt denna typ av medel någon gång.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol, tobak och snus

Lupp-enkäten innefattar också frågor om hur ofta man röker, snusar och dricker alkohol. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Vad som framgår i Lupp-resultatet är att andelen som röker eller snusar minst en gång i veckan är högst bland tjejer i gymnasiet. 12 % av gymnasietjejeerna svarar att de röker eller snusar minst en gång i veckan.

Över tid kan vi se att regelbunden rökning och snusning minskat bland högstadieskollarna, se tabell F6, men är på en liknande nivå bland högstadieskollarna. Andelen unga i Borgholms kommun som dricker sig fulla av alkohol minst en gång i månaden har också minskat över tid bland både tjejer och killar.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som använder tobak minskat de senaste åren. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever är på fortsatt historiskt låga nivåer.¹

¹ CAN: Skolelevers drogvanor 2018

F6. Hur ofta brukar du...

	Tjej åk 8		Kille åk 8		Tjej åk 2		Kille åk 2	
	2015	2018	2015	2018	2015	2018	2015	2018
Röka cigaretter?								
Aldrig/Sällan/En gång i månaden	93%	91%	96%	100%	-	88%	-	91%
Minst en gång per vecka	7%	9%	4%	0%	-	12%	-	9%
Snusa?								
Aldrig/Sällan/En gång i månaden	100%	98%	93%	100%	-	88%	-	74%
Minst en gång per vecka	0%	2%	7%	0%	-	12%	-	26%
Dricka folköl?								
Aldrig/Sällan	90%	96%	95%	93%	-	63%	-	65%
Minst en gång per månad	10%	4%	5%	8%	-	38%	-	35%
Dricka starköl, starkcider, alkohläsk, vin eller sprit?								
Aldrig/Sällan	90%	85%	89%	90%	-	47%	-	38%
Minst en gång per månad	10%	15%	11%	10%	-	53%	-	62%
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*								
Aldrig/Sällan	25%	57%	67%	100%	-	22%	-	23%
Minst en gång per månad	75%	43%	33%	0%	-	78%	-	77%

*Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

34 % av ungdomarna i Borgholm svarar att de får tag i alkohol via kompisar, kompisars syskon eller en partner. 30 % har svarat "på annat sätt" medan 13 % respektive svarar att de får tag i alkohol från en annan vuxen (inte föräldrarna), från sina föräldrar eller att de tar från sina föräldrar utan att de vet om det.

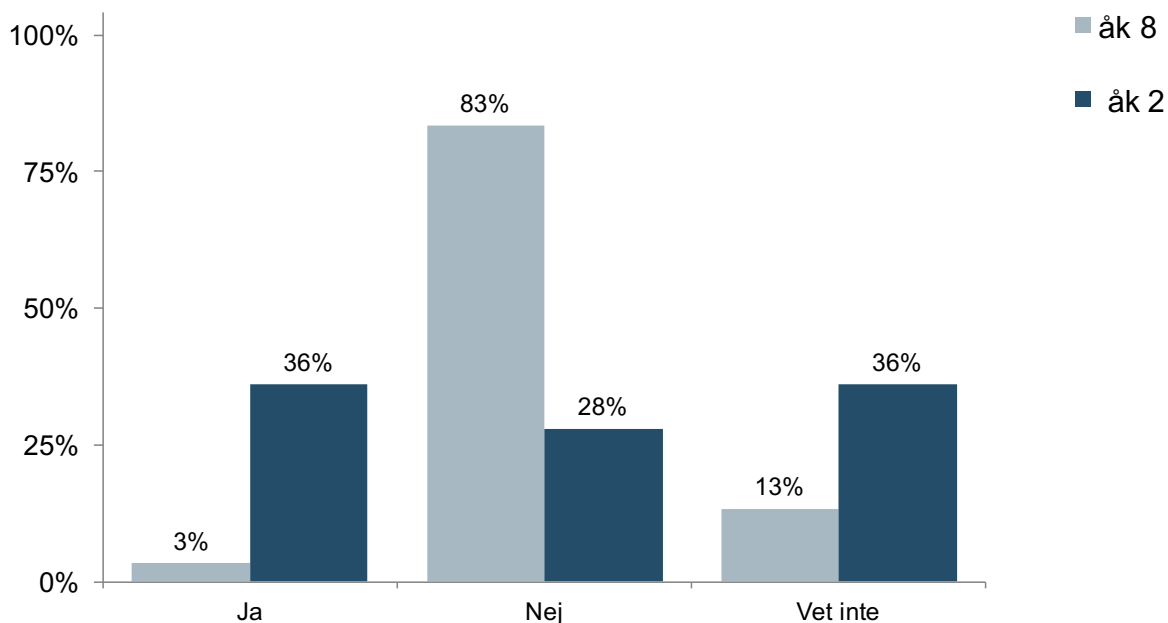
I diagram F7 framgår det att 3 % av högstadieungdomarna och 36 % av gymnasieungdomarna svarar att de får dricka alkohol för sina föräldrar.

F6a. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

	Andel 2018
Köper själv i affären	9%
Beställer på internet	2%
Handlar utomlands	2%
Tillverkar själv	9%
Får från mina föräldrar	13%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	13%
Från syskon	9%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	34%
Från annan vuxen	13%
På annat sätt	30%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

Narkotika

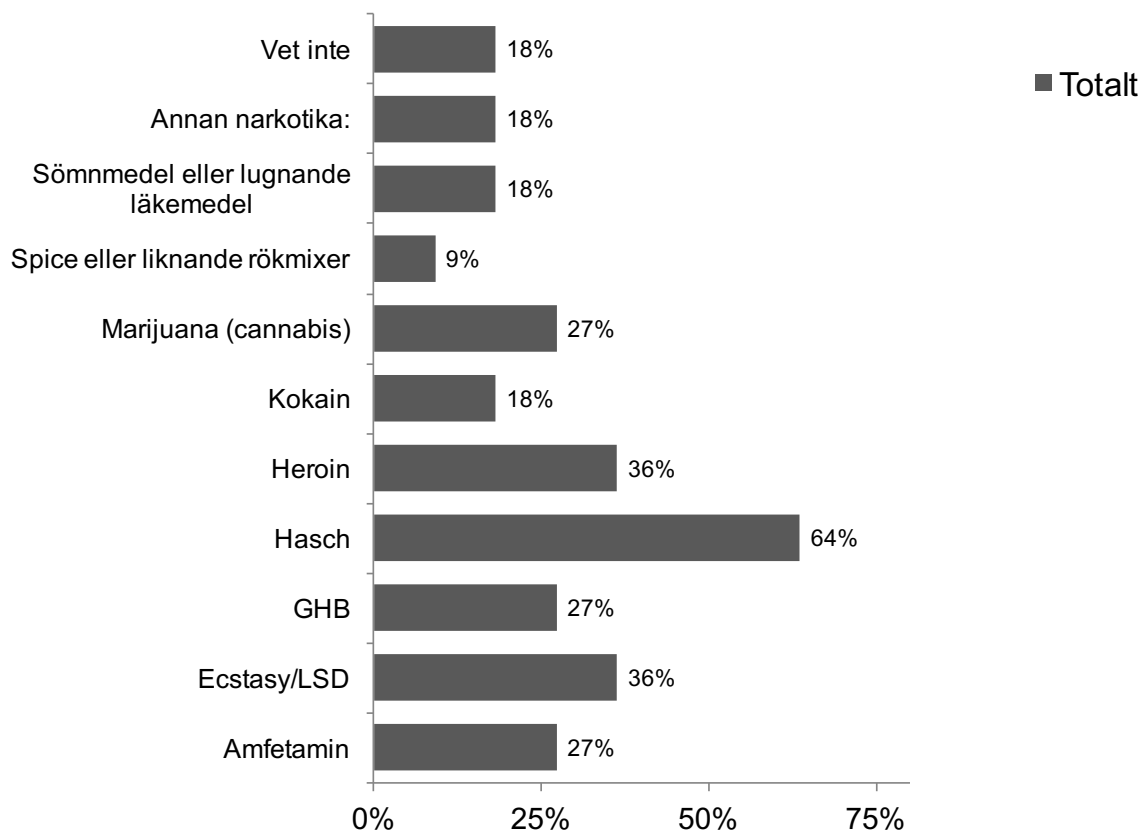
Lupp-enkäten innefattar också frågor om narkotikaanvändning. 3 % av högstadieungdomarna och 14 % av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. I diagram F8 nedan framgår det att andelen högstadieungdomar som någon gång använt narkotika minskat sedan 2009.

På följande sida ser vi att hasch är den narkotikasort som flest ungdomar använt.

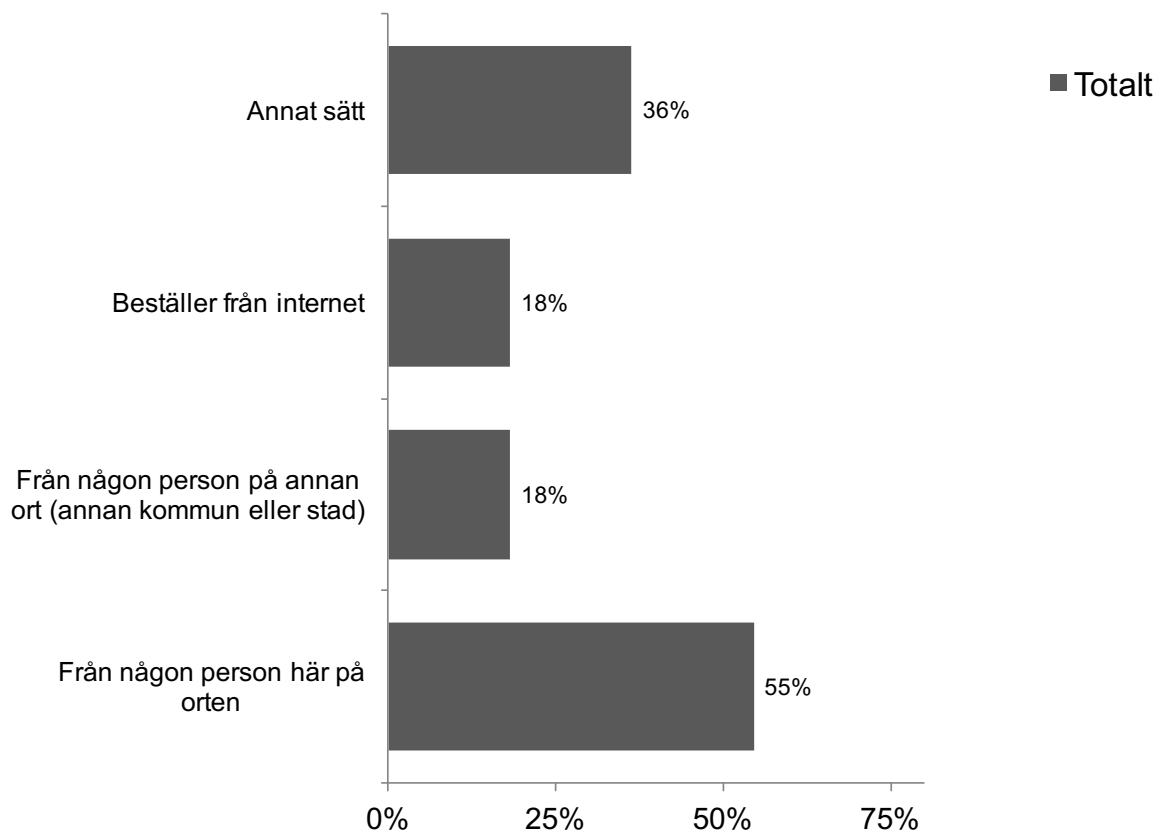
F8. Andel som använt narkotika över tid

F8a. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?
Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8b. Hur fick du/får du tag på narkotika?
Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

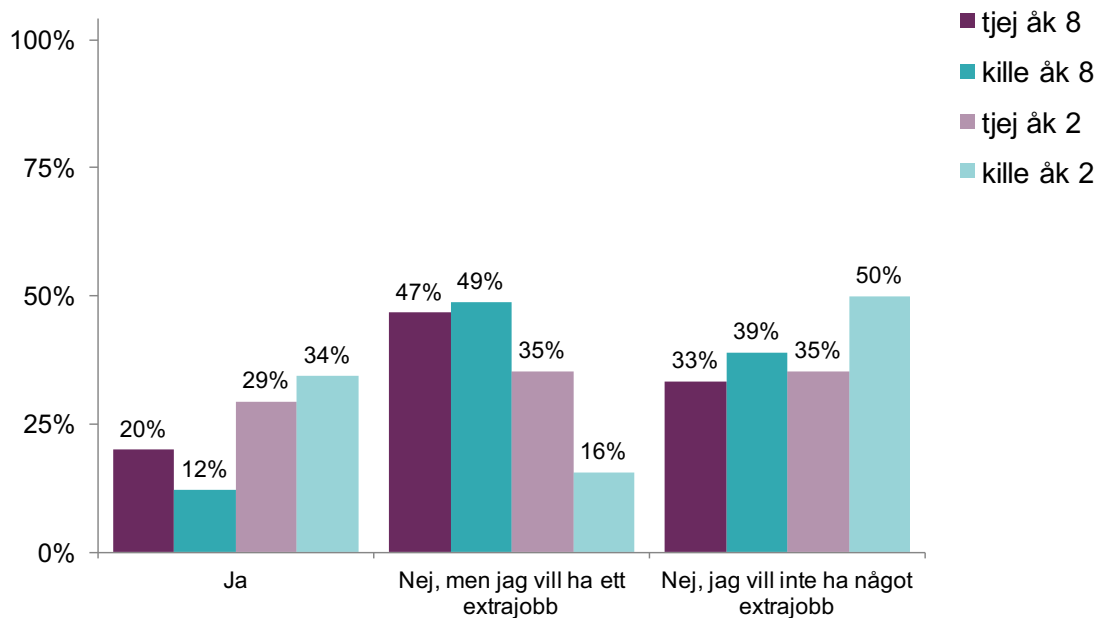

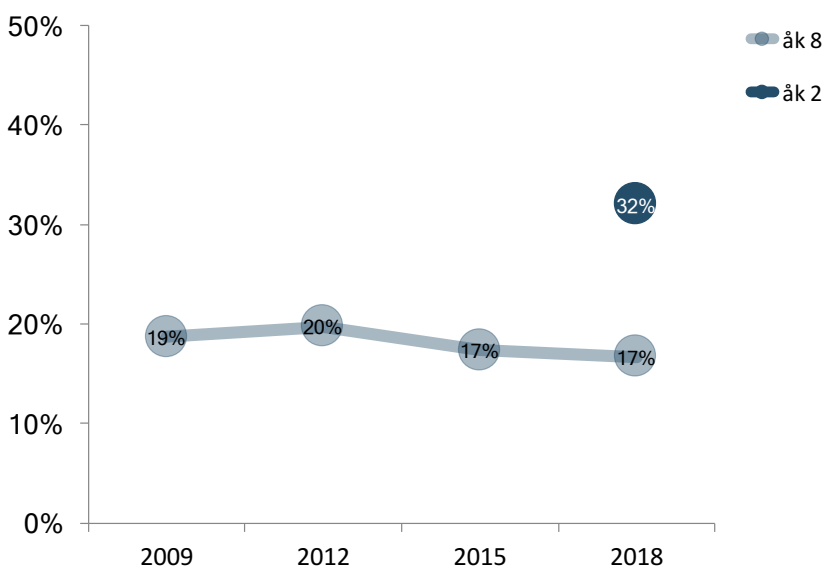
Arbete

I detta avsnitt redovisas några frågor gällande ungdomarnas relation till arbetsmarknaden. Totalt svarar 17 % i årskurs 8 och 32 % i årskurs 2 att de har ett extrajobb. Över tid har andelen högstadieungdomar med extrajobb legat på en stabil nivå. Andelen unga med extrajobb är även på en liknande nivå som i regionsnittet och rikssnittet, se diagram G1b på följande sida.

G1. Har du något extrajobb just nu?

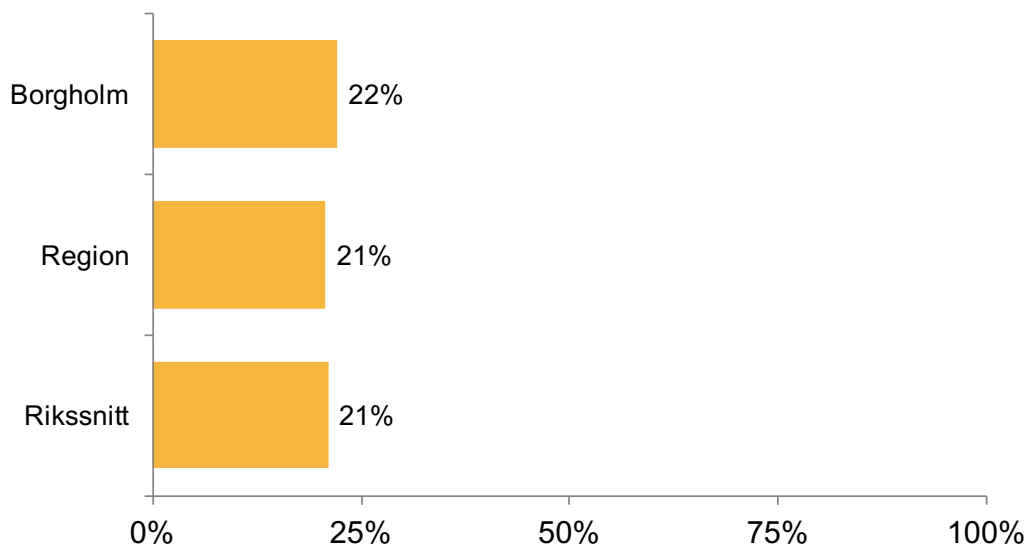

G1a. Andel med extrajobb: Utveckling över tid*

* Obs! 2009 och tidigare var svarsalternativen på frågan endast "ja" eller "nej" för att år 2012 och senare vara "ja", "nej", "nej men jag vill ha ett extrajobb" vilket kan påverka jämförbarheten.

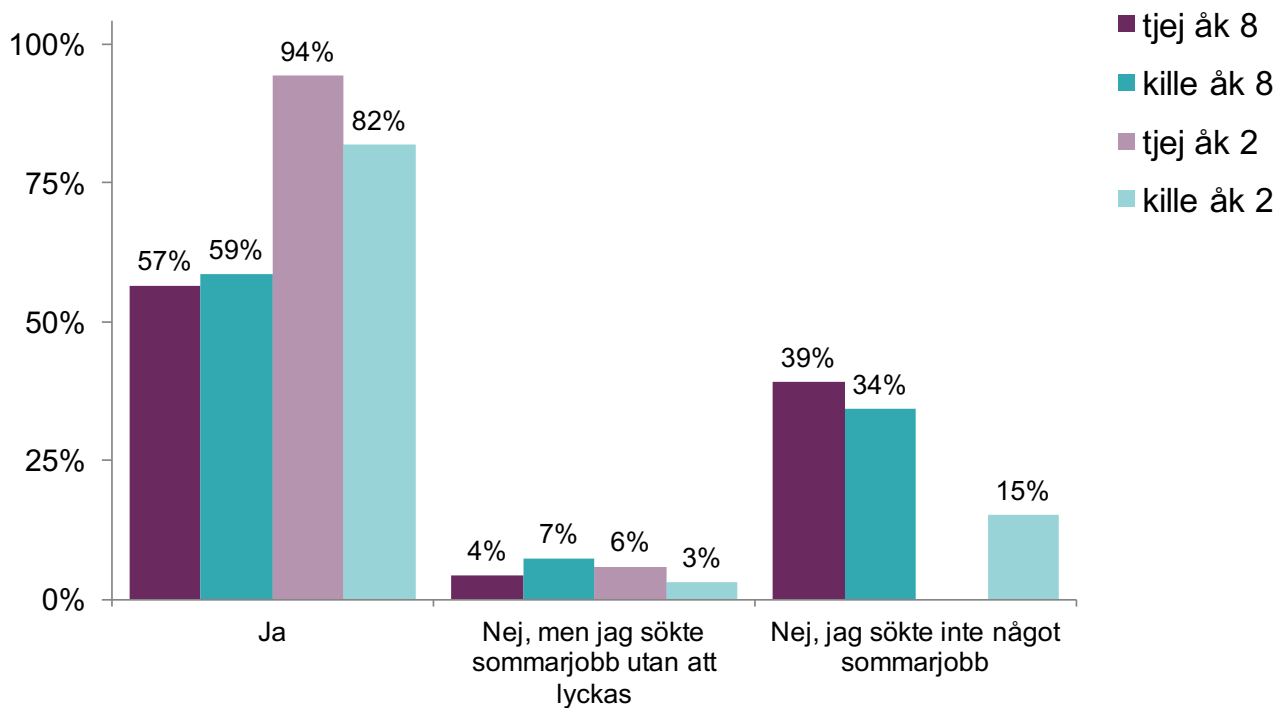
G1b. Andel med extrajobb: Jämförelser

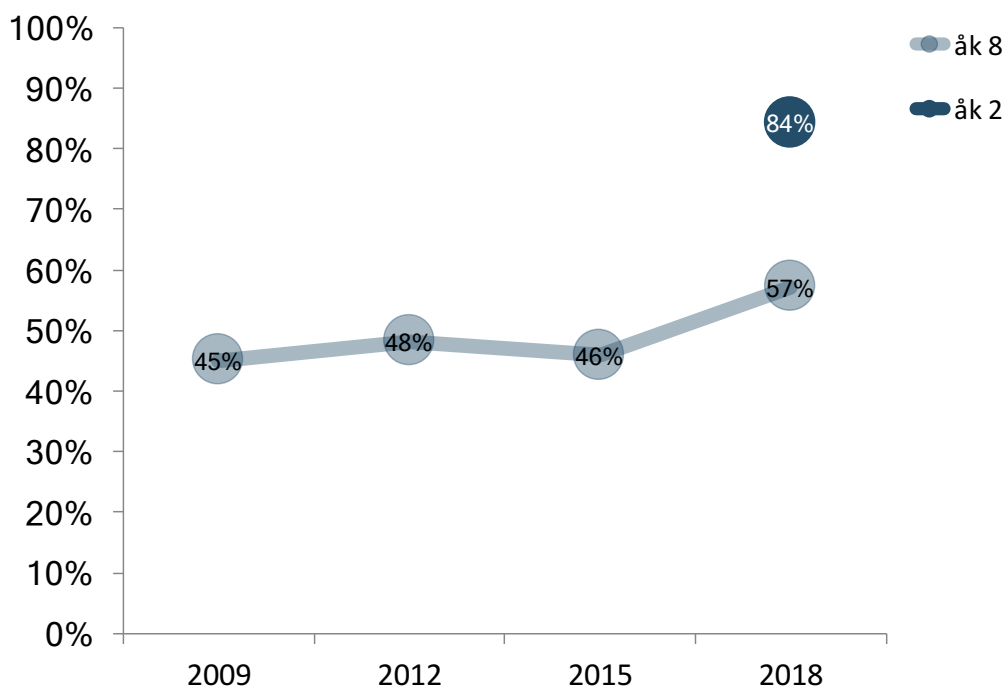
Totalt svarar 57 % av högstadieungdomarna och 84 % av gymnasieungdomarna att de hade ett sommarjobb i somras.

Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren har ökat över tid, se diagram G2a på följande sida.

G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

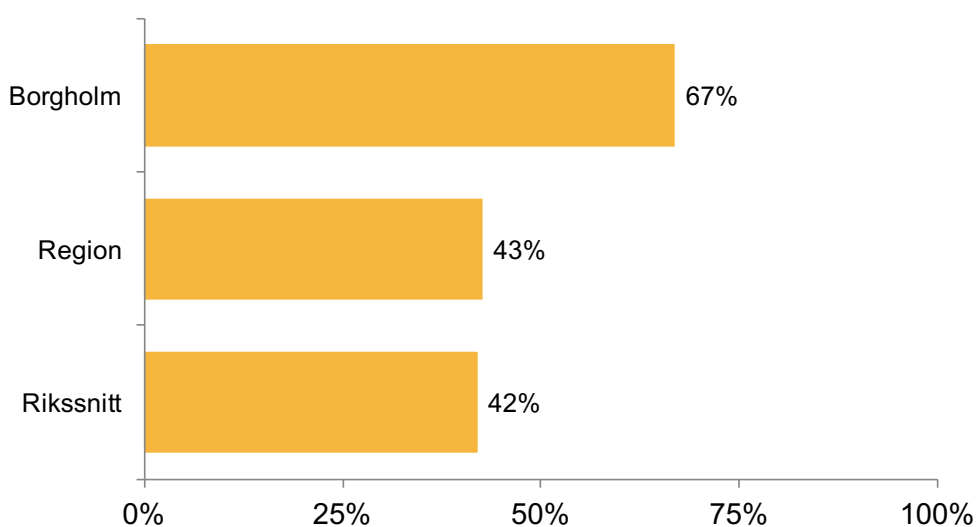
G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren
Utveckling över tid

Jämfört med regionsnittet och rikssnittet är andelen unga som hade ett sommarjobb den senaste sommaren betydligt högre i Borgholms kommun.

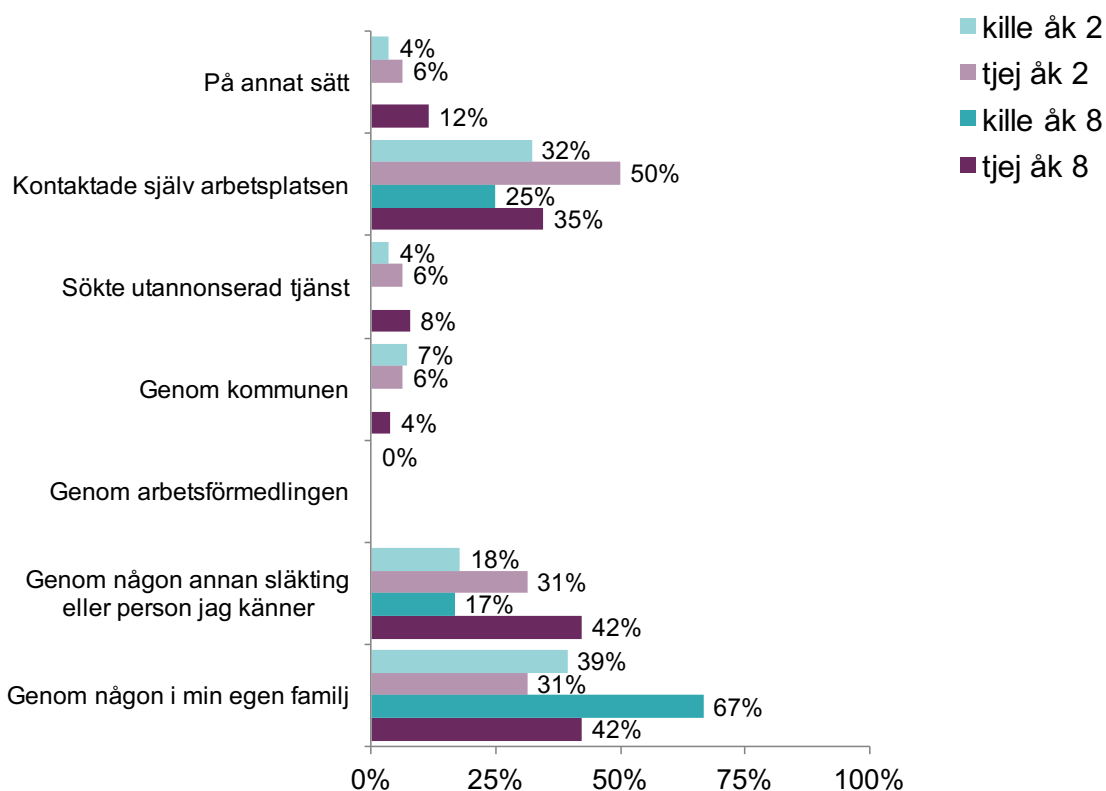
I diagram G2c på följande sida framgår att majoriteten av högstadieungdomarna fick jobbet genom någon i den egna familjen och majoriteten av gymnasieungdomarna fick jobbet genom att själva kontakta arbetsplatsen.

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren
Jämförelser

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

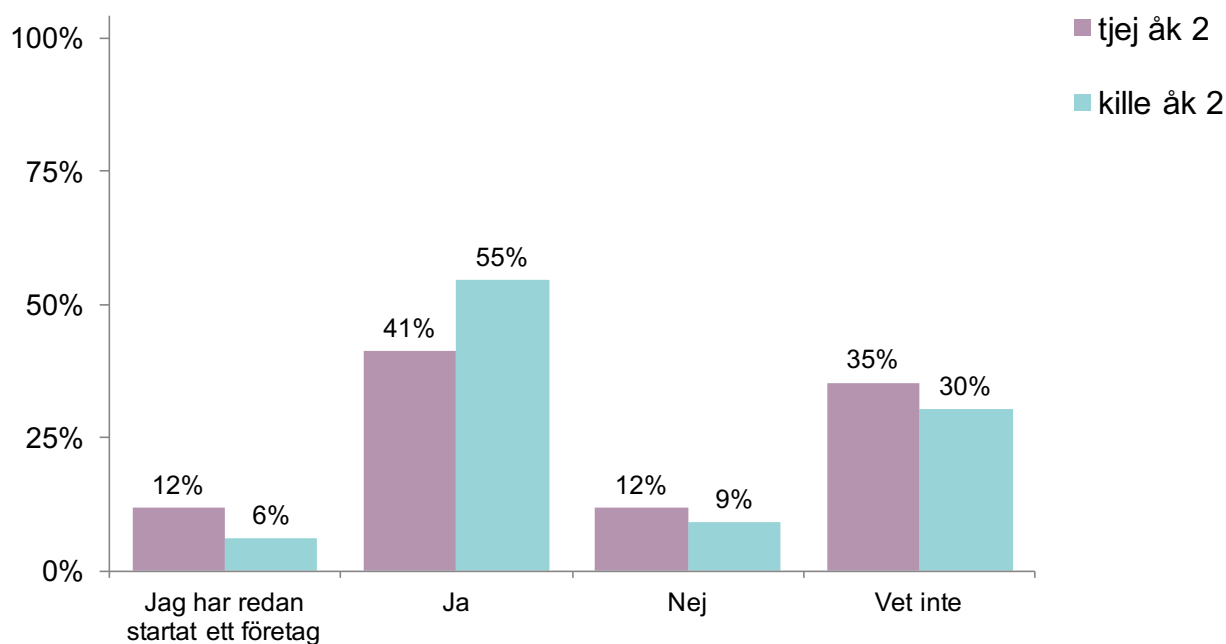
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

Gymnasieungdomarna fick svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. En andel om 12 % av tjejerna och 6 % av killarna svarar att de redan har ett företag. Vidare svarar 55 % av killarna och 41 % av tjejerna att de skulle kunna tänka sig att starta ett företag i framtiden. Drygt en tredjedel totalt svarar att de inte vet.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

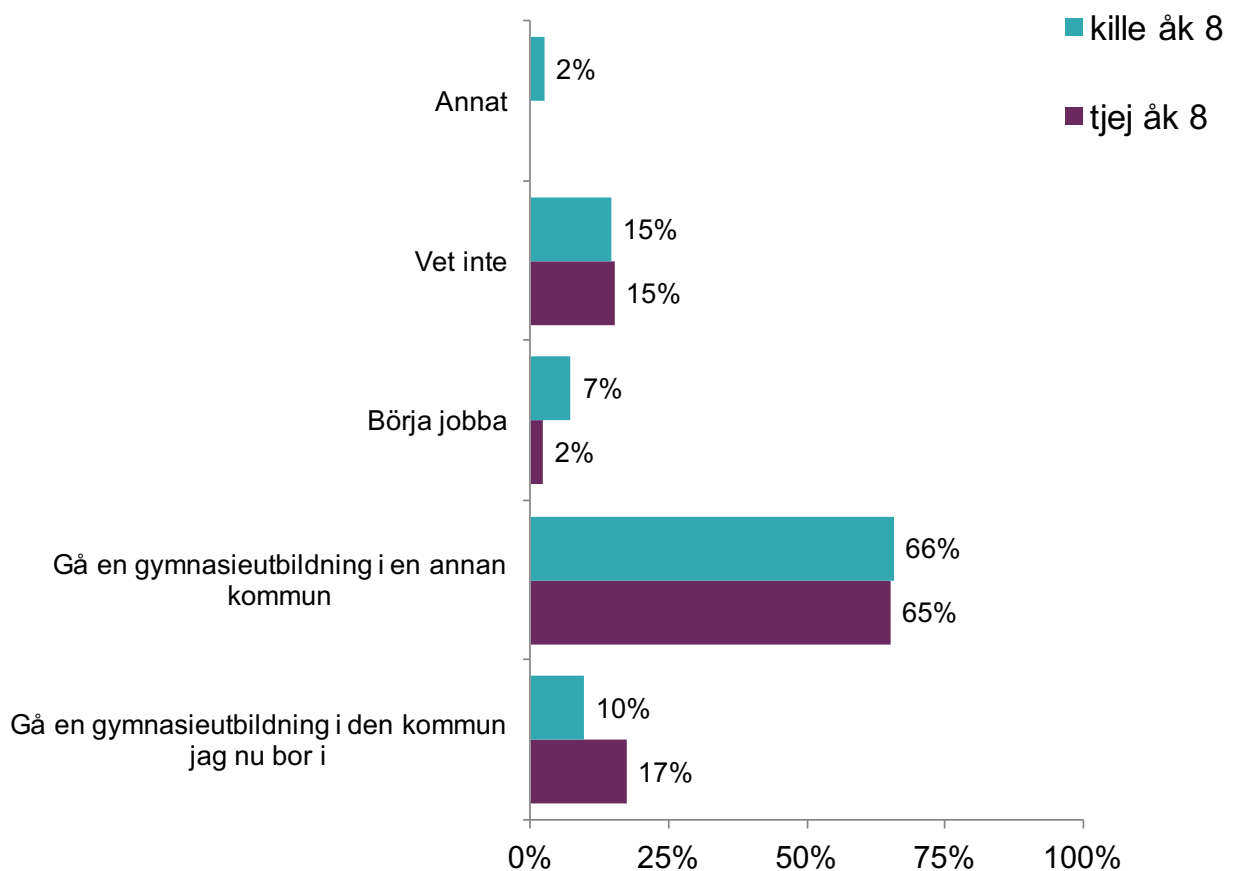
I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Vad unga i årskurs 8 vill och tror att de kommer att göra

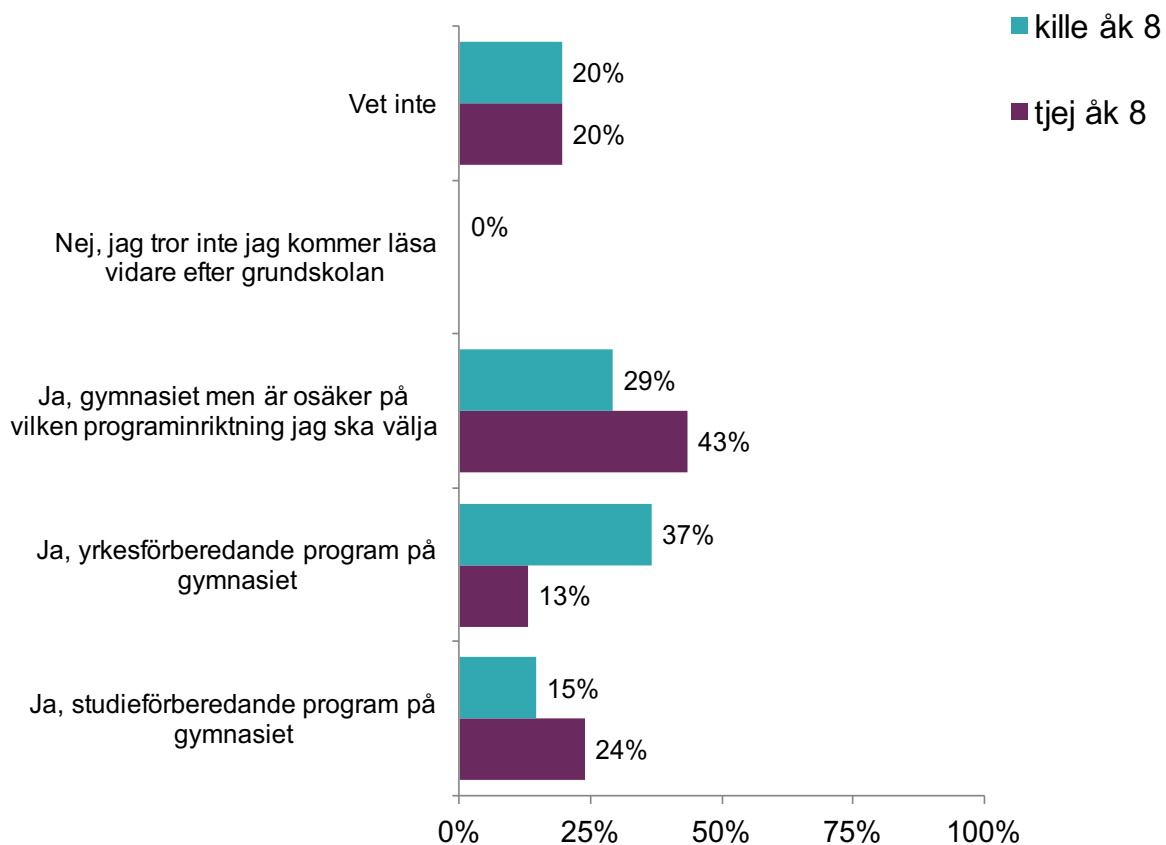
76 % av killarna och 82 % av tjejerna i årskurs 8 skulle helst gå en gymnasieutbildning direkt efter grundskolan, se diagram H1a. 7 % av killarna skulle helst jobba. Motsvarande siffra bland tjejerna är 2 %. 15 % av respektive kön svarar att de inte vet.

Vad gäller planer på vidare studier tror majoriteten att de kommer att läsa vidare (direkt eller senare), se diagram H1b på följande sida. 20 % svarar att de inte vet. I diagram H1c på följande sida framgår att det inte finns några större skillnader i andelen som tror att de kommer att läsa vidare i en jämförelse mellan Borgholms kommun, regionsnittet och rikssnittet.

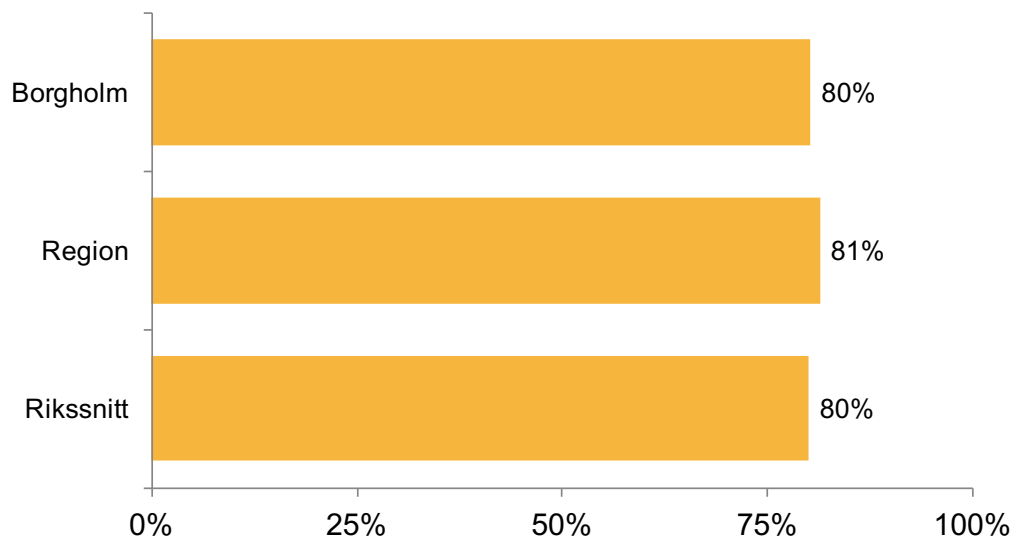
H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

H1c. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)? Andel ja: Jämförelser

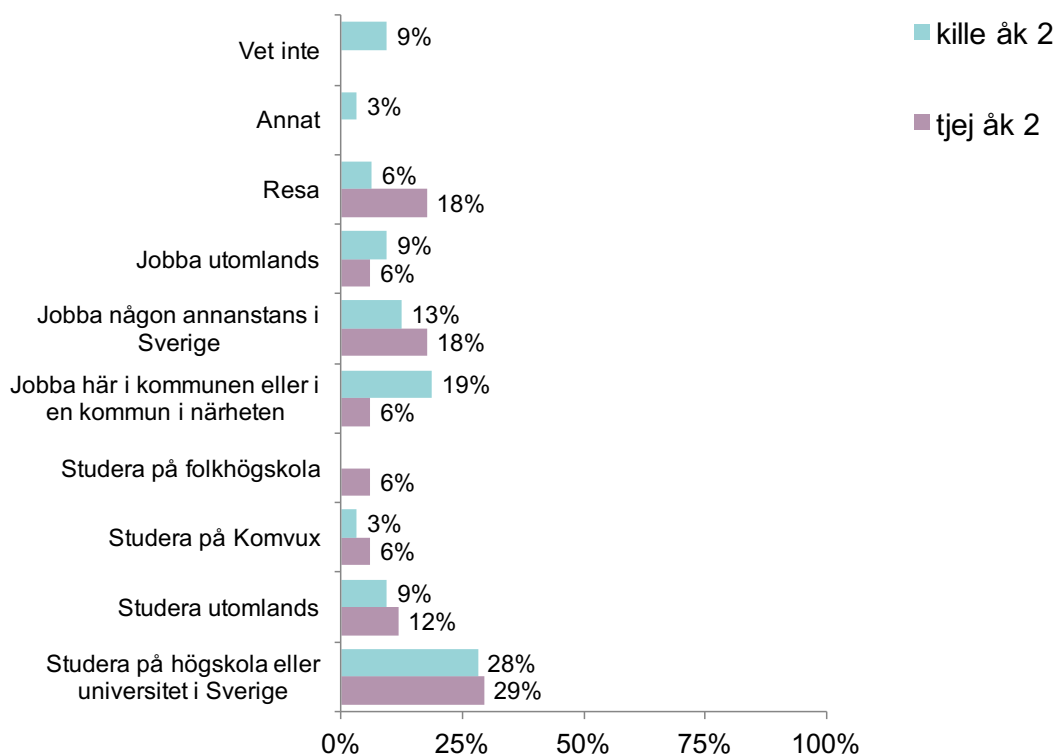

Vad unga i årskurs 2 vill och tror att de kommer att göra

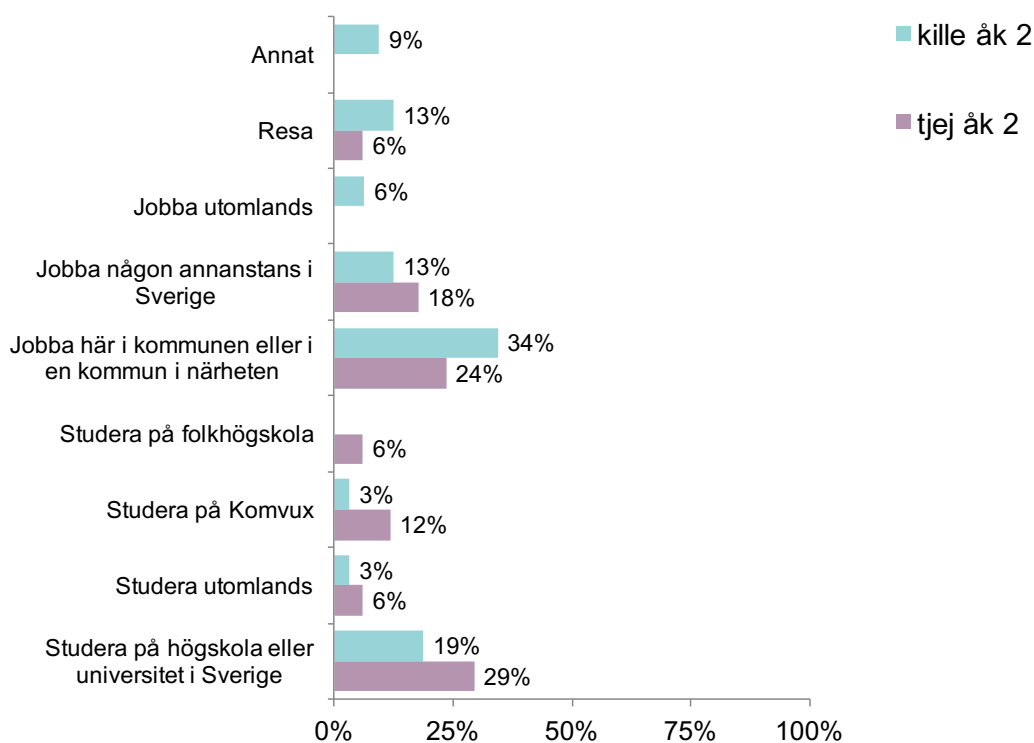
Vad gäller frågan om vad ungdomarna i årskurs 2 helst skulle vilja göra direkt efter gymnasiet svarar 29 % av tjejerna och 28 % av killarna att de vill studera på högskola eller universitet i Sverige, se diagram H2a nedan. 12 % av tjejerna och 9 % av killarna skulle helst vilja studera utomlands och 6 % av killarna och 18 % av tjejerna skulle helst vilja resa.

I diagram H3 på följande sida framkommer det att 65 % av tjejerna och 56 % av killarna i årskurs 2 tror att de kommer att studera vidare efter gymnasiet (direkt eller senare).

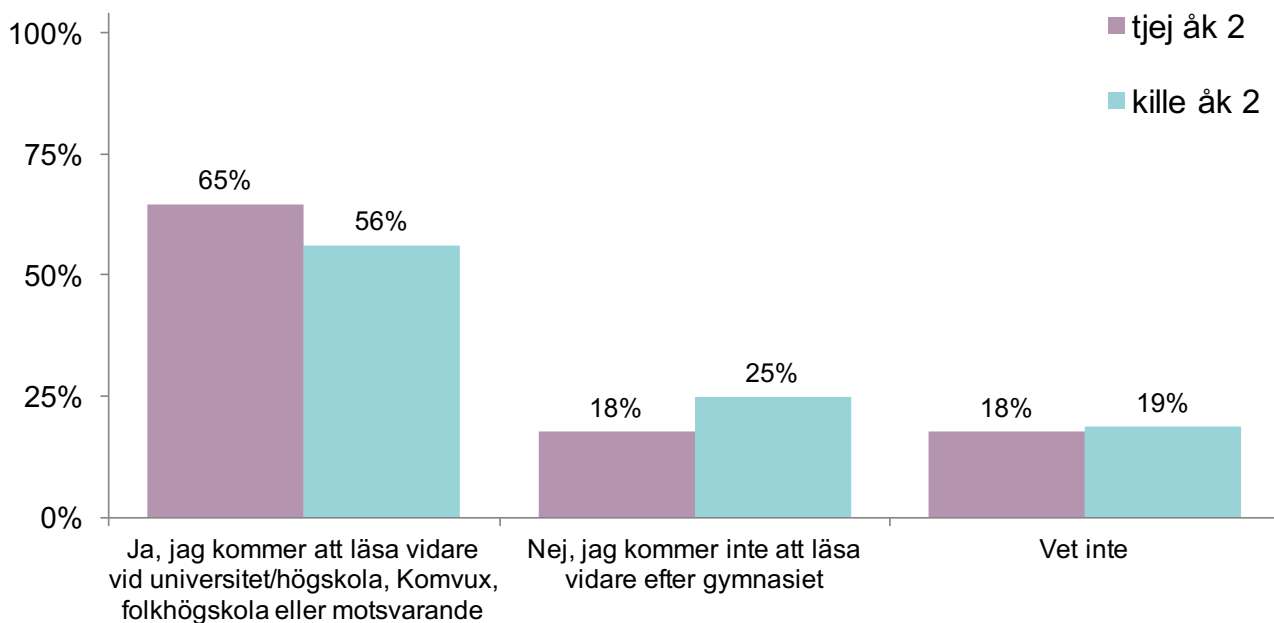
H2a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

H2b. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

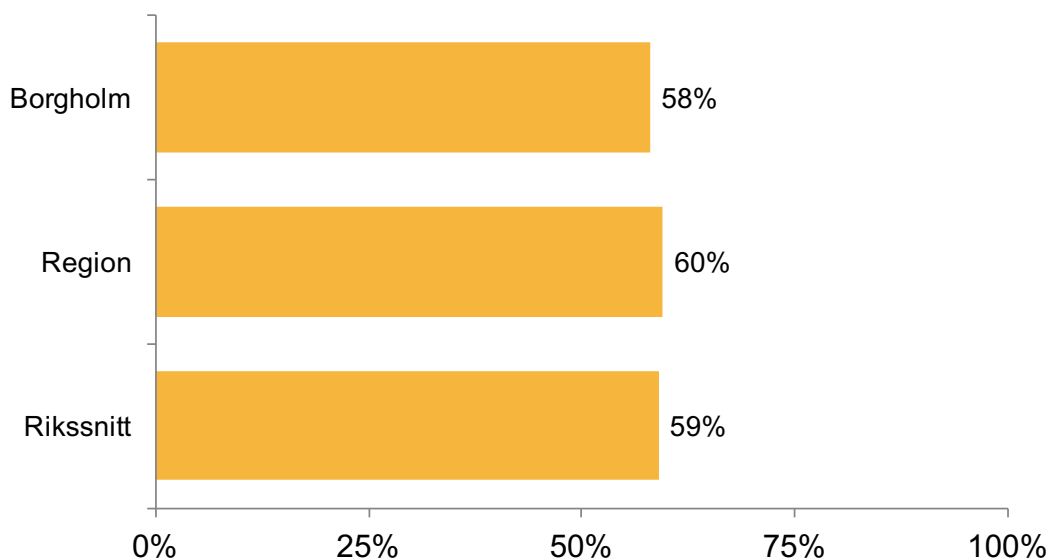

H3. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

Andelen gymnasieungdomar i Borgholms kommun som tror att de kommer att läsa vidare (direkt eller senare) är på en liknande nivå som i regionsnittet och rikssnittet.

H3a. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet (direkt eller senare)? Andel ja: Jämförelser

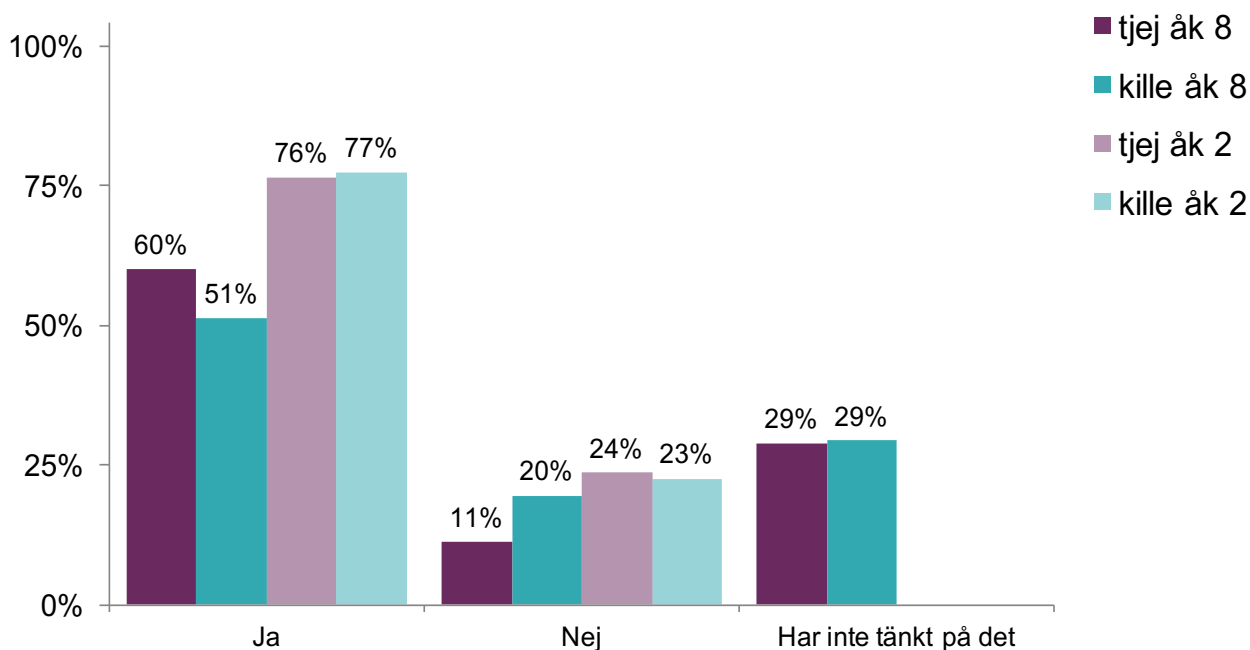

Flytta eller stanna i kommunen

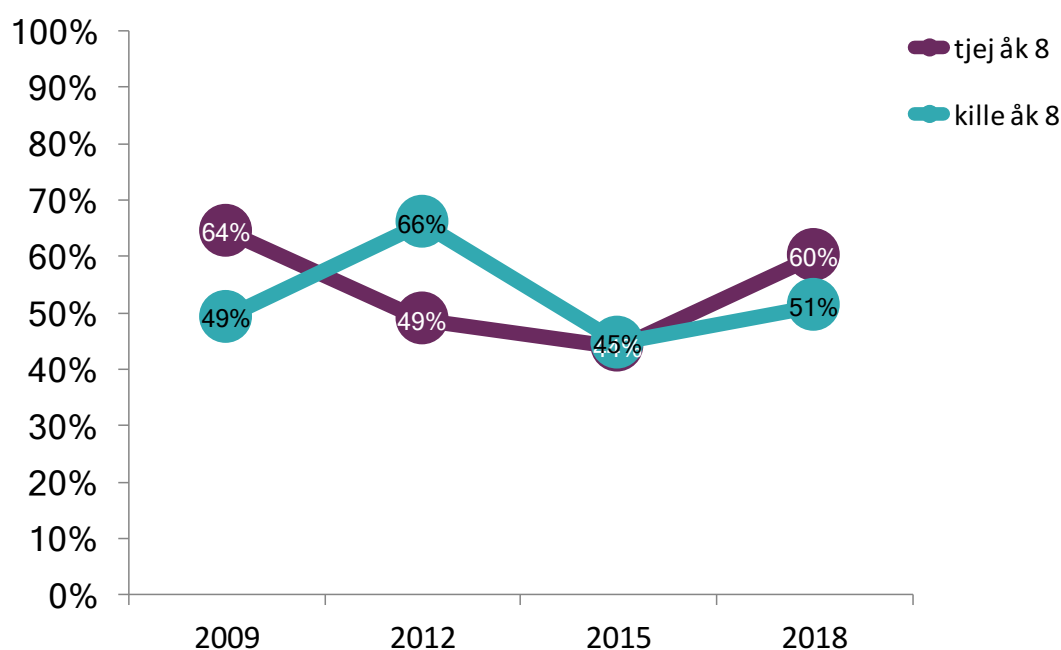
29 % av ungdomarna i årskurs 8 svarar att de inte tänkt på huruvida de tror att de kommer att flytta från kommunen de bor i eller inte, medan drygt 55 % svarar att de tror att de kommer att flytta. Andelen högstadiungdomar som tror att de kommer att flytta har ökat något, se diagram H4a nedan.

Bland ungdomarna i årskurs 2 är andelen som tror att de kommer flytta högre. 76 % av tjejerna och 77 % killarna i årskurs 2 tror att de kommer att flytta.

H4. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

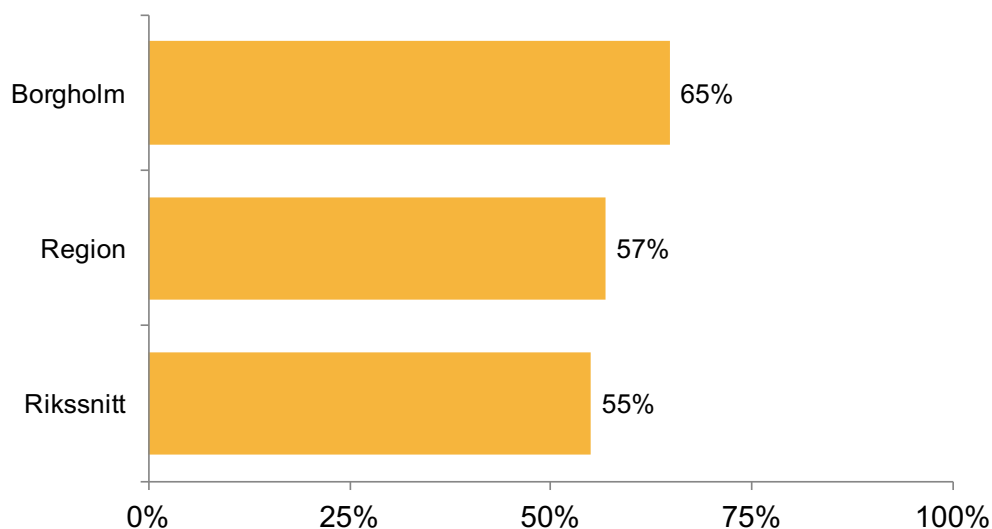

H4a. Andelen som tror de kommer flytta över tid*

*Andelen ja-svar redovisas över tid. Observera att svarsalternativen på frågan 2014 och tidigare varit ja/nej/vet inte, för att i år vara ja/nej/har inte tänkt på det

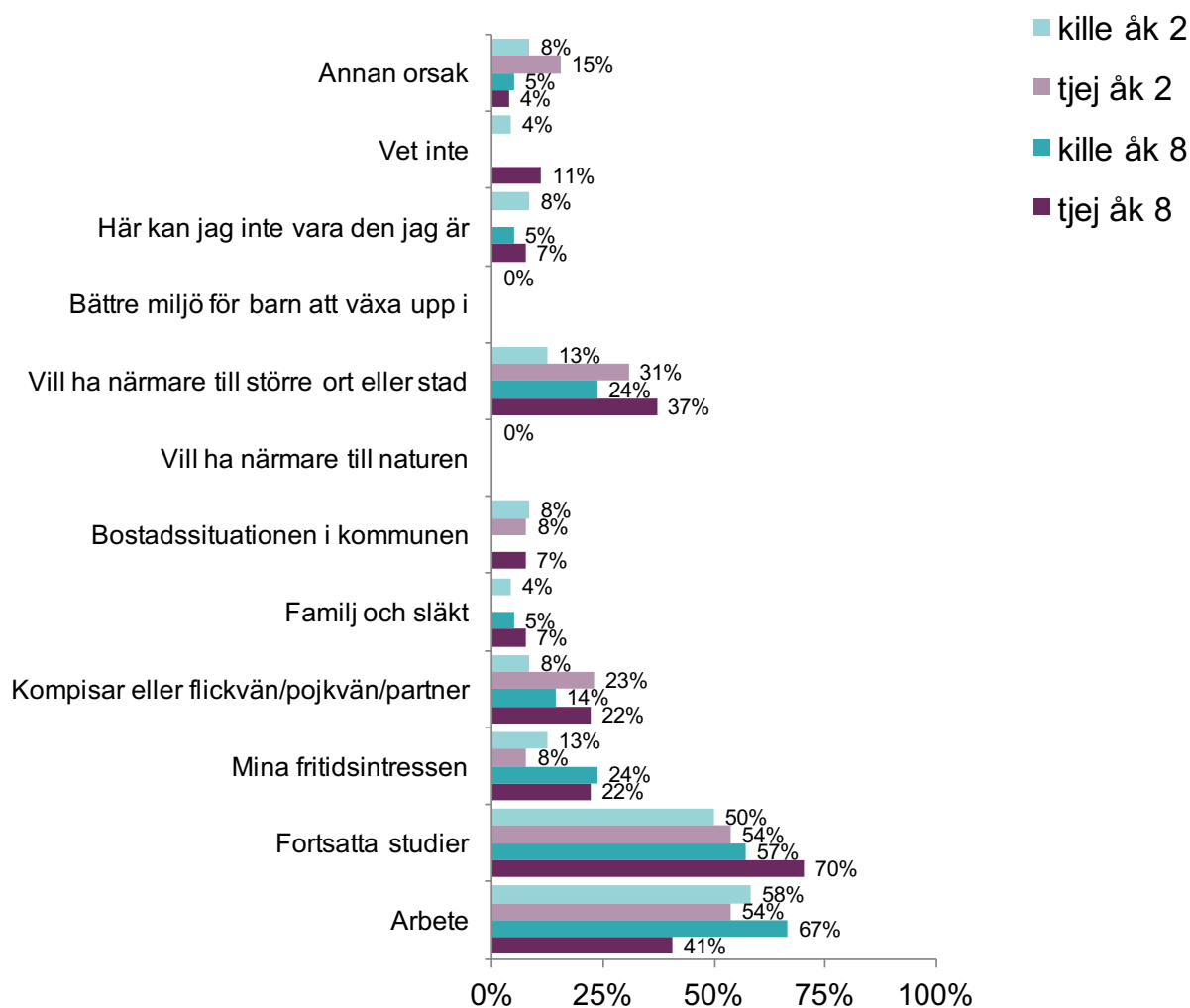
H4b. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelser

De som svarade att de tror att de kommer att flytta fick svara på en följdfråga om varför. Flest har angett fortsatta studier, arbete och att de vill ha närmare till större ort eller stad, se diagram H4c nedan.

H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen?

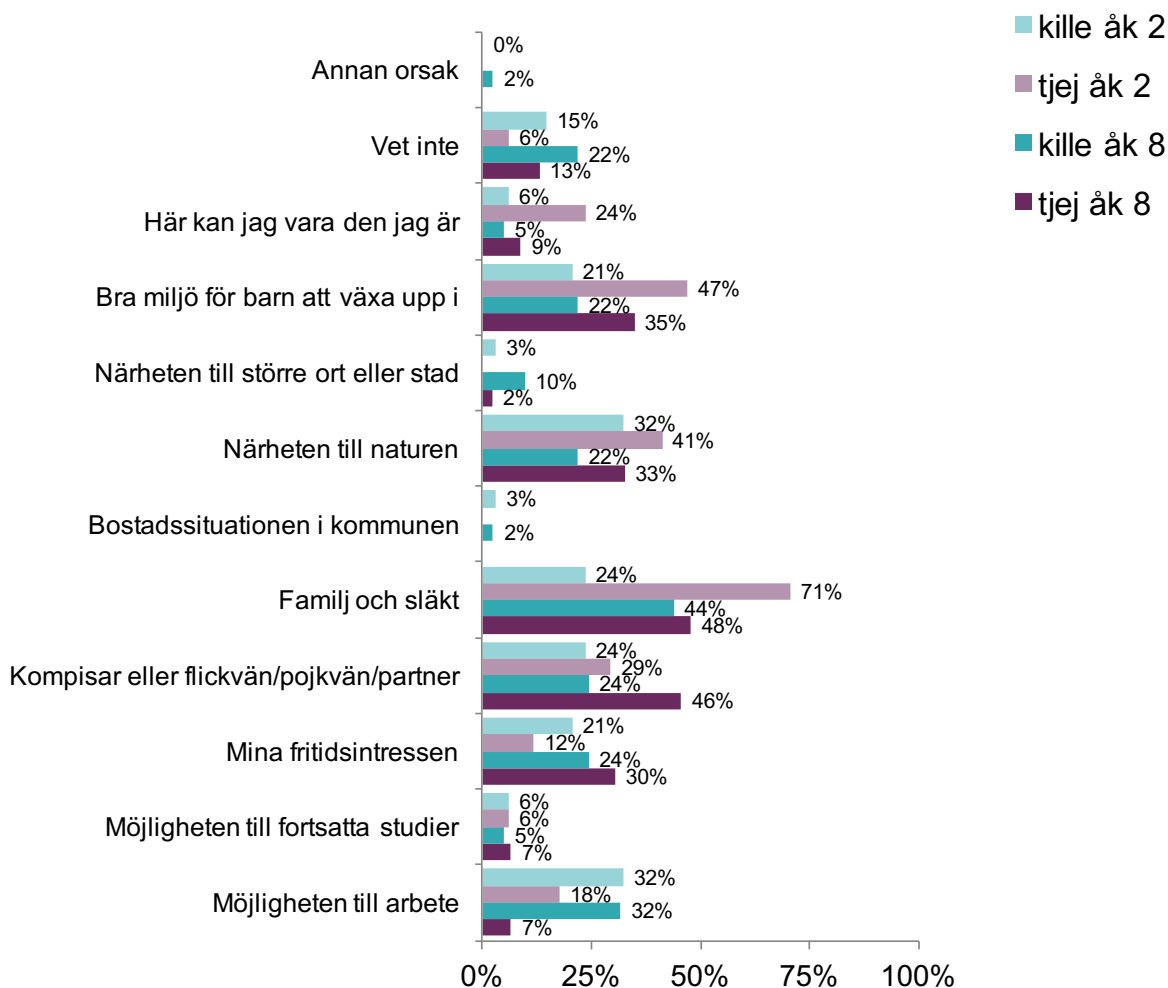
Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

Det bästa med kommunen

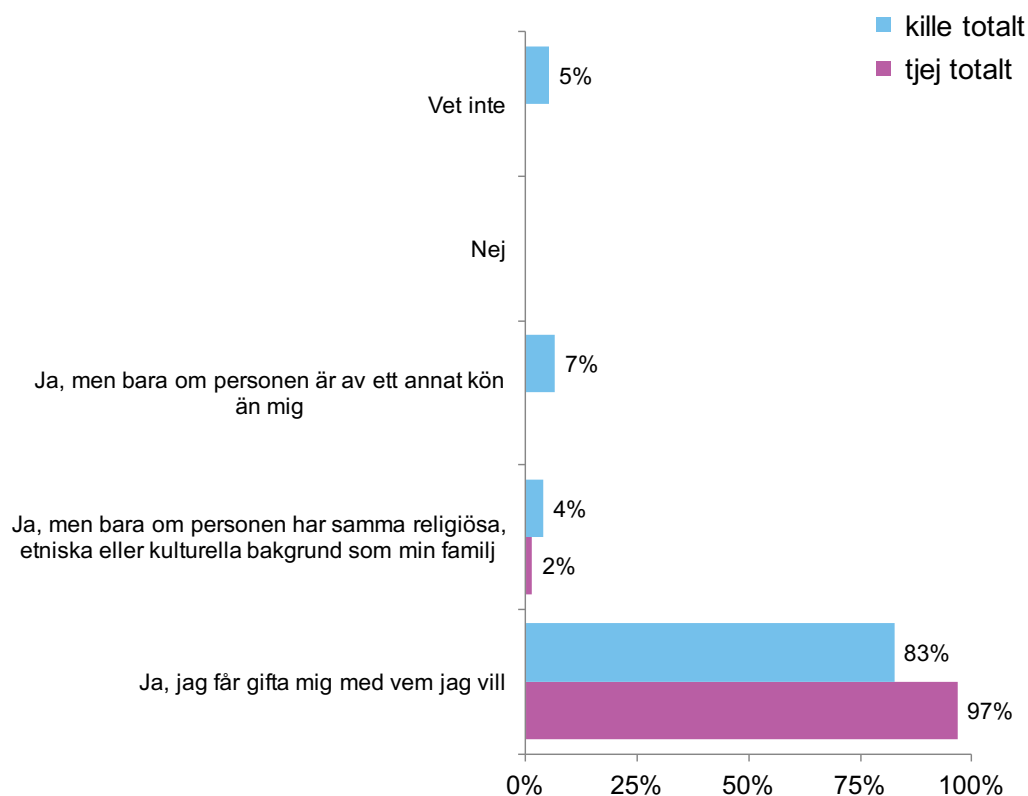
I Lupp-enkäten ställdes även en fråga om vad som är det bästa med att bo i kommunen. Familj och släkt, kompisar och partner samt närheten till naturen samt att det är en bra miljö för barn att växa upp i är det som flest anger. Bland killarna svarar även en relativt hög andel "Möjligheten till arbete".

H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

I enkäten ställdes en fråga om huruvida eleverna får gifta sig med vilka de vill. 97 % av tjejerna totalt och 83 % av killarna svarar att de får gifta sig med vem de vill, se diagram H6 på följande sida.

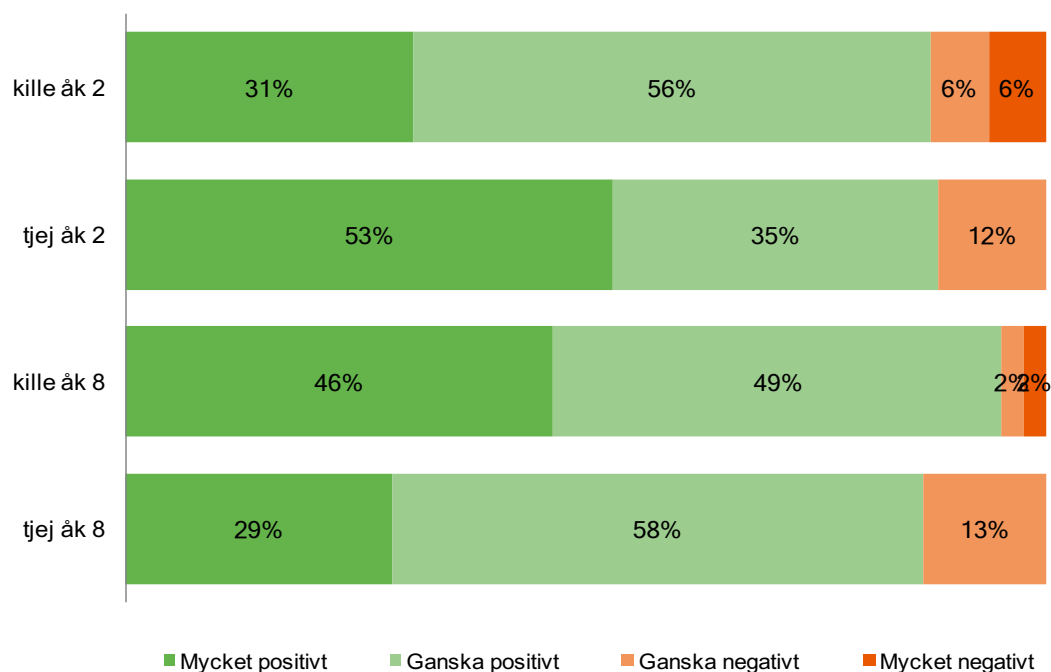
H6. Får du gifta dig med vem du vill?

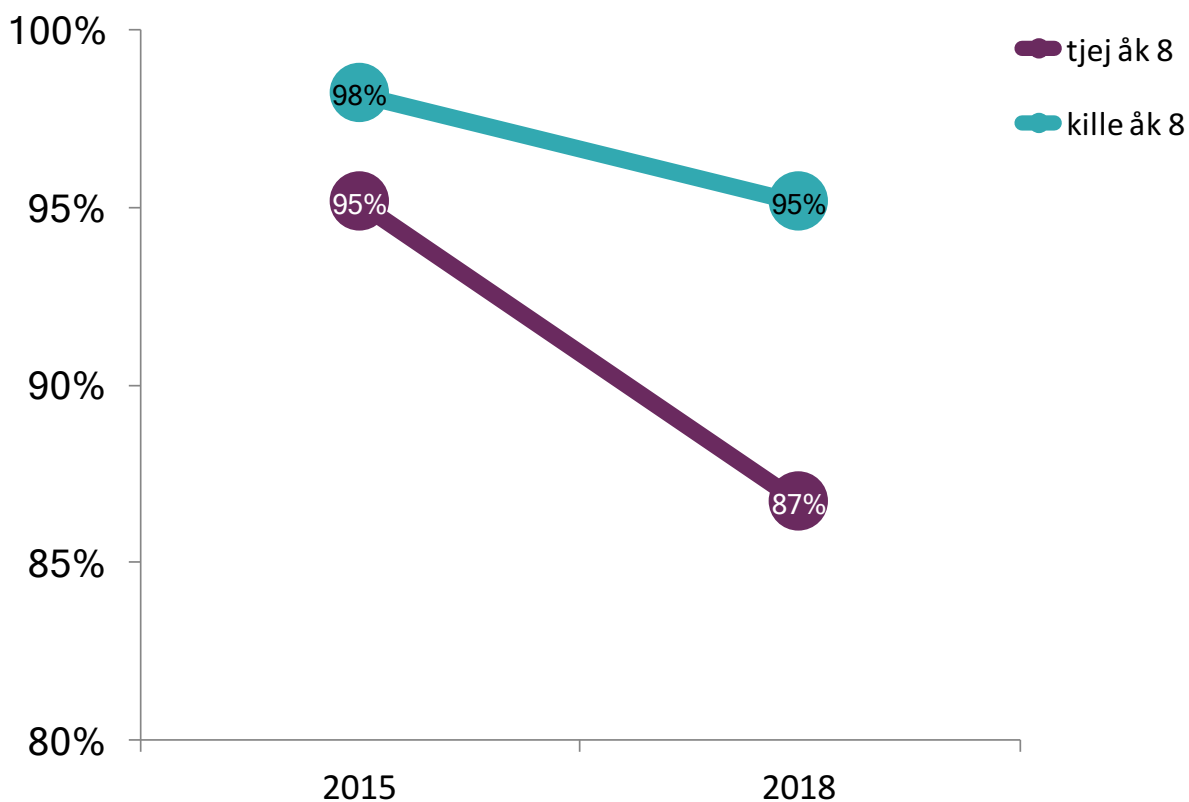
Framtid

Som det framgår i diagram H7 svarar en väldigt hög andel, runt 90 % av ungdomarna i båda årskurser, att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden. I diagram H7a nedan framgår dock att det bland högstadieungdomarna skett en negativ utveckling över tid, speciellt bland tjejerna.

H7. Hur ser du på framtiden?

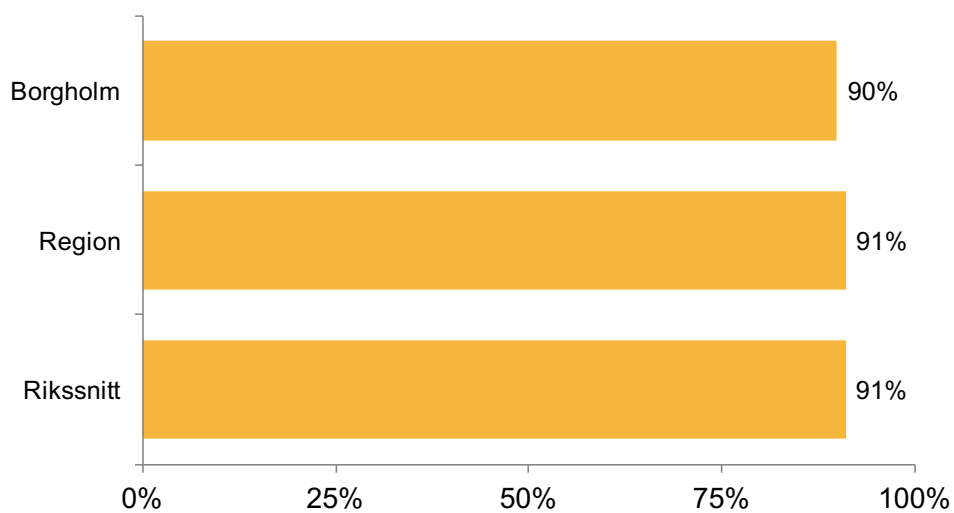

H7a. Hur ser du på framtiden? Utveckling över tid

Andelen med positiv framtidssyn är på en liknande nivå i Borgholms kommun som i regionsnittet och rikssnittet.

H7b. Hur ser du på framtiden? Andel som svarat "mycket positivt" eller "ganska positivt"
Jämförelser

Referenser

- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: Skolelevers drogvanor 2018
- Folkhälsomyndigheten 2014: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013-2014
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Fokus 14: Om ungas fritid och organisering
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A
- SOU 2016:55 "Det handlar om en jämlik hälsa"
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet

